

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

datum izida: 31. maj 2017

VABIMO NA
PRIREDITVE
OB
OBČINSKEM
PRAZNIKU

Kazalo:

INTERVJU	3
OBČINSKE STRANI	4
ŠOLA IN VRTEC	13
KNJIŽNICA	24
KULTURA	26
VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	31
KULTURNA DEDIŠČINA	32
DRUŠTVA	39
ZDRAVJE IN ŠPORT	44
ČEBELARSTVO	53
PISMA BRALCEV	56
O KMETIJSTVU	58
OBVESTILA	60
ZAHVALE	63
OGLASI	64

Letnik 23, številka 3, 31. maj 2017. Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno. **Naklada:** 1.590 izvodov. **Izdajatelj:** Občina Velike Lašče.

Odgovorni urednik: Gorazd Milavec. **Uredniški odbor:** Dragica Heric, Tadej Bavdek, Mojca Šilc.

Lektoriranje: Ema Sevšek. **Prelom:** Luart d.o.o.. **Tisk:** Luart d.o.o.

Naslov uredništva: Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Tel.: 01 781 03 70, E-pošta: trobla@velike-lasce.si.

Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

TROBLA

glasilo
Občine Velike Lašče

ISSN 2536-4022

**Naslednja Trobla izide 12. julija 2017,
prispevke je potrebno oddati do 28. junija 2017.**

Slika na naslovnici:
Lidija Čop

ODGOVORNOST ZA PRIJAZNO DRUŽBO SE ZAČNE PRI POSAMEZNIKU!

Pravkar ste prejeli letošnjo tretjo številko občinskega glasila Trobla, ki izhaja že 23. leto. Na polici imam številke za toliko let nazaj, kolikor časa že bivam v naši občini. To je približno dobrih 5 let in na hitro opažam, da se povprečno vsako leto pri kakšni številki pojavijo štiri strani več (štiri strani so tiskarski minimum). To pomeni, da se v naši občini veliko dogaja, da smo občani poleg svojih služb dejavni na mnogih področjih, se ukvarjamo z mnogovrstnimi aktivnostmi, ki so odmevne tudi širše, celo zunaj naših meja.

Še posebej bi opozoril na dogodke iz naše občine, kjer župan in mnogi zaposleni skrbijo in organizirajo različna srečanja in skrbijo, da je naša občina prepoznavna daleč naokoli. Preberite si članek, kjer Društvo za ohranjanje dediščine z Gradeža, katerega ljubitelji narave, kulturne dediščine in spodbujanja skupnega druženja iz meseca v mesec pripravljajo nove in raznolike dogodke. Čestitajmo jim ob pravkar prejetem priznanju na regijskem tekmovanju na območju Ljubljane za zmagovalno 1. mesto za Pot po Trubarjevi rojstni fari.

Ponosni smo na naše učence, ki nas razveseljujejo z odličnim dosežki na področju glasbe; tu se pozna zagnano in profesionalno delo zaposlenih Glasbene šole Ribnica.

Ne pozabimo na stalne uspehe učencev pod taktirko učiteljev športne vzgoje Simone Bavdek in Bojana Novaka – ne spreglejte zadnjega uspeha na košarkarskem tekmovanju.

Ne pozabimo, da se moški del najstnikov in malo starejših vsako leto meri v tekmovanju v malem nogometu, edinem našem občinskem prvenstvu, ki se igra po sistemu ligaškega tekmovanja.

Prav tako smo lahko ponosni na vsa druga društva, še posebej tista, ki skrbijo za dogajanja, izobraževanja in pester kulturni program na področju kulture, naše dediščine, in vsa druga društva, ki pomembno prispevajo k utripu naše občine. Tu se bom z naštevanjem ustavil, ker ne želim z neimenovanjem kakega društva ali posameznika koga užaliti ali prikrajšati. Še premalo časa sem imel za spoznavanje vseh marljivih društev in posameznikov, zato mi, prosim, oprostite tisti, ki vas nisem omenil tako iz prve roke. Da pa vemo, da ste prisotni, je na zadnjih straneh pripravljen spisek večine društev, ki delujejo v naši občini. Vsa ta društva skozi celo leto pripravljajo in organizirajo razne aktivnosti, zato ste, drage občanke in občani, vabljeni, da se jim pridružite in obogatite svoje in naše življenje.

Ko govorimo o dejavnostih društev in z njimi povezano delo, lahko verjetno ugotovimo, da je večina članov, ki aktivno delujejo, starejše generacije, generacije, ki je že nekaj časa v službah, ima urejen bivalni status, starejše otroke ... Zato bi bilo prav, da v svojih društvih spodbujamo tudi malo mlajše. Ti nas bodo sčasoma morali naslediti. A kaj, ko imajo druge njim bolj pomembne prednostne naloge, kajne? V tej številki je objavljen intervju z ravnateljico Metodo Kolar, ravnateljico šole, ki jo obiskujejo naši otroci. Nenehno si prizadeva, da si bodo znali poiskati svoje mesto v naši družbi in postati steber katere koli organizacije ali skupnosti.

Prav tako v tej številki objavljamo članek Vesne Hladnik, psihologinje naše šole, ki staršem naših otrok predava o odgovornosti in dolžnostih staršev in otrok.

Ker pa vem, da je otrokom vedno »težje prodati« kakšno novo usmeritev ali pogled, ki bi jim omogočila širši pogled na svet, sem se spomnil neke pripovedi, ki sem jo nedolgo prebral in zadeva ravno temi svobode in odgovornosti. Takole gre.

Neki moški je soseda prosil, naj mu posodi ponev. Lastnik ponve ni bil preveč velikodušen človek, toda imel je občutek, da mu mora ugoditi. Ko mu sosed po štirih dneh posode še ni vrnil, je z izgovorom, da jo potrebuje, odšel k njemu. »Ravno sem se odpravljal k vam, da bi vam jo

vrnil ... Ampak porod je bil težak!«

»Kakšen porod?«

»Posodin.«

»Prosim?«

»Ah, niste vedeli? Ponev je bila noseča.«

»Noseča?«

»Ja, še istega večera je rodila, zato je morala počivati. Ampak zdaj si je že opomogla.«

»Počivati?«

»Da, samo trenutek, prosim.« In je stopil v hišo ter prinesel ponev, kozico in lonček.

»To ni moje, moja je samo ponev.«

»Ne, tudi to je vaše, to so ponvini otroci. Če je ponev vaša, so tudi otroci vaši.«

Tale je pa res čez les, si je mislil sosed, a je bolje, da igram njegovo igro.

Še istega dne je sosed ponovno pozvonil.

»Sosed, bi mi posodil izvijač in klešče?«

Moški se je zdaj čutil še bolj dolžnega, da mu posodi, kar ga je prosil.

»Seveda.«

Minil je teden, in ko je že nameraval po svoje stvari, se je na njegovih vratih pojavil sosed.

»Joj, sosed, ali ste vedeli?«

»Kaj pa?«

»Da sta izvijač in klešče par.«

»Ne!« je reklo moški in debelo pogledal.

»Poglejte, moja napaka. Za trenutek sem ju pustil sama in že so bile klešče noseče. Zato sem vam prinesel še njune otroke.« In je iz torbe izvlekel vijake, maticе in žeblice.

Tale je čisto nor, si je mislil možak. Toda žeblici in vijaki vedno pridejo prav.

Minila sta dva dneva in pri vratih je ponovno potrkal vsiljivi sosed.

»Zadnjič, ko sem vam vrnil klešče, sem opazil, da imate na mizi čudovito vazo iz zlata. Bi bili tako prijazni in mi jo posodili za en dan, ker pričakujem eminentne goste?«

»Seveda, je velikodušno odvrnil in stopil po vazo.«

Minila sta noč in dan, pa še en dan. Lastnik se kar ni mogel opogumiti in oditi po vazo. Čez teden dni, ko ni mogel več zdržati, pa je le odšel k sosеду po svojo vazo.

»Vazo?« je rekel sosed. »Ne veste?«

»Česa?«

»Umrla je pri porodu.«

»Kako je lahko vaza umrla pri porodu?«

»Da, vaza je bila noseča in je med porodom umrla.«

»Mislite, da sem neumen? Kako pa je lahko zlata vaza noseča?«

»Poglejte, sosed, verjeli ste mi, ko sem vam povedal za nosečnost in porod ponve, prav tako za otroke, izvijač in klešče. Zakaj pa mi zdaj ne verjamete, da je bila vaza noseča in da je umrla?«

Možnost vsakega je, da si sam izbira svojo pot, vendar je svoboda, neodvisnost in prevzemanje obveznosti povezana z osebno rastjo. Vsak posameznik sam odloča, ali bo odrasel ali pa bo še vedno ostal otrok. In tako je tudi z nami.

Prijetno branje in tudi dolgoletno prijetno vreme vam želim.

Gozard Milavec, urednik glasila Trobla.

SPOŠTOVANE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI!

Približujemo se polovici leta 2017. V teku je kar nekaj investicij in drugih aktivnosti, ki jih izvajamo v občinski upravi. O njih vas bomo seznanili v naslednjih številkah Troble.

Občinski svet je na svoji aprilski seji sprejel zaključni račun občine za leto 2016. Želim vam na kratko opisati poslovanje občine v preteklem letu.

PODROČJE FINANC za leto 2016 (na dan 31. 12. 2016)

• prenos iz leta 2015:	150.000 EUR
• realizirani prihodki v 2016:	3.692.477 EUR
• realizirani odhodki v 2016:	3.533.485 EUR
• odplačilo dolga v 2016:	136.229 EUR
• v rezervni sklad v 2016:	36.700 EUR
• prenos v leto 2017:	152.217 EUR
• rezervni sklad (skupaj):	101.980 EUR
• zadolženost občine:	805.343 EUR

(kar zneso cca 187 EUR/občana)

Najpomembnejše investicije, ki smo jih izvajali v letu 2016 glede na realizirane odhodke po področjih.

PODROČJE KOMUNALE IN UREJANJA OKOLJA

Ceste: asfaltiranje ceste Podtrn v Velikih Laščah, izgradnja ceste Rob–Selo v dolžini 2 km, asfaltiranje ceste od poslovne cone Ločica do naselja Laporje, izgradnja mostu nad železniško progo v Dolnjih Retjah, sanacije poškodovanih cest v večjem obsegu po celotni občini.

Pločniki: izgradnja pločnika ob državni cesti na Rašici in v Dolščakah.

Vodovodi: obnova vodovodnega sistema na Brankovem, v Rutah, na Turjaku, na Kukmaki in v Robu, obnova hidrantnega omrežja, zamenjava nedelujočih hidrantov.

Male komunalne čistilne naprave: 22 subvencij v letu 2016, v znesku skoraj 25.000 evrov.

Javna razsvetljava: postavitve novih luči v Podlogu, Velikem Ločniku, v Velikih Laščah, na Hlebčem, v Prilesju, Dolščakah ..., obnove luči.

Avtobusna postajališča: postavitve avtobusnih nadstreškov v Dolščakah, Rašici in ob državni cesti pod Velikih Ločnikom.

Javne površine: leseni koši za ločeno zbiranje odpadkov.

Prostorsko načrtovanje: spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta za območje podrobnega VP 25/1 Ločica pri Turjaku (SD OPPN) – sprejem maj 2017.

Odmera cest: odmera lokalne ceste Logarji–Zgonče v dolžini 3,4 km.

Drugo: nabava drog in zastav pred občino in na Rašici.

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Kultura: obnova hodnika v knjižnici v Levstikovem domu, obnova mlinskega kolesa na Trubarjevi domačiji, obnova mostu, odra in vrat na Trubarjevi domačiji, začetek izgradnje parkirišča pred Trubarjevo domačijo, zamenjava dveh oken v domu krajanov Rob, popravilo slamnate strehe na Stritarjevi kašči, nakup kamina v stavbi Mohorje za potrebe krajanov, izdelava usmerjevalnih tabel, odstranitev in postavitve turistične signalizacije.

Šola, vrtec: nakup zemljišča in hlevov na Turjaku za potrebe šole in vrtca.

Šport: asfaltiranje (sanacija) igrišča v Dvorski vasi.

Zdravstvo: nakup avtomobila za patronažno službo za območje Velikih Lašč, nakup hematološkega analizatorja, izgradnja male čistilne naprave pri Zdravstveni postaji Velike Lašče.

Sakralna dediščina: sofinanciranje obnove kapelice Gradež, sofinanciranje ureditve doma blaženega Alojzija Grozdeta v Velikih Laščah.

Financiranje programov kulturnih, športnih društev.

GOSPODARSTVO

Financiranje programov gospodarstvenikom (s. p. in d. o. o.) za investicije, predstavitve na sejmih in za nove zaposlitve, za kar smo namenili 48.000 evrov.

Financiranje programov s področja kmetijstva za investicije, agromelioracije in gozdne vlake, za kar smo namenili 32.000 evrov.

Poslovna cona Ločica: dela v poslovni coni Ločica (poravnava terena drugega območja, asfaltiranje), projektiranje novega priključka v poslovno cono z državne ceste.

Financiranje programov društev s področja turizma in podeželja: DPŽ, konjerejci, mladi ...

Turizem: izgradnja pešpoti Velike Lašče–Male Lašče ob glavni cesti GII 106 v dolžini približno 900 m.

DRUGO

Nakupi: odkup zemljišča na Gradežu pri sušilnici sadja.

Obnova občinskega pomožnega objekta pri glasbeni šoli.

Gasilstvo: Obnova gasilskih domov in financiranje PGD in GZ.

To je samo nekaj izvedenih projektov. Še veliko več pa je bilo drugih aktivnosti, ki marsikdaj niso vidne, pa jih moramo izvesti v skladu z obveznostmi, ki jih ima občina.

Nekaj projektov, ki smo jih planirali na začetku leta, pa iz različnih vzrokov nismo uspeli izvesti (kanalizacija Rašica, dokončanje pločnika proti Gradežu, obnova vodovoda v Malih Laščah, preureditev centra na Turjaku, obnova strehe na našem objektu na Velikem Osolniku, prekritje strehe na glasbeni šoli). Nekatero od neizvedenih investicij planiramo izvesti v letošnjem letu.

Spoštovani!

Domoljubje je eno izmed najbolj plemenitih človekovih čustev. In ob našem občinskem prazniku, ko obeležujemo rojstvo enega največjih velikanov slovenskega naroda, Primoža Trubarja, moramo biti na svojo domovino še prav posebej ponosni. Tiskana beseda nas je povzdignila in s poimenovanjem »Lubi Slovenci« osnovala v narod. Naša dolžnost je, da Trubarjevo dediščino poneseemo prihodnjim rodovom. Letošnje leto je v državi posvečeno 500. obletnici reformacije. Tudi v naši občini bo tej obletnici posvečeno kar nekaj prireditev. Ena od njih se je že zgodila, ko sta v maju Osnovna šola Primoža Trubarja in Glasbena šola Ribnica izvedli zelo lepo prireditev v našem osrednjem kulturnem hramu, v Levstikovem domu. Vsem, ki so pri tej prireditvi kakor koli sodelovali, se iskreno zahvaljujem.

Tudi na letošnjem občinskem prazniku se bomo spomnili te obletnice, ko nas bo nagovoril evangeličanski škof Geza Filo. Da bo program še bolj svečan, bo poleg otroškega pevskega zbora OŠ Primoža Trubarja in glasbenikov Glasbene šole Ribnica s svojimi pesmimi poskrbel Slovenski oktet.

Zato vas ob tej priložnosti prisrčno vabim na slavnostno akademijo in seveda k obisku vseh spremljajočih prireditev, ki se bodo zvrstile v počastitev letošnjega občinskega praznika.

Anton Zakrajšek, župan

IZ 17. SEJE OBČINSKEGA SVETA

Občinski svet Občine Velike Lašče se je v sredo, 26. aprila 2017, sestal na 17. redni seji. Po ugotovitvi sklepčnosti je župan predlagal v potrditev naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 16. redne seje
2. Poročilo odborov
3. Letno poročilo Policijske postaje Ribnica za leto 2016
4. Sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče
5. Sklep o podelitvi priznanj Občine Velike Lašče v letu 2017
6. Zaključni račun proračuna Občine Velike Lašče za leto 2016
7. Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje VP 25/1 Ločica – območje za proizvodne dejavnosti
8. Sklep o ukinitvi javnega dobra
9. Odlok o prenehanju veljavnosti Odloka o varstvenih pasovih vodnih virov v Ljubljani in ukrepih za zavarovanje voda v delu, ki se nanaša na območje občine Velike Lašče
10. Pobude, vprašanja in predlogi svetnikov
11. Poročilo župana

Po potrditvi zapisnika so predsedniki odbora za komunalno, varstvo okolja in urejanje prostora, odbora za družbene dejavnosti, odbora za finance, odbora za gospodarstvo, kmetijstvo in turizem ter nadzornega odbora podali kratka poročila o sejah.

Občinski svet je v nadaljevanju sprejel naslednje sklepe:

Ad 3 – Občinski svet se seznani s poročilom o delu Policijske postaje Ribnica za območje Občine Velike Lašče v letu 2016.

Hkrati je Občinski svet Občine Velike Lašče sprejel sklep, da se PP Ribnica do naslednje seje OS pozove k predložitvi podrobnejšega poročila o njihovem delu na območju Občine Velike Lašče, tako kot smo to vsako leto do sedaj dobili s strani PP Ljubljana Vič.

Ad 4 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Sklep o določitvi višine cen storitev, povezanih z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami v Občini Velike Lašče.

Ad 5 – Priznanje Občine Velike Lašče se v letu 2017 podeli:

- **Božu Zalarju** za dosežke na področju kulture,

- **Lovski družini Velike Lašče** za dolgoletno uspešno delo na področju trajnostnega upravljanja z divjadjo in varstva narave.

Ad 6 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme zaključni račun proračuna Občine Velike Lašče za leto 2016.

Ad 7 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o Občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje VP 25/1 Ločica – območje za proizvodne dejavnosti.

Ad 8 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme sklep, da se ukine status javnega dobra na parceli št. 4032/31 k. o. Turjak, v izmeri 27 m². Navedena parcela postane lastnina Občine Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Ad 9 – Občinski svet Občine Velike Lašče sprejme Odlok o prenehanju veljavnosti Odloka o varstvenih pasovih vodnih virov v Ljubljani in ukrepih za zavarovanje voda v delu, ki se nanaša na območje občine Velike Lašče.

Tanja Uršič, občinska uprava

ZAMENJAVO OSEBNIH DOKUMENTOV LAHKO UREDITE TUDI NA SEDMIH KRAJEVNIH URADIH UPRAVNE ENOTE LJUBLJANA

Upravna enota Ljubljana ima svoje delo organizirano tudi na sedmih informatiziranih krajevnih uradih, in sicer: Krajevni urad Dobrova, Krajevni urad Ig, Krajevni urad Notranje Gorice, Krajevni urad Škofljica, Krajevni urad Velike Lašče, Krajevni urad Vodice in Krajevni urad Medvode.

Krajevni uradi so v letu 2016 skupaj rešili 26.233 nalog. Od tega je bilo 11.946 upravnih postopkov in 14.287 drugih upravnih nalog. Pri upravnih postopkih je bilo sprejetih največ vlog za osebno izkaznico, izdajo vozniških dovoljenj in registracijo motornega vozila, pri drugih upravnih nalogah pa je bilo največ izdaj potrdil iz evidence gospodinjstev, overitev podpisov, prijav začasnega in stalnega prebivališča, izdaj potrdil iz registra stalnega prebivalstva (RSP), izpiskov in potrdil iz matičnih knjig.

Na vseh krajevnih uradih Upravne enote Ljubljana lahko poleg sprejema vloge za osebne izkaznice in potne listine uredite še naslednje storitve:

sprejem vloge za vpis spremembe naslova v potnem listu, sprejem naznanitve pogrešanja osebne izkaznice in potne listine, sprejem vloge za izdajo potrdila o državljanstvu RS, sprejem prijave oziroma spremembe stalnega in začasnega prebivališča, sprejem prijave potovanja v tujino nad 3 mesece in vrnitev iz tujine: vodijo, vzdržujejo in izdajajo se potrdila iz registra stalnega prebivalstva, vodi se evidenca volilne pravice, potrjuje se podpora volivcem, vodi se evidenca gospodinjstev in se izdajajo potrdila iz te evidence, vpisujejo se zaznamki in popravki v matične knjige, sestavljajo se zapisniki o priznanju očetovstva, vodijo se sezname in evidence s področja matičnih zadev, izdajajo se izpiski in potrdila iz matičnih knjig, posredujejo se podatki iz matičnih evidenc, sprejemajo se izjave o spremembi priimka, sprejemajo se izjave o izbiri priimka za pravni promet, sestavljajo se smrtovnice, izdajajo se potrdila iz registra društev, opravljajo se upravne overitve (podpisa in kopije), izdajajo se izpiski iz zemljiške knjige, izdajajo in zamenjujejo se vozniška dovoljenja, odda se lahko vloga za spletno digitalno potrdilo za elektronsko poslovanje – SIGEN-CA za fizične osebe. Poleg vsega naštetega se na krajevni uradi Medvode opravlja tudi registracija motornih vozil.

Uradne ure krajevnega urada Velike Lašče, Levstikov trg 1; od 1. julija do 31. avgusta na krajevni uradi Velike Lašče ni uradnih ur.

Upravna enota Ljubljana opozarja, da bo v obdobju spomladanskih in poletnih mesecev potekala veljavnost velikemu številu osebnih listin (osebni izkaznici, potni listini in vozniški dovoljenji), zato stranke obveščamo, da lahko na lokaciji Sektorja za upravne notranje zadeve, Tobačna 5, vloge za izdajo novih dokumentov oddajo v času uradnih ur tudi na vseh sedmih zgoraj navedenih krajevnih uradih Upravne enote Ljubljana in se tako izognejo daljšim čakalnim vrstam.

Občina Velike Lašče
ob zaključku praznovanja občinskega praznika
vabi na

NEDELJSKO POPOLDNE NA TRUBARJEVI DOMAČIJI V NEDELJO, 11. JUNIJA 2017, OD 12. DO 15. URE

Prireditev bo na odru pred žago in na otoku
potekala po naslednjem programu.

Ob 12.00

bodo nastopili pevci in plesalci folklorne skupine
OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče.

Od 12.15 do 14.15

bodo pod vodstvom mentoric iz OŠ Primoža Trubarja Velike
Lašče in podružničnih šol Turjaka in Roba potekale
različne ustvarjalne delavnice.

Ob 14.15

bo na programu gledališka predstava
MEDVEDJA SIMFONIJA
v izvedbi **Gledališča KUKUC**.

Prireditev bo povezovala **Mojca Šilc**.

Če bo deževalo, se bodo delavnice izvajale v galeriji, gledališka
predstava pa v Trubarjevi spominski sobi.

Lepo vabljeni!

Občina Velike Lašče, OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, Vrtec
Sončni žarek in KUD Primož Trubar Velike Lašče

NOVOZGRAJENI HODNIK ZA PEŠCE OB GLAVNI CESTI OD KONCA PEŠPOTI V MALIH LAŠČAH DO ODCEPA ZA PODULAKO

Kot smo že poročali v prejšnji številki glasila, smo se z Direkcijo RS za infrastrukturo ponovno usklajevali oz. zahtevali čimprejšnjo zagotovitev zadostne prometne varnosti ob prometno nevarni glavni cesti na neurejenih postajališčih Male Lašče in Rašica. V teh dneh so izvajalci ravno zaključili z deli gradnje hodnika za pešce (slika 1), katerega strošek je bil v celoti financiran iz proračuna RS. Glede na našo lanskoletno ureditev makadamske pešpoti med Velikimi in Malimi Laščami smo tako s hodnikom pridobili še kako potrebno varnejšo povezavo prebivalcev okoliških vasi do

avtobusnega postajališča Male Lašče ter naprej v obe smeri do Velikih Lašč in proti Ljubljani (slika 2). Zavedamo se, da na lokaciji novozgrajenega hodnika za pešce še vedno ni označenega prehoda preko glavne ceste in ustreznega avtobusnega postajališča. V ta namen smo z Direkcijo RS za infrastrukturo v dogovarjanju. Verjamemo, da bomo z njimi v doglednem času našli skupno rešitev, da bo na tem odcepu najbolj ranljivi skupini v prometu zagotovljen varen prehod preko državne ceste.

Besedilo in foto Marija Ivanc Čampa, občinska uprava

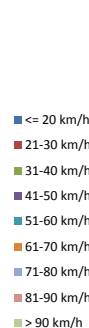
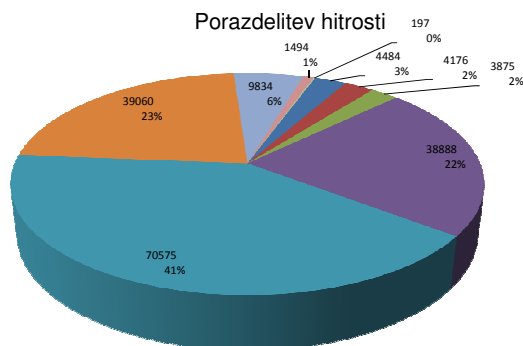

ANALIZA PODATKOV S PREVENTIVNE RADARSKÉ TABLE OB REGIONALNI CESTI NOVA VAS-VELIKE LAŠČE NA CEREJI

Preventivna radarska tabla je v zadnjem času stala na Cereji v Velikih Laščah ob regionalni cesti za Novo vas. Na delu meritev je omejitev hitrosti na 50 km/h. V obdobju od 9. marca do 9. maja 2017 je kar 70,20 % voznikov kršilo omejitev. Povprečna izmerjena hitrost je bila 55 km/h, maksimalna pa kar 121 km/h. (graf 1)

Preventivni merilec hitrosti bomo prestavili na lokacijo ob državni cesti nasproti pokopališča ob vstopu v naselje Velike Lašče.

Besedilo in foto Marija Ivanc Čampa, občinska uprava

Čas obdelave		9. marec 2017,18:00 - 9. maj 2017,13:00			
Omejitev hitrosti	50 km/h	Vrednosti	Vozila	Vd[km/h]	Vmaks[km/h]
Kršitve omejitve hitrosti	70,20 %	172583	39385	55	121
PDP	648				V85 [km/h]
PLP	236520				66
Smer odbelave	Prihajajoč				
Obdelal podatke:	Marija Ivanc Čampa				
Komentar:	preventivni merilec hitrosti				
Kraj:	Velike Lašče -Cereja				
Prihajajoča vozila od:	Nova vas				
Odhajajoča vozila proti:	Velike Lašče				

Graf 1: Diagram prikazuje frekvenco vozil v posameznih hitrostnih razredih v celotnem obdobju merjenja.

Omejitev hitrosti je kršilo 70,20 % voznikov.

MEDSEBOJNI OBISK DELEGACIJ PUCONCEV IN VELIKIH LAŠČ

OBISK PREDSTAVNIKOV OBČINSKE UPRAVE IN RAZVOJNEGA ZAVODA OBČINE PUCONCI V VELIKIH LAŠČAH

V okviru 500. obletnice reformacije je Občino Velike Lašče obiskala delegacija iz Občine Puconci. Puconci se tako kot Rašica in Ljubljana ponašajo z nazivom Evropsko mesto reformacije. Na podlagi teh skupnih vezi so si predstavniki občinske uprave in Razvojnega zavoda Občine Puconci najprej ogledali Trubarjevo domačijo, kjer jih je pozdravila podžupanja Tatjana Devjak. Z zgodovino Trubarjeve domačije je goste seznanil vodnik Andrej Perhaj. Pot je vodila naprej v Velike Lašče, kjer so si pod vodstvom Slave Petrič ogledali spominske sobe v Levstikovem domu. Sledil je obisk Občine Velike Lašče. Anton Zakrajšek, velikolaški župan, je delegaciji iz Puconcev predstavil bogato kulturno dediščino ter nekaj statističnih podatkov, ki opisujejo trenutni utrip občine. V gostilni Pri Kuklju so gostje iz Prekmurja okusili lokalne kulinarične specialitete. Obisk je minil v sproščenem in prijateljskem duhu dveh občin, ki ju povezuje reformacijska dediščina.

Goste je na Trubarjevi domačiji sprejela podžupanja Tatjana Devjak.

Pogovor med Antonom Zakrajškom, županom Občine Velike Lašče, in Ludvikom Novakom, županom Občine Puconci

OB OBISKU PREKMURJA NA VRTU SPOMINA IN TOVARIŠTVA POSADILI TRUBARJEVO JABLANO

Na povabilo Občine Puconci, ki je naše kraje obiskala v mesecu marcu, so delavci občinske uprave občine Velike Lašče v okviru praznovanja 500. obletnice reformacije obiskali Prekmurje. Po sprejemu na Občini Puconci je sledil ogled Spominskega doma Štefana Küzmiča. Küzmič je za Prekmurce še posebej pomemben, ker je v skladu z reformacijskim načelom, da naj vsak bere sveto pismo, prevedel novo zavezo v prekmurščino. Kot krščanska skupnost so evangeličani v Prekmurju obstali vse do danes. Po preganjanju so nekoliko lažje zaživel z vladavino Jožefa II.

Po predstavitvi poteka reformacije v Prekmurju v Spominskem domu Štefana Küzmiča je sledil ogled puconske osnovne šole z učilnico na prostem ter športne dvorane. Ker se obe naselji, Rašica in Puconci, ponašata z nazivom Evropsko mesto reformacije, smo si ogledali evangelijsko cerkev. Sprejela nas je evangeličanska duhovnica Katja Ajdnik in nam predstavila glavne razlike med katoliško in protestantsko vero v praksi. Nekatere razlike je mogoče zaznati že v sami arhitekturi cerkva. V času protireformacije je bilo prepovedano, da bi imela protestantska cerkev v Puconcih vhod s ceste, zato je od te nekoliko oddaljena in se do vhoda sprehodimo čez park. Cerkev je v primerjavi s katoliškimi manj poslikana, saj protestantizem poudarja usmerjenost v človekovo notranjost. Ogledali smo si tudi večnamensko cerkveno dvorano in protestantsko cerkev v bližnjih Bodoncih, s katerih prihaja puconski župan Ludvik Novak.

Osrednji dogodek obiska je potekal na Petanjcih, v občini Tišina. Na Vrtu spomina in tovarištva je velikolaški župan Anton Zakrajšek v družbi vodstva Ustanove dr. Šiftar fundacije ter tišinskega, cankovskega in puconskega župana posadil jablano kot simbol zaupanja v Boga. Ob tej priložnosti je potekalo tudi slavnostno odprtje razstave »Reformacija v Prekmurju«. Ta predstavi obiskovalcu začetke reformacije, protireformacije, tolerančni patent cesarja Jožefa II. in šolstvo ter začetke književne dejavnosti. Avtor Franc Kuzmič je med drugim povedal, da se je na Petanjcih v času preganjanj skrivaj tudi znani astronom in matematik Johannes Kepler.

Osrednja svečanost ob 500. obletnici reformacije »Naši zakladi – zatočišče pregnancev« je zaradi dežja potekala v dvorani. V kulturnem programu so med drugimi nastopile z dvema pesmima tudi učence Osnovne šole Primoža Trubarja. Zbrane je nagovoril velikolaški župan Anton Zakrajšek. V svojem govoru je poudaril predvsem pomen pisane besede, ki da narodu identiteto, potrebno za njegov obstoj. Poudarja, da je dolžnost nas vseh, da služimo našemu narodu in skrbimo, da bodo naši potomci še mnogo let govorili, peli in molili v maternem jeziku. Vse zbrane na prireditvi je tudi povabil na obisk Rašice ter predsedniku Šiftarjeve ustanove, ki skrbi za Vrt spomina in tovarištva, podaril sliko Trubarjeve domačije.

Angelca Petrič, občinska uprava

Učilnica na prostem v Puconcih

Sajenje »Trubarjeve jablane« zlata parmena

Nastop učenk OŠ Primoža Trubarja na Petanjcih

TRŠKI DAN

ob občinskem prazniku Občine Velike Lašče

V SOBOTO, 10. JUNIJA 2017, OD 9. DO 12. URE
NA TRGU PRED LEVSTIKOVIM DOMOM

Na tržnici se bodo predstavljali različni lokalni in gostujoči ponudniki.

Bogat kulturni program, igre in dejavnosti na trgu.

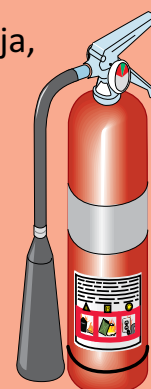
Program bo povezoval **Jože Starič**.

Vabljeni!

Obvestilo!

PGD Velike Lašče obvešča vse občane, društva in podjetja, da bo preventivni pregled gasilskih aparatov v soboto **3. junija 2017**, pred gasilskim domom v Velikih Laščah od **8.00 ure - 10.00 ure**.
Vabljeni!

OBČINA VELIKE LAŠČE

zibelka slovenske kulture

PROGRAM PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU 2017

četrtek, 8. junij

ob 18.00 **TRUBARJEV DAN** ali **DOM V JEZIKU**,
literarni večer nagrajenih ustvarjalcev literature
z živim prenosom na radiu ARS na Trubarjevi domačiji, Rašica
(RTV SLO ARS1, Društvo slovenskih pisateljev,
SPD Primož Trubar podružnica Rašica)

ob 19.30 **Otvoritev 35. likovne razstave Trubarjevi kraji**
»TRUBARJEVA MISEL V EVROPI DANES«
Trubarjeva domačija, Rašica
(KUD Primož Trubar)

petek, 9. junij

ob 19.30 **PROMENADNI KONCERT GODBE DOBREPOLJE**
pred občinsko stavbo v Velikih Laščah

ob 20.00 **SLAVNOSTNA AKADEMIJA OB OBČINSKEM PRAZNIKU**
Športna dvorana Velike Lašče

Pozdravni nagovor župana Antona Zakrajška,
s podelitvijo občinskih priznanj

Slavnostni nagovor škofa Evangeličanske cerkve AV v Sloveniji Geze Fila

V programu bodo nastopili:

**Mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, Simfonični
orkester GŠ Ribnica, Klavirski trio GŠ Ribnica, Slovenski oktet**
(Občina Velike Lašče)

500

LAŠČE PRAZNUJE

Stare

sobota, 10. junij

od 9.00 do 12.00 **TRŠKI DAN**

Trg pred Levstikovim domom, Velike Lašče
(Občina Velike Lašče)

od 9:00 do 16:00 **POKAL OBČINE VELIKE LAŠČE 2017**

v malem nogometu

Igrišče pri športni dvorani, Velike Lašče
(ŠMD Turjak)

ob 19.00 **21. REVIJA PEVSKIH ZBOROV**

Levstikov dom, Velike Lašče
(KUD Marij Kogoj)

nedelja, 11. junij

25. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI

LEVSTIK - STRITAR – TRUBAR

začetek med 7.00 in 10.00, Velike Lašče
(PD Velike Lašče)

od 12.00 do 15.00 **NEDELJSKO POPOLDNE,**

Trubarjeva domačija, Rašica

Ustvarjalne delavnice za otroke

Gledališka predstava Medvedja simfonija (Gledališče Kukuc)
(OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, Občina Velike Lašče)

KAM Z ODPADKOM, ČE NE SPADA V NOBEN ZABOJNIK?

Kaj narediti z dotrajanim kavčem, starimi avtomobilskimi gumami, večjimi količinami obrezanega drevja ali kakšnim drugim odpadkom, ki ne spada v noben zabojnik? Zelo preprosto. Odpadek odpeljite v najbližji Snagin zbirni center, za kosovne odpadke naročite brezplačni odvoz, še uporabne stvari pa odpeljite v Center ponovne uporabe.

Zbirni center

V občini Velike Lašče za Domom krajanov Turjak deluje zbirni center, kamor lahko v posebne zabojnike brezplačno odložite več vrst odpadkov. Zbirni center je odprt ob sobotah od 8. do 12. ure, od 1. aprila do 30. septembra pa tudi ob sredah od 18. do 20. ure. Svoje odpadke občani lahko odpeljejo tudi v zbirni center Barje, ki je od 1. aprila do 31. oktobra odprt od ponedeljka do sobote, in sicer od 6. do 20. ure, od 1. novembra do 31. marca pa od ponedeljka do sobote od 6. do 18. ure.

Navodila za ravnanje v zbirnem centru

1. Občani lahko svoje odpadke pripeljejo s katerim koli osebnim ali dostavnim vozilom ali prikolico.
2. S seboj v zbirni center prinesite odrezek zadnje plačane položnice.
3. Odpadke v posamezne zabojnike odlagate občani sami s pomočjo strokovnih sodelavcev oz. oskrbnika zbirnega centra. Da bo razvrščanje odpadkov v zbirnem centru potekalo tekoče, prosimo, da odpadke že predhodno pripravite ločeno.
4. Za nekatere vrste odpadkov veljajo količinske omejitve. V koledarskem letu lahko v zbirni center pripeljete pet pnevmatik (en komplet in rezerva), tri kubične metre kosovnih odpadkov, kubični meter in pol zelenega odreza in dva kubična metra pohištvenega lesa.
5. V zbirnih centrih ne sprejemamo odpadkov, ki nastajajo v gospodarskih dejavnostih (proizvodnja, obrt, kmetijstvo). Podjetja in samostojni podjetniki so, skladno z zakonodajo, dolžni skleniti pogodbo z ustreznim pooblaščenim zbiralcem in predelovalcem odpadkov. Izjema je embalaža, ki jo sprejemamo tudi od pravnih oseb.

6. Kadar je v zbirnem centru povečan obisk in gneča, vas prosimo za razumevanje in potrpežljivo čakanje, da pridete na vrsto.

7. Prosimo vas, da med obiskom zbirnega centra skrbite za svojo varnost in predvsem za varnost svojih otrok.

Kosovni odpadki

Ali veste, da je odvoz kosovnih odpadkov enkrat letno brezplačen? Občani si izberete datum znotraj razpisanega termina, to je od 15. aprila do 31. maja oziroma od 1. oktobra do 30. novembra 2017. Odvoz je treba predhodno naročiti, in sicer s posebno naročilnico, ki jo v elektronski (ali pdf) obliki najdete na Snaginih spletiščih www.snaga.si in www.mojiodpadki.si (rubrika »naročanje in obrazci« oziroma »naročila«). Če nimate dostopa do spleta, pokličite v Snagin center za podporo in pomoč uporabnikom (01 477 96 00) in naročilnico vam bodo poslali po pošti.

Center ponovne uporabe

Na Povšetovi 4 delujeta tudi trgovinica in delavnica, združeni v Center ponovne uporabe (CPU). V CPU najdete skoraj vse, kar najdete tudi na boljših sejmih in v starinarnicah. Rabljene predmete, ki jih v CPU lahko prinesete tudi vi, spretne roke mojstrov in umetnikov očistijo, popravijo in jim spremenijo namembnost, v trgovinici pa jih za nizko ceno ponudijo novim lastnikom. Center ponovne uporabe daje delo težje zaposljivim in pomaga, da ohranjeni, a nekomu odvečni predmeti živijo novo življenje. Center ponovne uporabe je odprt od torika do sobote od 9. do 17. ure.

Snaga d.o.o.

OBVESTILO O SPREMEMBI URADNIH UR KRAJEVNEGA URADA VELIKE LAŠČE V ČASU DOPUSTOV

Na Krajevnem uradu Velike Lašče od 1. julija do 31. avgusta 2017 ne bo uradnih ur.

Vse upravne storitve, ki se opravljajo na krajevnem uradu, bodo zagotovljene na Upravni enoti Ljubljana, Sektor za upravne notranje zadeve, Tobačna ulica 5, 1000 Ljubljana v času uradnih ur:

- ponedeljek od 8. do 18. ure,
- torek od 8. do 18. ure,
- sreda od 8. do 19. ure,
- četrtek od 8. do 18. ure in
- petek od 8. do 14. ure.

POLETNI DELOVNI ČAS LEKARNIŠKE PODRUŽNICE VELIKE LAŠČE

V času letnih dopustov,
od 1. 7. 2017 do 18. 8. 2017,

bo lekarna odprta:

ponedeljek, četrtek, in petek: 7.30–15.00;
torek, sreda: 12.00–19.00.

Lekarna Ljubljana

ŠOLA NUDI TEMELJE V PRIHODNOSTI VSAKEMU, KI SI ŽELI

Zdravnik, župnik in učitelj so bili cenjeni v vsakem kraju. Bili so izobraženi in brez njih ne bi mogli živeti. Kako pa danes cenimo njihovo delo? Naša osnovna šola nosi ime začetnika prve knjige v slovenskem jeziku. Od kdaj nosi naša šola omenjeno ime?

V letih 1966 in 1967 je bila zgrajena nova šola in pojavile so se dileme glede imena. Razmišljali so, da bi se imenovala po Levstiku, Stritarju ali Trubarju.

V letošnjem letu se bo po Sloveniji odvijalo kar nekaj aktivnosti v zvezi z reformacijo. Kako v tej obeležbi sodeluje naša šola?

V okviru šole smo organizirali likovni in literarni natečaj, pripravljamo zgibanko s prispevki vrtčevskih otrok in naših učencev. Skupina naših otrok bo 5. 5. 2017 s programom sodelovala z ustanovo Dr. Šiftarjeva fundacija v Vrtnu na Petancih ob zasaditvi spominskega drevesa. Z Glasbeno šolo Ribnica bomo 15. 5. 2017 pripravili občinsko proslavo v počastitev okrogle obletnice reformacije.

To pomeni, da bodo v omenjene aktivnosti vključeni tudi učenci?

Večina učencev bo vključenih v aktivnosti, le v programu na Petancih bo sodelovala manjša skupina otrok.

Šola ima še dve podružni enoti. Kateri? Koliko otrok letos poučuje vaša šola (koliko razredov, število učencev...)?

V letošnjem letu centralno šolo obiskuje 406 otrok, od tega na PŠ Rob 27 učencev in na PŠ Turjak 46 učencev. V sklopu šole deluje 21 oddelkov in 5 oddelkov podaljšanega bivanja.

Koliko učiteljev poučuje? Je to stanje dovolj številčno? Bi morali biti oddelki manjši?

Trenutno imamo zaposlenih 44 učiteljev na ČŠ in obeh PŠ. Glede oddelkov pa menim, da manjše število učencev v oddelkih ali skupinah omogoča večjo aktivnost posameznikov, kar je izjemnega pomena za optimalnejši napredek. Sicer pa velja, da kakovost pouka dela učitelj.

Lani oz. pred lani je bil dozidan nov del, ki je, predvidevam, upravičil izgradnjo.

Prav je, da povemo, da stare učilnice niso zadoščale kriterijem za učenje in poučevanje specifičnih predmetov, kot so TIT in GOS, in to je eden izmed razlogov za rušitev starih in izgradnjo novih učilnic. Poleg tega imamo 3 učilnice v nedokončani fazi. V naslednjem letu pričakujemo povečano število oddelkov in z izvajanjem enoizemskega pouka zaradi tega ne bi smeli imeti težav.

Se v bližnji prihodnosti res predvideva izgradnja nove podružnice na Turjaku?

Res je. Idejni načrt je občina že predstavila na Ministrstvu za šolstvo, kjer so predlagali manjše popravke ... Vrtec in šola na Turjaku sta res nujno potrebna, saj se število učencev veča in za tako veliko število otrok nimamo primernih učilnic. Iz tega razloga bomo za letošnje leto po dolgih letih učence bodočih 5. razredov prešolali na centralno šolo.

Ravnateljica mag. Metoda Kolar

Šolo upravljate sami kot ravnateljica in svet zavoda, ki ga sestavljajo predstavniki občine, zavoda in staršev. Je to optimalna skupina strokovnjakov in laikov, ki lahko vaši šoli pomaga?

Zame je optimalna skupina strokovnjakov in laikov, ki lahko šoli pomaga, neodvisna od števila predstavnikov zavoda, občine ali staršev. Vodstvu lahko pomagajo takrat, kadar so strokovni, kritični, realni, sodelovalni in dobronamerni.

Se lahko sedaj osredotočiva na teme, ki zadevajo starše vaših učencev? Šola zagotavlja učencem program, ki je zapisan v šolskem kurikulumu (ne vem, ali sem pravilno vprašal oz. se izrazil). Tu bi prosil, ali lahko poveste kaj več o programu, ki ga mora šola izpolnjevati.

Šola je dolžna izvajati obvezni in razširjeni program, ki je zapisan v šolskem predmetniku in učnih načrtih. Vsi, ki smo v šoli zaposleni, pa se zavedamo tega, da obstaja tudi skriti kurikulum, ki zajema predvsem odnos do dela in posledično izkušnje za življenje.

Učenje streljanja z lokom

Zadnje čase se sliši, da je v šolah veliko nepotrebnega poučevanja, premalo pa na primer praktičnega znanja, olike, bontona ... kar bi otrokom dalo večjo širino. Kaj menite o tej temi? Je to res?

Verjamem, da bi večje število praktičnega znanja otrokom omogočalo oz. dalo širši spekter možnosti za odločitve za nadaljnje izobraževanje. Predvsem pa bi dobili delovne navade. Olika, bonton, obnašanje ..., to pa je vsebina, o kateri bi lahko dolgo razpravljali. Ne verjamem, da bi lahko na osnovi trenutnih zakonskih podlag kam prišli. Dejstvo je, da so prvi vzgojitelji starši in da se otroci učijo z zgledom. Pogosto vem in vidim, ali starši šoli zaupajo in so ji naklonjeni ali ne. Vse to namreč odražajo učenci s svojim odnosom do šolskega dela v odnosu do učiteljev in drugih zaposlenih. Povsem življenjsko je, da smo starši in šola včasih različnega mnenja, prav pa je, da se dogovorimo med sabo in najdemo skupno pot, po kateri naj bi šel učenec. To je dobro za otroke.

Obstaja kakšen drugi model, ki bi bil glede na našo kulturo, omiko ali vzgojo otrok bolj pisan na kožo otrok?

Verjetno mislite waldorfsko šolo ali montesori. Prav vsak program oz. model ima dobre in manj dobre strani. Nekateri imajo poudarek na religiji, drugi na ekoloških materialih, stiku z naravo ... Odvisno je, katere vrednote in v kolikšni meri želi družina živeti.

Ali danes pri otrocih kaj pogrešate? Tu upam, da boste spregovorili o delovnih navadah, domači vzgoji oz. o problematiki, ki jo učitelji in vaš strokovni kader najbolj zaznajo?

V prvi vrsti pogrešam v večji meri pripravljenost za delo, odgovornost do sebe in drugih ter spoštovanje.

Je skozi leta vašega vodenja šole zaznati vedenjske ali druge generacijske spremembe pri otrocih?

Lagodnost, upad motivacije, previsoka pričakovanja za premalo dela. Seveda, to ne velja za vse. Imamo tudi izjemno pridne in odgovorne učence.

Obisk Pedra Opeke

Je digitalizacija družbe spremenila tudi otroke?

Da. Raziskave jasno kažejo in opozarjajo na to, da preveč digitalizacije pripelje do okvare možganov in vsi se zavedamo, da pretirano ukvarjanje s sodobno tehnologijo pripelje do težav s socializacijo.

Imate glede zgornjega vprašanja kakšne nasvete?

Večini staršev svetujem, da se zgledujejo po peščici tistih, ki svojim otrokom ne dovolijo prekomerne uporabe sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije. Kolikšna je priporočljivost, si lahko prebere vsak, kjer koli.

Je v zadnjih letih pri otrocih opazna še kakšna večja sprememba? Kaj lahko postorimo starši?

Sodelovanje s šolo, delovati tako, da se krepi zaupanje med šolo, starši in učenci, da z zgledom pokažemo, da je šola pomembna, da je pomembno, kar rečejo starši in kar rečejo učitelji. Kaj lahko starši postorimo? Zavedajmo se sporočila citata: »Kar storiš namesto otrok, storiš proti njim.«

Pomembno je, da otroci dobijo delovne navade, da postajajo odgovorni.

Ali pri sodelovanju z učitelji drugih šol opazate kakšne razlike glede poučevanja, vzgoje, npr. med učenci ljubljanskih šol in našo šolo?

Ni večjih razlik. Le vse novosti, dobre ali slabe, se pri nas zgodijo z zamikom.

Proslava

Kaj je pri vašem osebnem delu ravnateljice najbolj pomembno? Katere vrednote morate kot oseba imeti, da postanete vzor svojemu kolektivu?

Sicer bi na to vprašanje najbolj realno odgovorili učitelji. Drugače pa: spoštovanje, doslednost, delavnost, to, kar pravzaprav opredeljuje dobrega učitelja. In dobrega učitelja prepoznamo, ko z žarom opravlja svoj poklic in išče novosti, se iskreno veseli uspehov, je zgled učencem in je notranje zadovoljen. Pomembno je, da sem pozorna do posameznikov, do otrok in zaposlenih. In da sem do vsakega spoštljiva.

Učitelj je lep poklic, a v zadnjem času premalo cenjen. Mislite, da bo v prihodnje prišlo do kakšnih sprememb?

O premalo cenjenem učiteljskem poklicu bi res lahko veliko govorili. V zgodovini so bili na vasi cenjeni zdravnik, učitelj, duhovnik in poštar. V tistih časih je bilo malo izobraženih ljudi. Število izobraženih ljudi se povečuje in vloga družin se spreminja ... Sama še vedno izjemno visoko cenim delavnega, odgovornega, zahtevnega in doslednega učitelja. Menim, da take učitelje spoštujejo otroci in starši tudi danes.

Na katere projekte šole ali posameznike smo lahko v naši občini ponosni? Predlagam, da se kar razgovorite.

Ponosni smo na POPSZ učence. To so tisti učenci, ki živijo POPSZ vrednote (poštenost, odgovornost, prijateljstvo, spoštovanje, znanje). Ti ob koncu leta dobijo za to tudi priznanje. POPSZ učenec je lahko vsak učenec naše šole.

Rada bi poudarila sodelovanje s Policijsko postajo Ribnica, s katero tesno sodelujemo in skrbimo za varnost otrok.

Vsako leto na šoli izvajamo številna športna tekmovanja in tako omogočamo učencem razbremenitev od šolskega dela. Zelo smo uspešni na revijah pevskih zborov, in sicer z otroškim in mladinskim pevskim zborom.

Že osmo leto na šoli izvajamo projekt Shema šolskega sadja pod vodstvom Marjetke Koprivec in s tem omogočamo našim učencem večjo uravnoteženost prehranjevanja.

Vsako leto izvedemo tehniški dan z naslovom Kulturna dediščina in se povezujemo z velikolaškimi društvi, upokojenci in tistimi posamezniki, ki svoje znanje prenašajo na mlajše generacije. Medgeneracijsko sodelovanje nam res veliko pomeni.

Ogromno otrok imamo vključenih v projekt Podjetništvo pod vodstvom Vere Lipovec, kjer učenci razvijajo predvsem ročne spretnosti, učijo se sodelovanja in izdelki, ki v okviru tega projekta nastajajo, so prav posebni (lampijoni, sedežne garniture ...).

Srečanje s Petrom Prevcom

Ponosni smo na izdajo knjig v zadnjih dveh letih. Knjigo Zrenja zorenja smo izdali Drenu Grudnu, ki je bil izjemen učenec naše šole. Lansko leto pa smo učenci in učitelji skupaj napisali knjigo Petru Prevcu in mu jo na tiskovni konferenci tudi izročili. Želeli smo mu sporočiti, kako izjemen človek je. V to smo prepričani še vedno, čeprav so njegovi rezultati letos drugačni kot lansko leto.

Vse to smo lahko dosegli s podporo Občine Velike Lašče in na tem mestu se zahvaljujem prav vsakemu, ki nam kakor koli pomaga.

In še ... V prihodnosti se obeta nova vizija šole. Pravočasno boste izvedeli, v katero smer bo peljala naša šola.

Podpisovanje knjige o Petru Prevcu

Ali Vas lahko prosim, da bi kdo od vašega učiteljskega kolektiva v prihodnje za bralce Troble poskrbel za stalno komunikacijo v obliki raznih strokovnih člankov, ki bi govorili o odpravljanju težav, problemov, iskanju rešitev ... za boljšo šolo, odnos do znanja, vedenja naših otrok, ipd.?

O tem se bomo pogovorili.

Zahvaljujem se Vam za Vaš čas in odgovore.

Gorazd Milavec – urednik Troble

ZAHVALA PGD KARLOVICA

Ko si popolnoma nemočen, ko v paniki in smrtnem strahu trepetiš za življenje novorojenčka, pokličeš 112. Sekunde so dolge kot večnost.

Zgodilo se je 29. 3. zvečer. Bliskovitemu odzivu članov PGD Karlovica se morava zahvaliti, da je najin sinček v varnem naročju medicinske sestre Petre jokajoč pričakal reševalno ekipo. Ostali smo brez besed. Kdor tega ne doživi, ne ve in ne zna ceniti srčnosti in nesebičnosti naših gasilcev prostovoljcev.

Zato na tem mestu: Petra, Frenk in Primož – hvala, hvala, hvala!

Iztok in Nina Dednikar z Izakom.

PREDAVANJE ZA STARŠE UČENCEV PODRUŽNIH ŠOL ROB IN TURJAK

Že nekaj let je v navadi, da kot šolska svetovalna delavka pripravim krajše predavanja za starše učencev naših podružničnih šol. V letošnjem šolskem letu smo se s starši 9. marca srečali na Podružnični šoli Turjak, 25. maja pa na Podružnični šoli Rob. Kot vedno je bil odziv staršev dober in v prijetnem vzdušju pomladnih popoldnevov smo se tokrat pogovarjali o 12 zlatih pravilih vzgoje (povzeto po: Majda Novak: 12 zlatih pravil vzgajanja; Ljubljana: Slovenski sklad za zdravje otrok; Slovensko zdravniško društvo, Pediatrična sekcija, 1996).

Vsak izmed nas ima dve osnovni potrebi: potrebo po avtonomnosti (po izgradnji sebe, srečne, zadovoljne osebe) in potrebo po povezanosti z drugimi ljudmi v okolju. Nenehno iščemo ravnotežje med tema dvema potrebama, ravnotežje v sebi in z drugimi. Otrokom pa moramo z zgledom pokazati oboje: da znamo poskrbeti zase in da znamo misliti tudi na druge. Pokažemo jim tako, da gradimo z njimi iskren in odprt odnos. Sledimo lahko naslednjim smernicam.

1. Vsi otroci želijo ustreči svojim staršem. To jim lahko vedno verjamemo.

Odnos s starši je prvi odnos, ki ga v življenju doživimo in zato je izrednega pomena za naša nadaljnja življenja. Ko starši takoj po rojstvu skrbimo za vse potrebe dojenčka, gradimo varen in vdan odnos, ki otroku pomaga skozi mnoge življenjske stiske. Lahko namreč verjame, da bodo te stiske minile in se bo povrnilo ravnotežje. Ko otroci začutijo vso varnost odnosa s starši, nastane želja po odpiranju v svet, po prepoznavanju, čutenju in povezanosti. Nastane vzajemen odnos, saj nam želijo otroci vdanost vračati.

2. Vsi otroci želijo postati dobri ljudje. Taki se rodijo. V njihovem vedenju lahko prepoznamo odgovornost.

Otrok je dober, želi delati dobro, želi si, da so njegova dejanja videna, nagrajena (predvsem ods strani staršev). Če ne opazimo Neopažanje dosežkov otroka, zaviramo njegovo aktivnost.

3. Otroci najbolj potrebujejo to, da z njimi uživamo, ne le, da jih vzgajamo.

Zadovoljni starši, zadovoljni otroci. Ne pozabimo na svoje potrebe, saj se bo tako otrok naučil poskrbeti zase, a hkrati tudi odložiti kakšno svojo željo, počakati. Ne zamujajmo lepih trenutkov z otrokom ob prepogostem kritiziranju in popravljanju otroka. Otrok bo oblikoval lepe spomina na podlagi iskrenega navdušenja staršev nad njegovim, pa čeprav majhnim, uspehom.

4. Vsi starši skušajo razveseljevati svoje otroke. Vsi starši želijo biti dobri starši.

Uživajmo skupaj z otrokom. Ponudimo sebe, svojo pozornost, svoj čas, pristno zavzetost. Igrajmo družabno igro, pojdimo na sprehod, izlet, berimo pravljice ...

5. Otroci imajo svoje pomembne razloge za svoje vedenje.

Razlogi za neustrezno vedenje otrok so pogosto skriti, a vedno so, le poiskati jih moramo (jih ubesediti, spraviti v prava občutenja in jih nato razrešiti). Starši smo vedno tisti, ki otroku pokažemo, kaj je zanj dobro, kaj je prav. Pokažimo jim to z ljubeznijo terin odločnostjo in, pa bo učinkovalo.

6. Otrok potrebuje jasno sliko in vedenje o svojih starših, kakšni so: da so besede povezane z dejanji, da ni nič skritega in zaigranega.

Otroci točno vedo, kdaj pred njimi nismo iskreni. Ne prikrivajmo stvari otroku, saj obstaja možnost, da jih z iskrenostjo razbremenimo. Ker so nam vdani, pogosto

namreč mislijo, da so njihova dejanja kriva za naše slabo počutje, žalost, jezo.

7. Pravo vzgojo torej vodijo: vzajemna ljubezen, vzor in poučevanje.

8. Poučevanje se mora ukvarjati z otrokovim vedenjem, ne pa z njegovo celovito osebnostjo.

Otroku moramo povedati, kaj je storil narobe in kako lahko to popravi. Ne kritizirajmo njegove celovite osebnosti.

9. Pohvale ob dosežkih in aktivnostih so bistveno boljše pripomoček za vzgojo kot kazni.

Kritika in kazen, še posebej, če je ne spremlja možnost, da napačno popravimo, zavira aktivnost in željo po delu. Potrudimo se poiskati dobre stvari.

10. Opaziti in spoštovati je potrebno, kadar otrok napravi kaj za nas.

Prav je, da ima otrok v družini svoje dolžnosti, naloge. Pomembno pa je tudi, da ta njegov trud opazimo in se mu zanj zahvalimo, saj ga z našimi zahtevami odtegnemo od nečesa, kar bi rad sam počel.

11. Starši moramo otrokom postavljati omejitve in okvire. Vendar ni treba pričakovati, da se bodo otroci z njimi strinjali in jih z lahkoto sprejemali.

Tudi spreko prepovedmi otrok spoznava svoja čustva in se nauči z njimi shajati, jih obvladovati. Dobi možnost, da se bolje spozna in razišče svoje želje, hotenja ter poti za njihovo izpolnitev in se ob tem osebno gradi.

12. Starši moramo otrokom postavljene omejitve širiti in prilagajati v skladu z njihovo psihično starostjo in zmožnostjo.

Ko otroku dovolimo več in več, saj je vedno bolj samostojen in avtonomen, se pojavijo naši strahovi. Nekateri so upravičeni, nekateri ne. O slednjih moramo dobro razmisliti, da ne bomo škodovali otroku (npr.: ga nenehno nadzorovali, ker se bomo bali, da se mu bo nekaj zgodilo).

Vesna Hladnik, šolska svetovalna delavka

PROSLAVA V OSNOVNI ŠOLI OB ČASTITLJIVI 500 LETNICI

500 let je v primerjavi s človeškim življenjem neskončno dolga doba, polovica tisočletja. Zdi se nam, da se tega, kar se je zgodilo pred 500 leti, ne bo več nihče spominjal, da se tega niti ni vredno spominjati. Pa se kaj hitro stvari pokažejo v čisto drugačni luči, če se le moremo zazreti v preteklost in videti, kaj so zmogli nekateri pogumni posamezniki. Toliko že vemo, da je človeštvo zmeraj gradilo svojo prihodnost na dosežkih predhodnih rodov, da pač noben rod ni samozadosten in ne vseveden, je pa res, da se v vsakem rodu, hvala Bogu, rodijo posamezniki, ki začutijo, kdaj napoči trenutek, ko je treba v dobro vseh nekaj korenito spremeniti, da bo jutri manj oblačen, in si upajo to tudi povedati. Eden takih je bil tudi nemški učenjak Martin Luther. Ko je v njem prav pred 500 leti dozorela misel, jo je ubesedil, ji vdihnil življenje in jo naredil nesmrtno. V svojem najglobljem bistvu je temeljila na pozivu k temu, naj slehernik ravna vedno, v vsakem trenutku svojega življenja tako, da bo svoje dejanje in nehanje lahko opravičil pred svojim Bogom in pred samim seboj. Temu bi lahko rekli, da bo imel čisto vest. Ali ni že v tem pravzaprav zajeto bistvo našega življenja?

Buren odziv na Luthrove teze, pa naj bo to nasprotovanje in izobčenje iz Cerkve ali pa množična privrženost njegovi misli, priča, da je bil neskončno pogumen vizionar. Pa saj vsaka velika misel nosi v sebi resničnost in utopijo hkrati, na naslednjih rodovih pa je, da jo uresničijo ali pustijo utopično in prepustijo vesti naslednjih rodov.

Z velikim ponosom se letos spominjamo, da se je veliki Luthrovi misli pridružila tudi naša slovenska dežela in jo s

Trubarjem na čelu po svojih močeh tudi udejanjala. Naša šola nosi Trubarjevo ime, zato se smemo čutiti vsaj malo tudi njegove dediče, kar pa ni le nemo pritrjevanje njegovi veličini, ampak zaveza, da njegove ideje spravimo v življenje, da kot Slovenci stojimo in obstanemo.

S proslavo v počastitev 500-letnice reformacije smo si prizadevali Glasbena šola Ribnica, Osnovna šola Primoža Trubarja Velike Lašče in vrtec skupaj potrditi, da se zavedamo njenega pomena za 500-letno smer, po kateri je krenila Evropa, da smo danes tu, kjer smo.

Učenci naše šole so združili moči z našimi najmlajšimi iz vrtca in v počastitev častitljive obletnice razmišljali takole. Otroci iz vrtca so reformacijo povezali s spremembami, gibanjem, napredkom, šolarji pa smo naše razmišljanje malce časovno razširili in poskušali zaznati rdečo nit, ki vedno vodi iz preteklosti v sedanost in nakazuje tudi prihodnost. Seveda smo najprej dali besedo otrokom iz vrtca, ki so v skupini Račke pripravili deklamacijo z naslovom Abeceda. Učenci predmetne stopnje so predstavili dramatizirano deklamacijo Aškerčeve Slovenske legende, ki na svojstven način sporoča, katere zasluge preživijo stoletja in v naši časovni omejenosti dobijo pridih neskončnega. Proslavo so obogatili učenci in učitelji Glasbene šole Ribnica in slišati je bilo, da je bila proslava dobra.

Marija Oblak

GOSTOVANJE GLASBENE ŠOLE RIBNICA V SMEDEREVU

Lansko leto je z Majdo Kokošinek, ravnateljico glasbene šole Ribnica, stopil v stik Gvozden Eraković, ravnatelj nižje in srednje glasbene šole "Kosta Manojlović" iz Smedereva (Srbija). Na njegovo povabilo smo bile ravnateljica in dve profesorici (Mirjana Z. Brnčić in Emina Kuhar) njihove gostje maja 2016. Spoznale smo delovanje glasbene šole, zaposlene, mesto Smederevo, pripravili pa so nam tudi koncert svojih učencev, ki je bil izveden na visokem nivoju. Bile smo tudi na sprejemu pri njihovi županji Jasni Avramović. Dogovorili smo se za sodelovanje med šolama, ki naj bi potekalo v obliki izmenjave učencev, pripravi koncertov ter obiskovanju tekmovanj. Naj povemo, da glasbena šola iz Smedereva organizira dve mednarodni tekmovanji, in sicer Saxofonijado (tekmovanje saksofonistov, v mesecu marcu) ter Klavitas (tekmovanje pianistov ter komornih skupin s klavirjem, v mesecu maju).

V septembru 2016 so je na povabilo naše ravnateljice ter ribniškega župana Jožeta Levstka v Ribnici mudila njihova delegacija, ki je v sklopu spoznavanja naše šole bila gostujoča na ribniškem sejmu ter sprejemu pri županu.

Naslednji korak je bilo vabilo, da organiziramo koncert naših učencev, se z učenci udeležimo njihovih tekmovanj ter da naša profesorica sodeluje kot članica strokovne žirije na 12. tekmovanju Klavitas.

Slovenskem.

Prvi koncert je bil izveden 8. 5. v Velikih Laščah, v Levstikovem domu, drugi pa dan kasneje v Ribnici, v dvorani glasbene šole. Oba dogodka sta pripravili M. Zeljić Brnčić, E. Kuhar. Zlahka lahko trdimo, da je šlo za izjemno uspešen glasbeni večer, ki je s svojim zahtevnim programom ter dobro izvedbo navdušil zbrano občinstvo. Kot posebnega gosta koncerta ter našega podpornika moramo omeniti obisk župana Jožeta Levstka. Dobra volja, uigranost in ubranost izvajalcev, ki so res pokazali vse, kar znajo, se je kmalu navzela poslušalcev, s čimer je bil uspeh koncerta zagotovljen. Kot solisti so nastopali učenci od 2. do 8. razreda; ti so izvajali razne zvrsti in avtorje.

Z veseljem smo se vsi zaposleni lotili tega projekta, ki je zahteval veliko organizacije ter dela pri pripravi učencev za koncert.

Učitelji so se udeležili tudi seminarja o pridobivanju evropskih sredstev za delno kritje stroškov gostovanj, toda ker Srbija (še) ni del evropske družine, nismo v tem projektu upravičeni do sredstev. Ne glede na to smo se ob podpori za sodelovanje s strani učencev, staršev ter občine odločili za izvedbo tega projekta, saj učencem veliko pomeni za nadaljnje napredovanje in spoznavanje glasbe ter koncertiranje zunaj meja naše domovine.

Dne 11. 4. smo organizirali avdicijo, na kateri je strokovna komisija v sestavi naših učiteljev izbrala točke za koncert v Smederevu.

Odločili smo se tudi, da se bo trio (v sestavi Špela Kokošinek – violina, Eva Pečnik – violončelo ter Eva Ivanc – klavir) udeležil tekmovanja Klavitas. Odhod v Smederevo je bil načrtovan od 12. 5. 2017 do 14. 5. 2017.

V sklopu priprav za gostovanje smo imeli dva koncerta solistov in komornih skupin ob 200 letnici glasbenega šolstva na

Tako smo lahko slišali razpon od C. Saint-Saensoneve skladbe »Labod« do »Prijatelji harmonike« S. Avsenika. Zastopani so bili tudi pevci. Osrednjo in zadnjo točko sta izvedli za to priložnost ustanovljeni komorni skupini. Zadnja točka koncerta, ko je soliste zamenjala neobičajna skupina mladih tolkalcev s spremljavo kitare in klavirja, ki je izvajala skladbo »Pomladni swing« A. Oražma, učitelja na Glasbeni šoli Ribnica, je bila prav posebej atraktivna. Soliste sta na koncertu spremljala K. pečnik in A. Oražem.

V četrtek, 12. 5., smo se z učenci odpravili v Smederevo, kjer so nas dočakali prijazni gostitelji.

Organizirali so namestitev, druženje z njihovimi učenci ter ogled mesta. V soboto so po končanem tekmovanju, na katerem je naš trio dosegel maksimalnih 100 točk ter navdušil strokovno komisijo

v sestavi Maja Rajković (prof. na beograjski akademiji za glasbo), prof. Natalija Tomić (profesorica na kragujevski akademiji), Goara Nonna Lazić (profesorica na šabački srednji glasbeni šoli) ter naša profesorica Mirjana Z. Brnčić, na koncertu nastopili naši učenci. Koncert je bil izveden v prepolni dvorani in na vrhunskem nivoju. Moramo povedati, da so vsi naši učenci res zaigrali prečudovito. Gostitelji so bili navdušeni, pohvalili so naše delo, učence ter zaključili, da imamo odlično šolo, z bogato izbiro instrumentov in programov. Navdušeni so bili, ker je naš program vseboval tudi jazzovske skladbe, srbske skladbe ter slovenske avtorje. Po zaključenem koncertu in druženju smo se v nedeljo odpravili proti Beogradu in nato domov. Dogovorili smo se za gostovanje smederevske šole v Ribnici in vsi se veselimo ponovnega srečanja ter skupnega muziciranja.

S ponosom lahko ugotovimo, da je Glasbena šola Ribnica ponovno pokazala, da zna zapolniti dvorane, organizirati vrhunske koncerte ter da je brez dvoma eden od pomembnih kulturnih dejavnikov v občini.

Mirjana Zeljić Brnčić

GLASBENA ŠOLA RIBNICA DOSEGA LEPE USPEHE

Učitelji in učenci Glasbene šole Ribnica imajo proti koncu zime polne roke dela. Februarja so potekala zahtevna tekmovanja TEMSIG, in sicer so na 20. Regijskem tekmovanju mladih glasbenikov Dolenjske, ki je potekalo od 1. in 6. februarja, naši učenci dosegli naslednje rezultate. Srebrno priznanje so dosegli Luka Ogrinc, Zoja Somrak in Tristan Arko – Luka in Zoja v disciplini tamburica (mentorica Emina Kuhar), Tristan pa v disciplini tolkala (mentor Vito Opeka). Korepetitorja na nastopih sta bila Aleksander Oražem in Kristina Pečnik.

Naši tekmovalci so se udeležili tudi Mednarodnega glasbenega tekmovanja in festivala za soliste ter komorne skupine SVIRÉL.

tekmovanje v vili Vipolže – Svirel.

Letos se je na tekmovanje prijavilo že 700 tekmovalcev, od tega 521 tekmovalcev v 6 disciplinah za solistično igro ter 57 komornih skupin v 3 disciplinah komorne igre. Tekmovalci prihajajo iz Slovenije in 21 tujih držav, večina iz Evrope, a tudi iz ZDA, Izraela, Južne Koreje in Turčije. Srebrno plaketo sta prejeli Špela Kokošinek (mentor Ivo Vlašič) v disciplini violina in Eva Pečnik v disciplini violončelo (mentorica Danica Kavrakova Žganjar). Poleg njiju sta srebrno plaketo prejela še Črt in Žak Gradišar, oba rog (mentorica Sarah Akif). V vseh navedenih nastopih je bila korepetitorica Kristina Pečnik. Srebrno plaketo za kategorijo flavta je prejela Iza Prelesnik (mentor Gašper Dolgan, korepetitor Aleksander Oražem). Še posebej pa se veselimo velikega uspeha

tekmovanje v Legnagu – Italija

zlate plakete tria Eve Ivanc, Špele Kokošinek in Eve Pečnik v disciplini komorne skupine s strunskimi instrumenti (mentor Ivo Vlašič, korepetitorica Kristina Pečnik).

Skoraj istočasno je potekalo tudi 8. mednarodno tekmovanje mladih glasbenikov Antonio Salieri v Legnagu. Legnago je kraj, kakih 50 kilometrov od Verone, kjer se je rodil veliki glasbenik in cenjen glasbeni pedagog Antonio Salieri. Glasbena šola v Legnagu

nadaljuje glasbeno pedagoško tradicijo in je po velikem mojstru poimenovala tudi svoje mednarodno glasbeno tekmovanje. Tekmovanja se je udeležila komorna skupina Glasbene šole Ribnica v zasedbi Eva Ivanc – klavir, Špela Kokošinek – violina, Eva Pečnik – violončelo. Trio se je izvrstno odrezal in je z osvojenimi 92 točkami od 100 osvojil drugo nagrado.

Za dosežene uspehe čestitamo vsem tekmovalcem, mentorjem in korepetitorjem, ki so sodelovali na tekmovanjih. Zahvaljujemo se tudi staršem za vso podporo.

Konec marca sta v Velikih Laščah in Ribnici potekala že redna koncerta ob materinskem dnevu v Velikih Laščah in Ribnici. Pripravljenih je bilo veliko število točk, 25 v Velikih Laščah in 29 v Ribnici. Nastopili so solisti skoraj vseh instrumentov, ki se poučujejo na šolah, repertoar pa je zajemal vse – od enostavnih narodnih do zahtevnejših klasičnih del. Koncert v Ribnici sta pripravila Nataša Zavšek in Vito Opeka ter Franc Malavašič v Velikih Laščah. Obisk je bil zadovoljiv in poslušalci prijetno glasbeno nagajeni za svoj prihod, kar sta potrdila aplavza ob koncu koncertov.

Martin Lavrič

IZREDEN USPEH KOŠARKARSKE EKIPE MLAJŠIH UČENCEV OŠ PRIMOŽA TRUBARJA VELIKE LAŠČE

V torek, 16. 5., smo na šoli gostili finalni turnir najboljših štirih osnovnošolskih ekip v zahodnem delu države. Na odločilni tekmi je naša ekipa po herojskem povratku po zaostanku sicer tesno izgubila, a vseeno navdušila s srčnostjo. Dosegli smo največji košarkarski uspeh – 5. mesto v državi. In to vse skupaj skoraj natančno pet let po tistem nepozabnem nogometnem naslovu državnih prvakov.

Letošnje šolsko leto se počasi končuje in nekoč v prihodnosti, ko si ga bomo poskušali priklicati v spomin, bomo številni verjetno najprej pomislili na izjemno serijo košarkarske ekipe, ki ji je spodrsnilo šele na zadnji stopnički. Težko je ozavestiti, kaj pomeni osvojen peto mesto v državi v eni od športnih iger. A ko se ozremo v preteklost in se spomnimo na izjemne posameznike, ki so v dresu naše šole blesteli v igranju košarke, vidimo, da kaj takega ni uspelo še nobeni generaciji. Mogoče malce stereotipno, a vseeno – ne moremo niti mimo dejstva, da smo manjša šola, ki uspešno kljubuje precej večjim, predvsem mestnim, ki premorejo širšo bazo učencev.

oslabljeni, premagali OŠ Ob Rinži Kočevje (28 : 19), nato pa sploh prvič tudi OŠ Louisa Adamiča Grosuplje (29 : 25). Kot zmagovalci turnirja smo se uvrstili na četrtfinalno državno raven.

Kakovost ekipe se je pokazala že na prvi stopnji tekmovanja, ko smo v sklopu medobčinskega tekmovanja gostovali na OŠ Dobrova. Najprej smo odpravili domačine z rezultatom 42 : 9, nato pa še OŠ Škofljica (33 : 17) in OŠ Brezovica (40 : 14).

Od področnega tekmovanja naprej pa smo vse tekme odigrali v domači dvorani. V okviru področnega tekmovanja smo 10. marca najprej gostili tri šole. Najprej smo, čeprav nekoliko

Turnir, na katerem napredujeta dve najboljši ekipi, smo začeli s tesno zmago. V nadaljškju smo ugnali ekipo OŠ Grm Novo mesto (34 : 33), kar se je izkazalo za odločilno, saj smo kasneje mi in oni izgubili z OŠ Jožeta Moškriča Ljubljana. Tako smo se z drugim mestom uvrstili na polfinalni turnir, kjer pa je za preboj naprej štela ponovno le zmaga. Žreb nam je ponovno namenil OŠ Louisa Adamiča. In tokrat smo jo premagali brez težav (45 : 27). Na odločilni tekmi je šlo spet na tesno, saj sta odločili le dve točki. Rezultat tekme proti OŠ heroja Janeza Hribarja iz Starega trga pri Ložu je bil 32 : 30 v našo korist, kar je pomenilo, da smo se uvrstili na finalni turnir zahodne konference, o katerem ste brali v uvodu.

Na prvi tekmi nismo imeli resnejših možnosti proti OŠ Vrhovci, ki velja za enega dveh favoritov za osvojitve naslova državnih prvakov. Rezultat je bil 41 : 15 za goste. Na odločilni tekmi smo ob bučni podpori dobro začeli, v drugi tretjini pa so nas gostje iz Postojne prisilili v serijo napak, tako da smo v zadnjih desetih minutah vstopili z zaostankom osmih točk. Verjeli smo, da se lahko približamo, in dve minuti pred koncem se je to tudi zgodilo.

A ob zaostanku za dve točki so gostje strnili moči in po seriji zadetih prostih metov vendarle ubranili štiri točke naskoka. Končni rezultat, ki je popeljal na finalni turnir ekipo OŠ Miroslava Vilharja Postojna, je bil tako 29 : 33.

Kot šola smo se izkazali tudi po organizacijski plati, saj smo zgledno organizirali štiri turnirje, od tega tri na državni ravni tekmovanja. Ob tem se moram zahvaliti vodstvu šole in Občini Velike Lašče za vso podporo pri organizaciji športnih tekmovanj. Na vseh tekmovanjih je skupno za ekipo igralo 14 košarkarjev: Domen Benčina (kapetan), Anže Šeme, Aljaž Strnad, Mark Tomšič Tekavčič, Luka Čop, Vid Kovačič, Lenart Adamič, Vid Kastelic, Žak Gradišar, Miha Kaplan, Ažbe Drmota, Tilen Fajfar, Matevž Jeršič in Lovro Strnad. Ekipo sta na tekmah uspešno vodila Bojan Zidar in Martin Lovšin, ki sta njihova trenerja v Košarkarski šoli Slavka Duščaka.

Na šoli smo ponosni na vsakega izmed teh fantov, ob tem pa smo prepričani, da nas bodo v prihodnje še naprej razveseljevali. Bravo, fantje, velik poklon!

Bojan Novak

KONČANA SO TEKMOVANJA V ŠPORTNIH IGRAH ZA MLAJŠE UČENCE

V koledarju šolskih športnih tekmovanj je pomladanski čas rezerviran za športne igre za mlajše učence (7. razred in mlajši). Letos smo se z učenci OŠ Primoža Trubarja udeležili tekmovanj v košarki, nogometu in mali odbojki.

O velikem uspehu v košarki si lahko preberete v posebnem prispevku, v tem pa želim predstaviti dosežke na drugih dveh tekmovanjih.

Nogometna tekmovanja vsako leto privlačijo veliko učencev, zato se v tekmovanje vključijo vse šole v našem medobčinskem območju. Tudi letos ni bilo nič drugače. Šole so bile razdeljene v dve skupini (Ig, Škofljica). Naša ekipa se je 21. 4. udeležila turnirja petih ekip na OŠ Ig. Po začetnih dveh tesnih porazih se je naša forma dvignila in sledili sta dve zmagi, kar je na koncu zadostovalo za 3. mesto.

Ekipo so sestavljali: Luka Čop, Domen Benčina, Mark Tomšič Tekavčič, Žiga Marič, Anže Šeme, Marko Perhaj, Ažbe Gradišar in Mihael Čop.

Tekmovanja v mali odbojki (prirejena oblika klasične odbojke s štirimi igralci v polju) vsako leto organizira OŠ Brezovica, kjer se z odbojko tudi najbolj resno (na klubski ravni) ukvarjajo. Le nekaj dni pred nogometnim tekmovanjem smo se v podobni zasedbi pomerili na tekmovanju šestih šol.

V predtekmovanju smo izgubili proti OŠ Dobrova z rezultatom 1 : 2 (25 : 23, 21 : 25, 16 : 25), nato pa premagali drugo ekipo OŠ Brezovica z rezultatom 2 : 0 (25 : 14, 25 : 3). Kot drugouvrščena ekipa smo se pomerili še na tekmi za tretje mesto in premagali vrstnike iz OŠ Škofljica (2 : 0). Tretje mesto žal ni bilo dovolj za preboj na področno tekmovanje, a smo bili s prikazanim zadovoljni.

V ekipi so bili: Domen Benčina, Luka Čop, Mark Tomšič Tekavčič, Žiga Marič, Anže Šeme, Aljaž Strnad, Miha Kaplan in Nik Knavs. Ob koncu poročila želim izpostaviti štiri učence, ki so bili pomemben del ekipe v vseh treh moštvenih športih. Pravi športni multipraktiki so sedmošolci Domen Benčina, Luka Čop, Mark Tomšič Tekavčič in Anže Šeme.

Bojan Novak

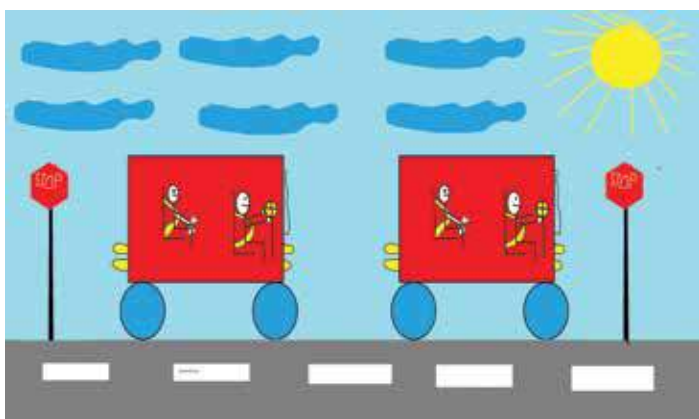
DEJAVNOSTI V 3. RAZREDU

Tretješolci smo obiskali letališče Brnik. Ogledali smo si odhodni terminal (prijava na let), šli smo mimo varnostne kontrole, se vozili z avtobusom po ploščadi, si ogledali gasilsko vozilo, helikoptersko policijsko enoto in si podrobneje ogledali odpravo letala. Vse je bilo zelo zanimivo. Za pomoč pri hitrejši organizaciji gre zahvala tudi Alenki Pečnik.

Vključeni smo bili v projekt Pasavček in v okviru tega projekta nas je obiskal Janko Divjak, policist Policijske postaje Ribnica. Na zanimiv in primeren način je otrokom predstavil pomen varnostnega pasu in upoštevanje prometnih predpisov.

Otroci so s starši sestavljali zgodbe, pesmice, uganke o prometu, nekateri pa so naredili tudi družabne igre spomin ali človek ne jezi se. Sestavili smo tudi razredno pravljico. Brali smo različne zgodbe o prometu in v programu Slikar ustvarjali prometne situacije. Z nami je sodeloval tudi občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

Pred veliko nočjo nas je obiskala gospa Milka in nas učila peči pletenice ali kolačke. Učili smo se gnesti testo in plesti kito iz testa.

Ob 100. obletnici izdaje prve slikanice Martina Krpana smo učenci 3. b imeli možnost, da smo si v Levstikovem domu pod vodstvom Metke Starič ogledali različne izdaje Martina Krpana in sami izdelovali svoje knjige. Izvedeli smo, da je prvo ilustracijo naredil Henrik Smrekar.

Potem pa smo začeli z izdelovanjem svoje knjige. Med izdelavo smo spoznali pojme knjigovez, zgibalnik ali kost, knjižni blok, hrbet knjige, predlist, zalist, odstava, platnice. Ko je bila knjižica narejena, smo iskali naslov za pripoved. Junaki pripovedi so postali metulji, netopirji, močeradi, žabe, kačji pastirji. S tem dejanjem smo obeležili tudi noč knjige. Metki se za povabilo lepo zahvaljujemo.

Z igrico Mavrična ribica so učenci 3. b razreda nastopili na Najdihojci v Velikih Laščah in na Mednarodnem festivalu Igraj se z mano, ki se odvija v Ljubljani in ga organizira Center Janeza Levca Ljubljana. Hkrati pa so se otroci udeležili tudi brezplačnih ustvarjalnih delavnic.

Da lahko izpeljemo različne zunajšolske dejavnosti, gre zahvala tudi vam, starši, ki podpirate naše delo in nam zaupate. Prav tako nas pri izvajanju podpira tudi ravnateljica Metoda Kolar. Z medsebojnim zaupanjem in spoštovanjem krepimo otrokom samozavest in jim pomagamo, da postajajo delavni in odgovorni.

Branka Levstik

FINALNA PRIREDITEV V IGRI MED DVEMA OGNJEMA

V soboto, 13. 5. 2017, so najmlajši v igri med dvema ognjema postali državni prvaki.

Sobotno jutro se je za 54 učencev naše šole začelo že zelo zgodaj zjutraj. Ob 6.45 smo odpotovali na državno tekmovanje v igri med dvema ognjema v Podčetrtek. Njihova razigranost na avtobusu je obetala zelo živahen dan.

Po uvodnem fotografranju ekip in uvodnemu protokolu, se je na treh igriščih začel boj za čim boljše uvrstitev. Tekme so bile napete., Učenci so se potili od tekanja, zmikanja, metanja žog... Mentorji od nervoze. Vsi učenci so se zelo trudili. Najmlajši so dokazali, da letošnje leto močno prevladujejo v tej igri, saj so vse tekme zmagali sicer s trdim bojem, a prepričljivo.

Ekipi 3., 4. razreda se je uspelo uvrstiti na tretje mesto. V kategoriji 5. in 6. razredovih so kar tri ekipe končale z istim številom točk in je tako za končno razvrstitev odločalo število ohranjenih življenj na zmagovalnih tekmah.

Uradni rezultati:

Kategorija, 1., 2. razred:

- 5. mesto: OŠ Dobrova
- 4. mesto: OŠ Hruševac Šentjur
- 3. mesto: OŠ Stročja vas
- 2. mesto: OŠ Sava Kladnika Sevnica
- 1. mesto: OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

Kategorija, 3., 4. razred:

- 5. mesto: OŠ Dobrova
- 4. mesto: OŠ Stročja vas
- 3. mesto: OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
- 2. mesto: OŠ Šmarje pri Jelšah
- 1. mesto: OŠ Sava Kladnika Sevnica

Kategorija, 5., 6. razred:

- 5. mesto: OŠ prof. dr. Josipa Plemlja Bled
- 4. mesto: OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
- 3. mesto: OŠ Sava Kladnika Sevnica
- 2. mesto: OŠ Šmarje pri Jelšah
- 1. mesto: OŠ Stročja vas

Simona Bavdek

IZ ZOBOZDRAVSTVENE AMBULANTE

Že pozimi nas je z novico, da odhaja iz šole in iz zobozdravstvene ambulante, presenetila sestra Laura, ki je več let skrbela, da so naši učenci redno obiskovali zobozdravstveno ambulanto, prinašali zdravstveno kartico, skrbeli za pravilno ščetkanje svojih zob.

In prišlo je novo presenečenje: z jesenjo odhaja v pokoj sedanja šolska zobozdravnica Emilija Lušnic, ki je za ohranjanje zdravja zob naših otrok skrbela 20 let. Ko je prevzela delo v šolski ambulanti, je bilo stanje zob otrok slabo, otroci so se zobozdravnika bali. A ona se je lotila zaupanega dela odgovorno in predano, z veliko energije, natančnosti, gibčnosti, predvsem pa z ljubeznijo do svojega poklica in otrok. Vsako leto je sistematsko pregledala vse otroke šole in ne samo učence 1., 3. 6. in 8. razreda, kot je predpisano. Tudi vse otroke vrtca je pregledala. Vsa leta je veliko energije in časa vložila tudi v preventivo, saj so naši učenci vseskozi tekmovali v slovenski akciji za čiste zobe. Običajno je za darila zmagovalcev posegala v svoj žep.

Njene plombe so trdne in obstojne, njeni posegi natančni in preudarni. To dokazujejo naši nekdanji učenci, sedaj srednješolci in študentje, ki v velikem številu še vedno obiskujejo njeno ambulanto. Najmlajši pa po obisku pri zobozdravnici s ponosom kažejo svoje ročice, polne štampiljk, s katerimi zobozdravnica nagraduje njihovo pridnost.

Šolska zobozdravstvena ambulanta je del vsakodnevne šolske rutine, zato se vse premalo zavedamo, da so naši učenci deležni odlične zobozdravstvene oskrbe in preventive, o čemer pričajo statistični podatki stanja zob naših učencev, da se obisk pri zobozdravnici opravi mimogrede, kar v copatih, da čakalnih vrst skorajda ni. Zahvala zobozdravnici za vse plombe, sanirane poškodbe, odpravljene bolečine in zdrave, bele zobe, s katerimi naši otroci stopajo v življenje.

Vodstvo OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče

V knjižnici Frana Levstika Velike Lašče se vedno trudimo, da bi za bralce priskrbeli novo in zanimivo gradivo. Na spodnjem seznamu so knjige, ki so v knjižnico prispеле v januarju in februarju. Seveda je seznam še večji, saj vanj niso vštete revije in filmi.

Zato vas vabimo, da nas obiščete in še sami pogledate.

NOVOSTI NA NAŠIH POLICAH

»Če zna otrok brati, zna misliti, in če zna otrok misliti, je svoboden.« (Siobhan Dowd)

Ko beremo, namreč vstopamo v različne svetove. Okušamo različna življenja. Ni pomembno, ali so ta življenja izmišljena ali resnična. Niti ni pomembno, aliče v zgodbah nastopajo zmaji v živalski ali človeški podobi. Tudi ni pomembno, aliče so ti zmaji del nas, del naše ranjenosti. Zgodbe nas namreč učijo, kako ravnati s takšnimi zmaji. In ko znamo premagati zmaje, smo svobodni.

Tokrat sem izmed novosti za vas izbrala 4 knjige z mladinskega oddelka in 4 knjige za odrasle bralce.

Ker pa smo v maju, ne moremo mimo kresnikov.

MLADINSKI ODDELEK

Fantastika

Veronica Roth: Vreži znamenje

Učila International, 2017

Založnik o knjigi

Oboževalci Vojne zvezd in Razcepljenih bodo uživali v osupljivi novi znanstvenofantastični domišljjski seriji avtorice svetovnih književnih uspešnic Veronice Roth.

Na planetu, ki mu vladata nasilje in maščevanje, v galaksiji, kjer usoda določa svoje izbrance, vsakdo razvije energijski dar, edinstveno moč, ki naj bi oblikovala prihodnost. Medtem ko je večini ljudi energijski dar v prid, za Akosa in Ciro to ne drži – njuna darova ju pahmeta pod oblast in vpliv drugih ljudi. Bosta lahko spet postala gospodarja svojega daru, usode in življenja ter ponovno vzpostavila ravnovesje moči v tem svetu?

Resničnost

John Boyne: Obmiruj, nato odidi

Miš založba, 2017

V srca slovenskih bralcev se je Irski avtor John Boyne zasidral predvsem z romanom Deček v črtasti pižami. V delu Obmiruj, nato odidi, ostaja Boyne pri vojni tematiki. Na Alfjev peti rojstni dan izbruhne prva svetovna vojna. Oče Georgie mu obljubi, da se nikoli ne bo odšel borit, vendar se že naslednji dan v domači dnevni sobi prikaže v vojaški uniformi. Mami Margie pade pletenje na tla, babica pa poreče, da je z vsemi njimi konec. Mimo njihovih oken čedalje več mladih moških koraka v uniformah. Gospoda Janačka, ki je vodil prodajalno na koncu ulice, pa izženejo. Alfie ne razume sveta odraslih in vojne. Mama se zaposli kot medicinska sestra v bolnišnici, deček je čedalje bolj prepuščen samemu sebi. Iz Janačkove hiše Alfie ukrade škatlo za čiščenje čevljev in si prične služiti denar kot čistilec čevljev na londonski železniški postaji. Pouk obiskuje le še ob ponedeljkih in četrtek, ko sta na urniku zgodovina in književnost. Očetova pisma postopoma poniknejo in mama mu razloži, da je oči na tajni misiji. Alfie temu ne verjame. Najprej misli, da je mrtev in, pa da mu mama to prikriva, potem pa

dobi namig, kje bi oče lahko bil, in se odloči, da ga poišče. Kar pa za devet let starega otroka sploh ni tako preprosto, kot si je Alfie sprva zamislil.

Poezija

Igor Saksida, Rok Terkaj: Kla kla klasika

Mladinska knjiga, 2017

Kla kla klasika na 144 straneh prinaša pesmi Trkaja, slovenske ljudske pesmi in izbrane pesmi slovenskih klasikov (Prešerna, Jenka, Gregorčiča, Župančiča, Levstika, Aškerc, Murna, Vodnika....). Knjigo je z ilustracijami opremil Damijan Stepančič in je nenavaden, drzen poskus razmišljanja o slovenski poeziji na drugačen način, je soočenje kanonske slovenske poezije s sodobnim slovenskim rapom – ob temah, ki so v slovenski poeziji večne. Knjiga je izšla v zbirki Domače branje in poleg pesmi vsebuje tudi smernice k razmisleku in boljšemu razumevanju pesmi.

Preveri staro, predihaj novo. V novem je staro, v starem je bilo že novo. In daj CD na ves glas!

Biografija

Manca G. Renko: Lastno življenje (Srečanje z Zofko Kveder)

Beletrina, 2017

Lastno življenje, biografija Zofke Kveder, prikazuje, kako ideje, stališča in boji zgodovinskih osebnosti nikoli ne umrejo, ampak živijo še danes. Manca G. Renko v svojem delu orisuje zgodovinski čas in položaj žensk na prehodu od 19. v 20. stoletje. Zofka Kveder pooseblja boj za enakopravnost žensk in njihovo vključevanje v umetniško in javno življenje, hkrati pa knjiga pripoveduje tudi o njenem intimnem življenju. Pozornost mladih bralcev lovi z nenehnimi aktualizacijami in pogovornim tonom, s katerima gradi dinamiko dialoga, pogovora in razmisleka. Knjiga skuša vsaj delno zapolniti vrzel v izobraževalnem sistemu (in kanonu slovenske književnosti), iz katerega so ženske največkrat izločene ali pa vsaj potisnjene ob rob, zaradi česar se mladi v času osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja z ženskimi umetnicami največkrat sploh ne morejo srečati.

ODRASLI ODDELEK:

Družbeni romani

Margaret Mazzantini: Sijaj

Mladinska knjiga, 2017

Nova knjiga avtorice romanov Novorojen in Ne premikaj se.

Guido in Costantino že od zgodnjega otroštva živita v isti hiši v Rimu, vendar izhajata iz različnih družbenih slojev. Guido je osamljen otrok premožnega zdravnika in ekscentrične matere, ki ji ni mar za družino, Costantino pa preprost hišnikov sin. Med fantoma se v puberteti počasi porajajo močna ljubezenska čustva, ki se jih mladostnika hudo sramujeta. Guido odide v London, kjer postane uspešen profesor umetnostne zgodovine, Costantino v Rimu odpre restavracijo, oba se tudi poročita. Pa vendar ne leta in ne razdalja ne preglasijo ljubezni, ki ju povezuje. Že zrela moška se srečujeta skrivoma, njuni življenji sta vrtinec ekstatične ljubezenske sle ter groze pred razkritjem, ki pa se nekoč vendar zgodi. Avtorica je v tragični, subtilno povedani zgodbi o hrepenenju in mukah prepovedane ljubezni razgalila hipokrizijo sodobne družbe in ustvarila še en presežek v nizu svojih literarnih umetnin.

Fredrik Backman: Tu je bila Britt-Marie

Mladinska knjiga, 2017

Britt-Marie ne prenese umazanije. In narobe zloženega predala s priborom. Pa tudi ne s šminko popacanega moževega ovratnika vsakokrat, kadar pride domov s službenega sestanka z Nemci. Ko se tako nekega dne pri 63 letih znajde sama sredi mesteca bogu za hrbtom, v katerem gospodarska kriza še ni sprevidela, da bi se morala že zdavnaj končati, je čiščenje sprva edino, kar jo ohranja

pri sebi. Dokler je neprostovoljno trenerstvo izjemno slabe, a zato toliko bolj predane lokalne nogometne ekipe najstnikov ne izbeza iz lupine, kamor se je skrila predavnimi desetletji, in ji pokaže, da je treba življenje kljub vsem grenkim primesem živeti; zase in po svoje.

Spomini

Oliver Sacks: Noga, na katero se opreš

UMco, 2017

Angleški nevrolog Oliver Sacks je najbolj znan po svojih strokovnih, a z izjemnim občutkom napisanih knjižnih delih (na primer Mož, ki je imel ženo za klobuk), v katerih z literarnim poletom skupaj z bralcem prodira v skrivnosti človeških možganov. V knjigi Noga, na katero se opreš je povezal osebno izkušnjo s svojim strokovnim znanjem. Na planinskem izletu je doživel nesrečo, v kateri si je tako hudo poškodoval nogo, da je komaj preživel. Iz zdravnika se je nato prelevil v pacienta.

V iskrenem izpovednem delu Noga, na katero se opreš nam Sacks natančno in v zanj značilnem pripovednem slogu opisuje proces svojega okrevanja. Na razumljiv način poglobljeno in emocionalno doživeto opiše, kako se človekova telesna onesposobljenost lahko izkaže tudi za zahtevno duševno osebnostno preizkušnjo. Med okrevanjem je Sacks namreč neutrudno opazoval samega sebe in raziskoval ter popisal lastne čustvene odzive na svoje okrnjeno zdravstveno stanje od jeze do obupa in od apatije do cinizma, s katerimi se je soočal kot bolnik.

V tej edinstveni knjigi tako razmišlja o enotnosti človekovega telesa in uma ter o primerih, ko ti dve razsežnosti v človeku povzročata razkol.

Anne Julliard: Poseben dan: pripoved mame o soočenju z boleznijo in smrtjo otroka

Družina, 2017

Včasih je dovolj trenutek ali ena sama beseda, da se življenje obrne na glavo. Beseda levkodistrofija.

29. februar je poseben dan. Na koledarju se pojavi le vsaka štiri leta. Za avtorico Anne Julliard je poseben, ker je to rojstni dan njene hčerke Thais. Thais se je rodila na ta poseben dan pred osmimi leti. Ni pa nikoli upihnila svečke na svoji rojstnodnevni torti na ta poseben dan, ker je prej umrla. Neozdravljiva dedna degenerativna bolezen živčevja je Thais postopno odvzela vse sposobnosti: hojo, govor, vid, sluh ... Kljub temu da je zgodba Posebnega dne prav tako žalostna, kot sta bila Dva koraka po mokri mivki, je to zgodba o upanju, ljubezni in sreči.

(Viri: www.bukla.si in www.dobreknjige.si)

KRESNIK 2017

V maju ne moremo mimo kresnikov, ki jih že od leta 1991 dalje podeljuje časnik Delo za najboljši slovenski roman preteklega leta.

Od 10 letošnjih nominirancev imamo v knjižnici Frana Levstika v Velikih Laščah naslednjih 7:

Tina Batista Napotnik: Tunel,

Ivana Djilas: Hiša,

Tadej Golob: Jezero,

Gašper Kralj: Rok trajanja,

Mojca Kumerdej: Kronosova žetev,

Miha Mazzini: Zemljevidi tujih življenj,

Goran Vojnovič: Figa.

Maja Smole,

bibliotekarka, vodja Knjižnice Frana Levstika Velike Lašče

OTVORITEV LIKOVNE RAZSTAVE AKADEMSKEGA KIPARJA SILVA KRETIČA

V četrtek, 6. aprila 2017, ob 19. uri je bila v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji odprta likovna razstava akademskega slikarja Silva Kretiča.

Umetnika smo v Velikih Laščah že spoznali, s svojimi skulpturami namreč že nekaj let sodeluje na likovnih srečanjih Trubarjevi kraji. Tokrat se nam je predstavil – kot je razstavo opisala Helena Grebenc Gruden, ki jo je tudi postavila – v treh dejanjih: z grafikami v različnih tehnikah, z akrili in akvareli in s svojimi kipi. Slednji delujejo kot povezovalni med na prvi pogled malo mračnimi grafikami in živimi akrili in akvareli. Vsa razstavljena dela predstavljajo prerez njegovega ustvarjanje vse od prvih začetnih del pa do najnovejših.

Silvo Kretič je študiral kiparstvo, grafiko in pedagogiko na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Po končanem študiju se je zaposlil na Pedagoški gimnaziji v Ljubljani (kasneje se je preimenovala v Gimnazijo Ledina) in tam poučeval vse do svoje upokojitve. Po upokojitvi je ob fotografiji, kiparstvu in grafiki pričel tudi slikati. Slikanje je poleg morja in jadrnanja postalo njegova velika ljubezen. *»Slikarstvo me je potegnilo vase in pred menoj se je odprlo morje, ki ti ponuja vse, od varnega zavetja pristanišč pa do tega, da ostaneš na brezmejnih širjavah in iščeš. Jaz sem se odločil, da ostanem in iščem!«*

Program je povezoval Matjaž Gruden. Helenino predstavitev umetnika je mojstrsko prepletel s predstavitvami naših velikih mož: Trubarja, Levstika in Stritarja ter večer 'zašpinil' s Stritarjevo zdravico.

V kulturnem programu so nastopali učenci Glasbene šole Ribnica, oddelka Velike Lašče.

Helena Grebenc Gruden med predstavitvijo umetnika

Pevca Simon Lušin in Kristina Pečnik na klavirju

Pevka Teja Levstik in Kristina Pečnik na klavirju

Povsem napolnjena galerija Skedenj, v ospredju umetnik Silvo Kretič

Med občinstvom je bilo veliko Kretičevih sodelavcev in nekdanjih dijakov z Gimnazije Ledina.

Foto: Zdenko Samsa,
Barbara Pečnik

SLAP

Slapovi, mogočni življenjski tokovi,
svežina zraka, lepota za oči,
vodna pahljača v kapljicah drobnih prši.

Hladna studenčnica darilo je narave,
izpira skrbi, podaja tonus novih energij.
Prosto padajoči slap, pridih romantike,
sončni žarek, odsev čudovite mavrice.

Voda očičuže našo dušo in telo,
je vesela, živahna, ja naša svoboda,
slapovi pa naravne pipe sveta.

JNOVAK

ZVOK TIŠINE: ODPRTJE RAZSTAVE LIKOVNE SKUPINE UTŽO VELIKE LAŠČE

Ideja za temo se je ponudila s poslušanjem pesmi Simon and Garfunkel: Sound of silence, v prevodu zvok tišine. Namen razstave je predstavitev kontrasta med zvokom in tišino, hkrati pa kritika problematike sodobne družbe. Vedno več hitenja, vedno manj osebne komunikacije. Telefoni, tablice in računalniki so naši zvesti spremljevalci in vir komunikacije s svetom.

Da bi z likovnicami kar najbolje predstavile sam zvok in samo tišino s slikami, smo se najprej lotile teoretičnega dela in spoznale, kako barve in kompozicija vplivajo na naša občutja in kakšna čustva izzovejo iz posameznika. Nato se je vsaka lotila svojega motiva. Za še večji učinek smo tudi samo postavitev razstave oblikovale tematsko, z vodoravno in razgibano kompozicijo. Tako so se lahko obiskovalci sami odločili, s kakšnim vtisom lahko zapustijo razstavo.

Foto: Niko Samsa

Razstava je bila dobro obiskana, obiskovalci pa so z navdušenjem komentirali umetniška dela in z veseljem prigriznili ponujene dobrote.

Fotografije in besedilo: Ana Meke

Vrata razstave z naslovom Zvok tišine, so se odprla v petek, 12. maja, ob 18. uri. Naslov za razstavo izvira iz glavne teme razstave.

TRUBARJEVA DOMAČIJA NA KULTURNEM BAZARJU V LJUBLJANI

V četrtek, 30. marca 2017, se je v Cankarjevem domu v Ljubljani odvil še en Kulturni bazar. Na njej se Trubarjeva domačija že nekaj let predstavlja v okviru predstavitve slovenskih muzejev in galerij, kulturne dediščine in vizualne umetnosti. Letošnja osrednja tema prireditve je bilo kreativno partnerstvo. Trubarjeva domačija se je vključila v dva sklopa. Na razstavnem prostoru v t. i. kabinetu čudes je predstavitev temeljila na Trubarjevi prvi slovenski knjigi z osrednjim mestom v izobraževalnih programih, ki jih domačija nudi šolskim skupinam. Na muzejski degustaciji pa so se lahko učitelji seznanili s knjigoveškimi delavnicami Zavoda Parnas, ki prav tako potekajo na domačiji. Poseben poudarek smo namenili 500. obletnice reformacije, ki jo praznujemo v tem letu.

Na Trubarjevi domačiji ohranjamo Trubarjevo izročilo predvsem z osnovnim izobraževalnim programom Trubar in njegov čas. Osrednji prostor Trubarjeve domačije je spominska hiša z mlinom. Že sama zasnova spominske sobe izpostavlja prvo slovensko knjigo kot osrednjo točko. Spominski stebri, v katerih so razstavljeni posnetki Trubarjevih knjig, so slika in prilika originalov, ki jih hranijo različne ustanove po Evropi. Stebri simbolizirajo slovensko slovstvo, temelječo na slovenski knjigi.

Za predstavitev smo zato izbrali **PRVO SLOVENSKO TISKANO KNJIGO**. Z njo smo želeli izpostaviti:

- njen pomen za branje in pisanje v slovenskem jeziku;
- poučevanje branja in pisanja vseh – tudi deklic in tlačanov (Primož Trubar kot utemeljitelj slovenske osnovne šole);
- Slovenci dobimo prvo slovensko tiskano knjigo; z njo, Bohoričevo slovnico in Dalmatinovo Biblijo dobimo slovenski jezikovni kod, ki obstaja še danes;
- tiskana knjiga – knjiga in znanje postaneta dostopna širši množici.

Zelo pomembne so PRVE BESEDE V SLOVENSKEM JEZIKU V PRVI SLOVENSKE KNJIGI: »**Vsem Slovencom gnado, mir, milost inu pravo spoznanje božje, skuzi Jezusa Kristusa prosim [...]**«. (**Katekizem, 1550**) Z nagovorom Vsem Slovencom nam je Primož Trubar dal ime. Besedo prvič uporabi v današnjem smislu, v smislu naroda. Pred tem ni obstajala narodna zavest v današnjem smislu. Obstajala je pripadnost deželi (Štajerci, Kranjci ...). Primož Trubar pa uporabi besedo Slovenec za vse – za Kranjce, Štajerce, Korošce ...

Primož Trubar – veliki Evropejec:

Nedvomno Primož Trubar sodi v krog evropskih humanistov in reformatorjev, kot so Erazem Rotterdamski, Martin Luter, Zvingli ... Teh se še posebej spominjamo v letošnjem letu, ko obeležujemo 500. obletnico reformacije.

Na muzejski degustaciji Metka Starič iz Zavoda Parnas učiteljem predstavlja različne programe knjigoveški delavnic.

Barbara Pečnik

PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE PESNICE ANE PORENTA "DEKLICE"

V prijetnem zavetju Trubarjeve domačije je 20. aprila pesnica Ana Porenta predstavila svojo novo, tretjo pesniško zbirko. »Deklice« so nastajale v letih 2009–2016 in v bogato ubesedenih podobah razvijale svoj čustven, a tudi humoren značaj.

Večer je v barvah poezije zaživel že pred Nočjo knjige – vseslovenskim knjižnim večerom, ki se tradicionalno odvija vsako leto 21. aprila. Pesnica je z zbranimi delila odlomke pesmi – različnih odtenkov barv, situacij, družbenih razmer, statusov, prostorov, portretov ... Z drugoosebnim nagovorom so »Deklice« s poslušalcem (bralcem) navezale poseben, odkrit stik. Vzdušje pa je okrepila avtorska glasba skupine Frodo and The Suzukies.

Nika Perovšek, občinska uprava

Pesnica Ana Porenta med branjem odlomkov

*

vsak dan je treba skočiti z vlaka ki pelje v smrt
vsak dan je treba skočiti
ne gledati na bežeč nasip ne gledati v tirnice
ne gledati
samo skočiti
skočiti pravi čas
takrat ko čutiš da te bo trava in grmovje zavilo vase
da te bo prepredlo s plastjo breztežnosti
in nobena skala in kamen te ne bosta ranila
skotalilo te bo v kotanjo
kjer bo pavza majhen nič razmislek kam naprej
ko si vse položila v skok
kaj pride za njim
praznina ravnina vzpon
smej jok in kletvice
objemanje in stresanje prahu s tistega vlaka
treba je spet iti
skupaj ali vsaka k sebi
vsak dan je treba skočiti v življenje

Ana Porenta

TRUBARJEVA DOMAČIJA PRAZNUJE ZDAJ TUDI V NEMŠKEM JEZIKU

Knjiga Trubarjeva domačija praznuje (1986–2016), ki jo je v lanskem letu ob 30-letnici Trubarjeve domačije izdala Občina Velike Lašče, je sedaj dobila tudi svoj nemški prevod. Ker v letošnjem letu praznujemo 500. obletnico reformacije, je prav, da Trubarjevo domačijo približamo tudi našim nemško govorečim protestantskim gostom.

Na pobudo prvega velikolaškega župana Milana Tekavca smo v prevodu slovensko izdajo dopolnili s poglavjem Prvih deset let Trubarjevine (Die Ersten 10 Jahre des Trubar-Hofes). Ob tej priložnosti se mu zahvaljujemo, da nam je priskrbel dodatno gradivo, ki smo ga vključili tudi v Trubarjev arhiv.

Za prevod knjige v nemški jezik je poskrbela prevajalka Ema Marolt iz Pustega hriba v Slemenih, za oblikovanje in prelom pa tudi tokrat Igor Cerar s Pedagoške fakultete v Ljubljani.

Knjiga bo v času občinskih praznovanj že na voljo, čeprav bomo prevod uradno predstavili v oktobru, ko bomo na Trubarjevi domačiji gostili razstavo grafik »Po Trubarjevih poteh« iz Puconcev.

Barbara Pečnik

MATERINSKI DAN V VELIKIH LAŠČAH

Praznovanje materinskega dne izvira iz ZDA, kjer ga praznujejo od leta 1910, v Evropo je navada prišla po prvi svetovni vojni, vendar smo ga v različnih državah praznovali ob različnih datumih. V Sloveniji ga praznujemo na dan Marijinega oznanjenja, torej 25. marca.

Že tradicionalno za praznik Društvo podeželskih žena Velike Lašče pripravi kulturno prireditev, na kateri se poje, pleše in igra vsem materam.

Letos so se predstavili učenci osnovne šole Velike Lašče s svojo otroško folklorno skupino, Glasbena šola Ribnica s posameznimi učenci iz Velikih Lašč in Orffovo skupino, kot gostje pa vokalna skupina Diva iz Blok in folkloristi, prav tako iz Blok.

Glasbo in ples sta dopolnjevali z besedili na temo matere iz del Ivana Cankarja in Frana Saleškega Finžgarja Magdalena Peterlin iz Dolščakov in Jožica Mavsar Nosan iz Velikih Lašč; slednja ima tudi največ zaslug za koordinacijo nastopajočih na prireditvi.

Vokalna skupina Diva iz Blok

Na citrah se je predstavila Hana Debeljak.

Zaplesali so mladi folkloristi iz velikolaške osnovne šole.

Na violini Špela Kokošinek, na violončelu Eva Pečnik, klavirska spremljava Eva Ivanc

V notranjskih ritmih so se zavrteli folkloristi Kulturnega društva Bloke.

POT HUMANIZMA NA SLOVENSKEM

Že drugo leto na UTŽO Velike Lašče vodim krožek Filozofija na Slovenskem. Od ostalih krožkov v naši državi se loči po tem, da slušatelji niso v 92 % ženske, pri nas je razmerje 50 : 50, dedci smo pač manj marljivi, vendar ženske v dejanski udeležbi in delu v krožku seveda tudi pri nas vodijo. Smo edini krožek na slovenski univerzi za tretje življenjsko obdobje, ki se ubada s filozofijo. Število študentov modroslovja se je od lanskega leta povečalo za polovico. Devet se nas ta semester ukvarja z zavitimimi potmi modroslovja.

Glavna tema letošnjih torkovih srečanj na Trubarjevi domačiji je humanizem. Pot, ki smo jo prehodili, temelji na dveh koreninah evropske duhovne zgodovine, na Atenah in Jeruzalemu, torej v antičnih in judovskih mislecih, v filozofiji in teologiji. Metafizika je vselej onto teološka, njeno vodilno vprašanje je vprašanje po bivajočem kot bivajočem v celoti in zlasti po najvišjem bivajočem. Zato smo se lotevali predvsem vprašanja duha in duše.

Ni človek merilo vsega, ampak mora biti Bog merilo vsega. Človek kot končno, smrtno in nepopolno bitje naj se usmeri v poslušanje in poslušnost Logosu in Logos pomeni že antičnim bistvo govora in govor sam, zbor, zbir, zbranost. Logos v Novi zavezi nosi ime Gospod. Tu se ne začne samo filozofija, tu se začnejo praktične zadeve, kot so vrline ali kreposti, in končno, tu se začne vprašanje politike.

Slovenci se stalno zmrdujemo nad politiko, sami pa nismo pripravljeni sprejeti odgovornosti za obče, za dobro vseh prebivalcev podalpskega sveta. Tako in tako naj bi se odločali tisti na vrhu.

Začeli smo s sodobnimi tokovi posthumanizma in transhumanizma. Cel kup je utopičnih obljub, da bo človek zdaj zdaj dosegel nesmrtnost. Transhumanisti in posthumanisti so si zamislili ob požrešnem znanstvenem pogonu čez-človeka, ki je nesmrten, potopljen v kibernetični svet, v umetno inteligenco.

Znanost odreši človeka njegove usode umreti. Dejansko že obstajajo znanstvene(!) napovedi, da med nami živijo ljudje, ki bodo dosegli starost, mnogo večjo od najstarejšega človeka na svetu. Govorijo celo o Adamovi starosti (800 let!). Mehanizem staranja naj bi bil razkrit: Če boš imel dovolj soldov, boš živel večno.

Naslednja postaja naših srečanj je bil utemeljitelj filozofske antropologije Max Scheler in njegov Položaj človeka v kozmosu. Brali smo ga tudi s slovenskim profesorjem filozofske antropologije dr. Borutom Ošljajem. Za tem smo se lotili konca človeka, težkega besedila Jacquesa Derridaja Fines hominis, kjer se iztečeta francoski in nemški jezik v slovenskega, srečamo pa filozofe, kot so Michel Foucault, Edmund Husserl, Martin Heidegger, G. W. F. Hegel, Immanuel Kant in Jean Paul Sartre.

V drugem semestru smo brali velikega nemškega mojstra Martina Heideggra, zastavili smo si vprašanje, kaj je človekovo dostojanstvo. Pot nas je vodila prek Heraklita, Platona in Aristotela do vrlin ali kreposti. Danes redko kdo še zna naštetih sedem ali osem glavnih grehov, komaj kdo še ve kaj povedati o tem, kaj so vrline človeka.

Res se zdi, da smo nazadovali in v izteku tega šolskega leta se bomo lotili liberalizma kot tistega najbolj zavrženega miselnega sistema, ki je v lastnih nedrih porodil fašizem in nacizem. Nič svobode, nobene libertas ni v tem političnem projektu devetnajstega stoletja. Ne bomo pa govorili o neoliberalizmu. Kakšna je izkušnja slušateljev Filozofije na Slovenskem, bodo povedali v naslednji številki Troble.

Klemen Fele, UTŽO Velike Lašče

DVORSKA VAS

Dišali so dnevi pomladi,
viselo veselje je v zraku,
odkrilo se čarobno je v mraku,
rodil sem v vasi se z zakladi;
srce bije kot po tekočem traku,
ko vračam se domov v fraku,
akord, ki me vedno znova iznenadi;

vedno znova mi srce napolni
avantura, kot da smo še rosno mladi,
sončni žarki pa so bolj popolni

MIHA INDIHAR

»V NOČI NEMIR NA SVET PREŽI.
 NA SVET, KI OSTAJA BREZ LUČI. (...)
 VERUJEM BESEDAM, KI KREPIJO BITJE MOJEGA SRCA. (...)
 DAJ MI MOČI, DA SE SPREMENIM.
 IN, KO DVOM ZASTIRAL BO POGLED,
 V MOLITVI TE PROSIM ZA BOŽJI NASVET.
 DA POKAŽEŠ MI POT V GLOBINE SRCA.«

(odlomki iz zbirke Ribniški pasijon 2017)

Uvodne besede iz objavljenih pesmi v zbirki o Ribniške pasijonu nas popeljejo v duhovni svet vsakega posameznika in vseh nas, pripeljejo v spoznanje, da je življenje nasploh lepo, je dar, ki ga moramo znati uporabljati, uporabljati v svoje dobro in dobro ljudi okoli nas. V življenju ni prisotna samo sreča in veselje, marsikdaj se pojavi tudi nemir, trnova pot, obup in še kaj, kar nas žalosti. Vendar marsikom od nas vera v Boga in ali vera v dobro v ljudeh vliva upanje, nam je v oporo in nam kaže luč v življenju. Nekaj takega smo doživeli obiskovalci Ribniškega pasijona v soboto, 1. aprila, v Velikih Laščah. S pomočjo vseh sodelujočih v uprizoritev smo začutili, kaj zmorejo ljudje dobre volje in kakšen vpliv je imela njihova energija na prisotne v dvorani, na nas, ki smo si prireditev ogledali.

V soboto, 1. aprila, smo si lahko v športni dvorani v Velikih Laščah premierno ogledali že 11. uprizoritev Ribniškega pasijona na temo »Bodite pogumni«. Letos so pasijon podnaslovili z besedami Jezusove matere Marije, ki je na binokosti hrabrila apostole, naj se ne bojijo, ampak veselijo Očeta, ki prihaja med njih. Ogledali in doživeli smo si na novo doživeto zgodbo Jezusovega delovanja, podoživeli njegove »čudeže«, njegovo trpljenje za nas, predvsem pa nas je ponovno navdahnilo spoznanje vstajenja in vere v njegovo prisotnost med nami in z nami.

V uprizoritvi je sodelovalo skoraj 200 prostovoljcev – igralcev, pevcev, glasbenikov in scenskih delavcev, članov tehnične podpore in mnogi drugi, brez katerih ne bi bilo te uprizoritve. **Moč uprizoritve je v prostovoljstvu, v veri, da lahko svoj prosti čas usmerimo v svoje dobro in v dobro drugih ljudi. Energija Helene Ilc, voditeljice projekta iz Društva katoliške mladine Ribnica, Nejca Podobnika, Franca Debeljaka ter vseh drugih sodelujočih se je pretakala tudi v nas, gledalcih.** Začutili smo osnovno sporočilo – nekatere se je dotaknil pasijon kot celota, drugi so se osredotočili na glasbo in petje, zopet tretji na govorno besedo, na igro, gib ... Vsak zase in vsi skupaj, tisti videni in tisti v ozadju so nam pričarali čudovit uvod v velikonočne praznike. Zahvala tudi vsem, ki so prireditev podprli.

Z uprizoritvami Ribniškega Pasijona pod naslovi: Zgled sem vam dal, S poljubom izdajaš, Pridite k meni!, Najlepša zgodba

vseh časov, To delajte v moj spomin, Prišel sem zate in letošnjo Bodite pogumni, je Franc Debeljak v glavni vlogi Jezusa pokazal svoj izjemen igralski talent. Franc Debeljak je za sodelovanje v pasijonu lani za vlogo Kristusa dobil priznanje Občine Velike Lašče.

Vem, da vsi, ki dobrovoljno in dobrodelno sodelujete pri pripravah in izvedbi pasijona, ne pričakujete ničesar v zahvalo, pa vendarle:

HVALA ZA TO, KAR NAM DAJETE. HVALA ZA VAŠ ČAS. In še nekaj ... **HELENA** (in vsi drugi sodelujoči) – **ISKRENE ČESTITKE IN NASVIDENJE PRIHODNJE LETO!**

Tatjana Devjak

Ribniški pasijon je letos koordinacijski odbor pripravil že enajsto leto zapored. V Velikih Laščah je pasijonska ekipa gostovala tudi že v preteklih letih, letos pa je bila v Velikih Laščah prvič premierna uprizoritev Ribniški pasijon 2017. Vsebina pasijona je vsakokrat predstavljena na nov, izviren način in zato je prireditev vsako leto aktualna za gledalce. Glede na različne poudarke uprizoritve se spreminja tudi naslov. Letošnji nosi naslov Bodite pogumni in se nanaša na delovanje apostolov pri njihovem odpravljanju v svet oznanjat božje sporočilo.

Pasijon kot uprizoritev Kristusovega trpljenja ima v slovenski in svetovni zgodovini bogato tradicijo. Za razliko od preteklih uprizoritev v letošnjem scenariju Ribniškega pasijona ni bilo vzporedne zgodbe, zato uprizoritev prikaže tudi dogajanje po vstajenju. Ne konča se z Jezusovo smrtjo, ampak gledalci spremljajo tudi Jezusovo vstajenje in življenje prvih krščanskih skupnosti vse do binokostnega praznika in prihoda Svetega Duha.

Scenaristi letošnje zgodbe so želeli v ospredje poleg Jezusa postaviti še njegove učence ter njihovo delovanje, zlasti delovanje Svetega Duha v njih.

Gledalce je v čas pred okrog dva tisoč leti popeljala predana igra, dovršena scenografija ter letos nova avtorska glasba. Čeprav si je Društvo katoliške mladine Ribnica na področju priprave pasijona nabralo že kar nekaj izkušenj iz preteklih let, vsaka prireditev posebej zahteva ogromno vloženega truda in vaj.

Koordinatorstvo ekipo sestavlja 10 prostovoljcev; ti si na začetku razdelijo področje dela. Helena Ilc, voditeljica projekta, poveže vse te dele v celoto. Zaradi svoje zahtevnosti gre za širši projekt celotne regije, ki je že zdavnaj presegel župnijske in dekanijske meje. Povezal je več kot 400 ljudi in postal prepoznaven po celi Sloveniji.

Angelca Petrič, občinska uprava

Zelo lepo je bilo, ker je bilo v pasijonu udeleženi veliko mladih in otrok, ki dajejo pogum in upanje, da življenje ne bo usahnilo. Zahvaljujem se vsem, ki ste se trudili in se pripravljali za pasijon, saj ste tako praznike največjega krščanskega upanja še obogatili in duhovno poglobili. Želim vam še v prihodnje, da vam ne zmanjka poguma in veselja za sodelovanje v pasijonu, saj na ta način mnogim približate dogodke svetega tridnevja, predvsem pa oznanjate, da je Bog ljubezen.

Ana Rožman, obiskovalka

Pri pasijonu sem zato, ker se ne bojim vojakov. Všeč so mi pesmice, znam že vse na pamet. Všeč mi je, ko prodajajo vrče. Rada imam druge otroke, ki igrajo pri pasijonu, sploh Rebeko in sestrico Laro.

Emma Turk, igralka – pasijončica (3 leta)

V letošnjem pasijonu sem "pogumna" na odru. Nastopanje s pasijonsko družino je prijetna pa tudi odgovorna naloga. Prikazati moramo pot Jezusa od zadnje večerje preko Golgote do vstajenja. Trenutek tišine, ki reže, v ključnih slikah pasijona daje nam igralcem zadoščenje, da naš trud ni zaman. Vesela sem, da mi je dano biti članica pasijonske družine.

Petra Debeljak, igralka

Jezusova zgodba, ki nam je zelo poznana, je vedno aktualna. Hvaležen sem ekipi Ribniškega pasijona, da so nas uvedli v duhovno pripravo na veliki teden, da bomo še lažje sledili Jezusovim najpomembnejšim dnevom njegovega življenja. Pasijon se mi je zdel doživeto odigran, glasba izvirna, na momente simpatičen pridih domače šegavosti, se je pa tu in tam utrnila tudi kakšna solza zamišljenosti. Hvala za lepo sporočilo, da bi tudi gledalci bili v igri življenja vedno pogumni.

Andrej Ojstrež, župnik župnije Velike Lašče

Petje pri P-zboru mi zelo veliko pomeni, saj združuje dobro avtorsko glasbo, vedno kvalitetne, zabavne in poučne vaje, pestro pevsko družbo in sodelovanje z drugimi člani pasijonske družine ter petje za Jezusa.

Miriam Lavrič, pevka pri P-zboru

Energija Helene Ilc, vodje projekta pod okriljem Društva katoliške mladine Ribnica, Nejca Podobnika, Franca Debeljaka ter vseh ostalih sodelujočih se je pretakala tudi v nas, gledalcih. Začutili smo osnovno sporočilo: ene se je dotaknil pasijon kot celota, drugi so se osredinili na glasbo in petje, zopet tretji na govorno besedo, na igro, gib ... Vsak zase in vsi skupaj, tisti videni in tisti v ozadju so nam pričarali čudovit uvod v velikonočne praznike.

Tatjana Devjak, podžupanja Občine Velike Lašče

Z ženo sva si ogledala Ribniški pasijon v Velikih Laščah. Ni nama žal, da sva prišla z Gorenjske na ogled te predstave. Čeprav je pasijon vedno enak, pa so dogajanje popestrili z dobro glasbo in čudovitim petjem. Tudi posamezni kadri so bili zelo dobro odigrani, tako da sva uživala v predstavi in se vsem, ki sodelujejo pri tej prireditvi, lepo zahvaljujemo.

Janez Rožman, obiskovalec

Ogled Ribniškega pasijona je vedno znova pravo doživetje. Vsako leto ista zgodba, pa človeka še vedno presune in gane. Komu bi bil slehernik podoben v današnjem času? Na čigavo stran bi se postavil? Bi bil Tomaž, Juda? Po vsem trpljenju sta v letošnjem pasijonu prikazana radost in veselje, kar mi je bilo zelo všeč. Poleg osrednje najpomembnejše zgodbe pa so vedno še spremljajoči dogodki, ki so zanimivi in poučni za vsakogar. Za tako množično uprizoritev je potrebno veliko dogovarjanja, usklajevanja in dobre organizacije. Vsak prispeva kamenček v mozaiku in vsi tvorijo popolno celoto.

Branka Levstik, obiskovalka

Koordinatorji Ribniškega pasijona 2017

VELIKONOČNE BUTARICE

Članice DPŽ smo letos že četrto leto izdelovale velikonočne butarice, izkupiček pa namenile za potrebe doma blaženega Lojzeta Grozdeta v Velikih Laščah. Butarice smo delale pri Debeljakovi Nadi pri Sv. Jakobu in v Robu pri Škrabčevi Zdenki.

Zahvaljujem se vsem faranom, ki so butarice kupili pred župniščem, čeprav je družinski običaj izdelovanja butarice doma z očetom in otroki. Zahvala pa tudi Tonetu Indiharju, Janiju Petriču, Ivanu Debeljaku in Rudiju Ruparju za pomoč pri nabiranju leskovih palic, bršljana in oljke ter za njihovo podporo pri delu.

Našim članicam pa želim, da bodo še naslednje leto imele veliko dobre volje in veselja pri izdelovanju velikonočnih butaric, morda še v kateri dobrodelni namen.

Milka Debeljak
Foto: Peter Centa

DRAGI POHODNIKI! VABIMO VAS NA 25. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI

V NEDELJO, 11. JUNIJA 2017.

ZAČETEK POHODA BO OD 7.00 DO 10.00 V
VELIKIH LAŠČAH.

CILJ BO NA TRUBARJEVI DOMAČIJI NA
RAŠICI, KJER BO DRUŽABNA PRIREDITEV.

Velikolaška kulturna pot povezuje rojstne kraje naših treh velikih rojakov Frana Levstika, Josipa Stritarja in Primoža Trubarja in vodi mimo številnih kulturno-zgodovinskih znamenitosti. Je krožna, označena s posebnimi markacijami in dolga približno 15 km. Trasa pohoda s startom v Velikih Laščah in ciljem na Rašici pa je dolga približno 13,5 km. Pot je razgibana, z nekaj vzponi in spusti, in je primerna tudi za osnovnošolsko mladino. Prehodimo jo v treh do štirih urah zmerne hoje.

Iz Rašice v Velike Lašče se lahko vrnete peš po markirani poti (50 min), na voljo pa bo tudi brezplačen prevoz.
Startnina: 3 evre, otroci brezplačno.

Vsak pohodnik prejme izkaznico pohoda, načrt poti, čaj in prevoz iz Rašice v Velike Lašče.

Za dvakratno udeležbo prejmejo pohodniki bronasto značko, za štirikratno udeležbo srebrno in za šestkratno udeležbo zlato značko. Za desetkratno udeležbo prejmejo pohodniki posebno nagrado, za dvajsetkratno pa priznanje Planinskega društva Velike Lašče.

Dodatne informacije lahko dobite:

- na naši spletni strani (<http://pd.velike-lasce.si>),
- po elektronski pošti: planinsko.drustvo@velike-lasce.si,
- na GSM 041/ 561-561 (Olga Verovšek).

Lep planinski pozdrav

Lepo vabljeni!

KUD MARIJ KOGOJ Turjak
v sodelovanju z
JSKD RS OI Ljubljana - okolica

VABI NA

24. medobčinsko srečanje harmonikarjev

"TURJAŠKI HARMONIKAR"

ki bo v Domu krajanov na Turjaku,
v petek, 23. junija 2017, ob 19.30 uri.

Srečanje podpira tudi
občina **VELIKE LAŠČE**.

Srečanje je namenjeno tudi spominu na
zmago Andreja Turjaškega nad Turki
in prazniku DNEVU DRŽAVNOSTI.

LEPO VABLJENI !

ZAHVALA

Iskreno bi se radi zahvalili vsem, ki ste nam na kakršen koli način pomagali pri požaru, ki nas je prizadel 8. 5. 2017, v katerem je zgorel leseni pomožni objekt nad garažo v Podžagi.

Še posebej se zahvaljujemo gospe Mariji Škulj za hitro ukrepanje, sosedom, ki so začeli gasiti požar še pred prihodom gasilcev, ter gasilcem PGD Karlovica, Turjak in Velike Lašče za hitro odzivnost in požrtvovalnost. Ti so zavarovali območje, dokončno pogasili požar in pred ognjenimi zublji uspeli rešiti hišo.

Zahvala tudi podjetju Zamet, d. o. o., iz Nove vasi pri odvozu požganih delov objekta in delavcem elektro podjetja za hiter odklop in priklop električnega omrežja.

Silva Anzeljc z družino

Foto: AdobeStock

Pozivamo vas k sodelovanju v dobrodelni akciji zbiranja knjig za novo knjižnico podružnične osnovne šole Škofljica na Lavrici.

Lansko leto je bila zgrajena prva faza nove podružnične osnovne šole na Lavrici, s tem so osnovnošolci pridobili nove učne prostore in prostorno knjižnico. Nova knjižnica bo v popolnosti zaživela predvidoma z mesecem septembrom, vendar trenutno še ni dovolj knjig za zapolnitev knjižnih polic, zato smo se v lokalnem odboru SMC Škofljica odločili priskočiti na pomoč.

Pomagali bomo z zbiranjem primerne otroške in mladinske literature za otroke od 1. do 9. razreda. Vabimo vas, da pristopite k akciji ter podarite primerne knjige, ki že dolgo niso več v uporabi ter se na njih nabira prah, vam ležijo na podstrešju ali jemljejo prostor novim knjigam. S tem želimo vzbuditi tudi zavest o ponovni uporabi predmetov, ki jih več ne uporabljamo ali potrebujemo in dober zgled prenesti tudi na naše najmlajše.

Sezname zaželenih knjig za otroke in mladostnike najdete na naši spletni strani. Napredek akcije pa lahko spremljate tudi na našem Facebook profilu SMC Škofljica, spletni strani in Twitterju.

Zbirajte z nami!

Za več informacij smo vam na voljo na: skofljica@lo.strankasmc.si
www.strankasmc.si
FB: SMC Škofljica in T: LO SMC Škofljica.

SMC | stranka
moderna
centra

LIKOVNA KOLONIJA NA GRADEŽU IN RAZSTAVA VSE JE ZELENO NA TURJAKU

Na povabilo Društva za ohranjanje dediščine se je 18 članov Društva likovnikov Ljubljana 23. aprila 2017 na Gradežu udeležilo slikarske delavnice ob prireditvi Praznovanje pomladi.

Rokova košarica sadja

Z nami sodelujejo od leta 2008, njihovo društvo, ki šteje več kot 50 članov, pa deluje že od leta 1970 in je eno od najstarejših društev v Sloveniji. Tako kot lani so tudi letos »na terenu« precej zmrzovali, zato so si nekateri le izbrali motive in jih fotografirali, dela pa so naslikali doma, drugi so domov odnesli nedokončane slike.

Cvetovi Helmtrud Pirč

V sušilnici je bilo namreč prijetno zakurjeno in so raje klepetali ob prijazni postrežbi Jane Feguš, članice društva. Ne glede na vreme pa se vsako leto radi vračajo, saj v vasi najdejo veliko zanimivih navdihov: motive iz narave, hiše in stare gospodarske objekte ..., ki jih prelijejo na svoja platna.

Njihova dela so bila do 15. maja 2017 razstavljena v Domu krajanov Turjak. Marko Šavli, predsednik našega društva, je 8. maja na odprtju razstave najprej pozdravil navzoče likovnike, obiskovalce ter nastopajoče otroke in malčke iz osnovne šole in vrtca na Turjaku. Izrazil je veselje, da slikarjev ne odvrnejo mraz, dež ali sneg, saj so prihajali tudi takrat, ko je prireditev sicer odpadla.

Jabolko in krhelj izpod otroških rok

Članice vokalne skupine Suhe češplje so ob spremljavi kitarista Marka Šavlija, predsednika Društva za ohranjanje dediščine, in harmonikarja Simona Petriča, tudi člana našega društva, zapele nekaj pomladnih pesmi in zaigrale na svoje inštrumente – priročno domače orodje, kot so procka, grablje, vedro, žaga, perilnik ...

Ogled razstave

Rajko Bogataj, predsednik Društva likovnikov Ljubljana, je v govoru poudaril, da vsako leto radi sodelujejo, saj so lepo

sprejeti ter postreženi in na Gradežu vedno najdejo zanimive motive, ki jih potem prelijejo na platna. Ob tem se je v šali tudi spomnil tistih let, ko so člani našega društva samo zanje skuhali golaž. Tudi njih veseli, da so razstavo letos popestrili najmlajši. Ob spremljavi kitarista Marka Šavlija, predsednika našega društva, je zabavno pesem Če bi se svet nazaj vrтел zapel turjaški otroški pevski zbor, učenci 4. in 5. razreda pa so pripravili zahtevno plesno točko. Otroci iz vrtca so razstavljali svoje risbe, skupina Miške pa tudi lepljenko fotografij z obiska na Gradežu. Zabavno je bilo brati, kako so po otroško opisali na novo pridobljeno znanje o sušenju sadja (»dali v lesene predale, tam so luknjice, da gre sok ven«) in delo na kmetiji. Všeč jim je bilo, da so lahko sami pobirali jajca, stiskali sok, hranili konja, trobili na traktorju, domači instrumenti Suhih češpelj pa se jim zdijo smešni.

Slika Vide Soklič

Podarjena slika Milana Šubica

Na koncu se je Marko Šavli zahvalil slikarju Milanu Šubici, ki je društvu podaril sliko sušilnice, in dodal, da jo bomo tja seveda z veseljem obesili. Obiskovalce je povabil na ogled razstave ter v predverje na kozarček in slaščice, ki so jih pripravile članice društva.

Zdenka Zabukovec

TURJAŠKE KLEKLJARICE

Ja, prav ste prebrali. Na Turjaku klekljamo, in to kar tri leta.

Pa začnimo na začetku. Sama klekljam sedmo leto, ves ta čas se udeležujem tečaja v Ljubljani, kjer imamo na Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov (DMSBZT) svojo skupino in klekljamo. Že kar nekaj let v mesecu decembru svoja dela razstavljamo v knjižnici v Velikih Laščah.

Po štirih letih dela in učenja sem se predstavila na gradu Turjak v času grajskih dni, kjer so me opazile moje prihodnje tečajnice. Beseda je dala besedo in tako smo še isto leto septembra začele s tečajem. Željne znanja so bila kar štiri dekleta, in sicer Majda Koželj, Marjanca Centa, Marjana Centa in Marta Centa. Pričele smo s kitico, nadaljevale z ozkim risom, sukanim risom in tako počasi osvojile tudi zahtevnejše tehnike klekljanja.

Naslednje leto sta se nam pridružili še Tončka Ilc in Majda Vesel, Marjana pa je prenehala zaradi drugih obveznosti. Prav nič se ni poznalo, da sta pozneje začeli; no, morda na začetku že, a sta nas do konca leta v znanju dohiteli in prav tako že klekljali tudi zahtevnejše izdelke.

Tretje leto se nam je pridružila Špela Jakob ter tako malo pomladila naše vrste. Našo skupino sedaj sestavlja sedem žena. Dobivamo se enkrat tedensko, po navadi ob ponedeljkih, največkrat pri Majdi doma. Naša druženja so tudi izmenjava kuharskih, gospodinjskih in slaščičarskih nasvetov. Medtem pa pridno nastajajo novi in novi izdelki. Že zgoraj naštetim tehnikam so se pridružile slinec, štručke, žabice ... Sama čudna imena, pa vendar se tako tehnike imenujejo.

V treh letih smo sklekljale kar nekaj izdelkov, zato smo se odločile, da se pokažemo širšemu občinstvu. Tako je nastala naša prva razstava, ki si jo lahko ogledate v knjižnici v Velikih Laščah.

Ponosna sem na svoja »dekleta«, na njihovo veselje do klekljanja in pogum, da svoja dela delijo tudi z drugimi. Upam, da bomo še naprej tako pridne, da vam drugo leto lahko pokažemo nove izdelke.

Beti Šavli

IZ VELIKOLAŠKEGA OKRAJA (3)

O LJUDSKEM ZDRAVILSTVU

Bradavice

Spominjam se še iz otroštva, ko so se pogovarjale ženske, kako je grdo, ko imajo bradavice po rokah. Pa to je tudi razpokalo in bolelo, ko so pripravljale svinjsko krmo.

Pa je ena ženska rekla: »Saj to se da pa odpraviti.«

Pa se druga oglasi: »Ja, kako?«

»Ja, veš,« pravi, »to moraš eno malo odrezat, pa v cvirn zavezat, pa tisto vržeš čez ramo ali pa pod en kamen podložiš, pa ne smeš nič pogledat, kam je tisto padlo. Kar pustit, pa znemar, čist znemar pustit, pa boš videla, se boš vseh znebila.«

In ta ženska je res to naredila.

»Veš, lhana, poglej moje roke, kako so čiste, ko si mi ti povedala, za to odpravo bradavic, poglej, kako imam jaz čiste roke!«

»No, vidiš, pa brez kakšnega posebnega truda. Pa imaš spet lepe roke.«

»Ja, prav hvaležna sem ti.«

Po posnetem pogovoru z Vero Gorjup iz Roba (9. 1. 2015)

Rosa na peruniki
Foto Vladimir Peček

Umivanje z mlečnimi penami proti lišajem

Pri sosedu, pri Florjanu sem videla. Ko je molzla, so se pene naredile. Pa je zmeraj s tistimi penami otroke namazala, da ne bi bili lišajevi. Ne vem, kaj je pomenilo lišajev, so pa rekli: »Je bil ves lišajev.« Ko je golido prinesla, sem lonček pristavila, pa je pene pobrala.

Rosa
Foto Vladimir Peček

Majhni otroci so imeli tudi obdobje, ko so rekli: »Fircgarje ima, je ves pikast.« To so bili mozolji, prav drobne krastice. Po obrazih so jih imeli.

Prej niso k dohtarju hodili, samo če se je kdo polomil ali pa za

kakšen slepič. Drugače so pa vse doma zdravili. Moja mama je imela vse v platnenih vrečkah za zavezat: pelaj, ajbiš, žajbelj, rman, tavžentrože, ali jih ni nikjer več, pa je imela mama šnitlah – drobnjak, lukek ... Ona je to posušila, menda je kar zdrobila. Ne vem, kako je to uporabljala, to je bilo vse za čaje pa za začimbe. Po posnetem pogovoru z Vero Gorjup iz Roba (9. 1. 2015)

Umivanje z binkoštno roso

Etnologinja Pavla Štrukelj se je v letu 1960 pogovarjala s takrat 83-letno Frančiško Gradišar iz Bavdkov pri Robu (doma je bila iz Neredov). Iz njenih zapiskov, ki jih hrani Slovenski etnografski muzej, prihaja tale zapis:

»Binkoštna rosa je zelo pomembna. Če so se umivali pred sončnim vzhodom z binkoštno roso, so izginile vse pege z obraza in če so ga oči bolele, so ga nehale boleti, ali če je imel mozoljčke, so tudi izginili. To roso so tudi nabirali s prtom in jo potem ožemali v steklenico.

Rosa na pajčevini
Foto Metka Starič

Če je katerega božjast metala, so zdravili tako. Vzeli so: roso od binkošti, žegnano vodo od treh kraljev in tri ogeljčke, katere je dobila v zemlji rastline metlike. To je moral izpiti. Vendar dotični bolni ni smel vedeti, kaj je vse skupaj. Te tri ogeljčke je dobila na kresni dan točno ob 11. uri dopoldne. Te je izkopala izpod koreninic pri vrhu metlike, ki je rasla v gredi. Ta rastlina je podobna pelinu. Če je to uro zamudila, ni dobila ogeljčkov. Ko so skupaj zmešali, so dali nekaj rose, vode in nekaj prahu od ogeljčkov. To pomaga pri tej bolezn, seveda mora verovati v to. Tudi za mrzlico je pomagalo.«

Vir: Gradivo Orlovih terenskih ekip (Slovenski etnografski muzej)

So imeli ene vraže, nekaj za slabo, nekaj za dobro. Se pa še dobro spomnim, da so se potem iz vraž norčevali. Na binkoštno soboto ali nedeljo so se hodili z roso umivat – zjutraj vstat pred sončnim vzhodom, ko je bila že travca, da boš lep, da te ne bo nobena bolezen prijela. Pa sem slišala, da so se takole norca delali:

O preljudba binkoštna rosica in ti presveta devica ...

... o ti prekleti drek ...

Saj veš, kako so prej hodili, tam deleč je bilo stranišče ...

Z roso sem se še jaz umivala na vrtu doma pri hiši.

Po posnetem pogovoru z Vero Gorjup iz Roba (9. 1. 2015)

DRŽAVNO OCENJEVANJE ŠUNKE V TESTU IN DRŽAVNO OCENJEVANJE KRUHOV

Članice Društva podeželskih žena Velike Lašče so tudi letos s svojimi izdelki sodelovale na državnem ocenjevanju šunke v testu v Grosuplju in državnem ocenjevanju kruha v Beli Cerkvi.

V marcu je bila v dvorani Družbenega doma Grosuplje 2. Državna razstava in ocenjevanje šunke v testu. Šunka v testu je klasična velikonočna jed, brez katere preprosto ni bilo velikonočnih praznikov. Pripravlja se jo na več načinov, iz različnih vrst moke in dodatkov. V sebi nosi globok simbolni pomen, ponazarja namreč Kristusovo telo. Zato se ob kolinah izbere najlepši kos mesa, šunka, ki je do velike noči nared za pripravo jedi. Šunka je lahko kuhana ali pečena, najokusnejša je pečena v krušni peči. Kako domiselne so gospodinje pri pripravi šunke, sta pokazala letošnja razstava in ocenjevanje, ki so ju pripravile članice Društva podeželskih žena Sončnice iz Grosuplja. Letos je komisija ocenjevala 27 izdelkov in štirim podelila bronasto priznanje, petnajstim srebrno in osmim zlato. Med sodelujočimi je bil tudi en predstavnik moškega spola. Izdelki so bili ne le lepi, z domiselnimi in vabljivimi okraski, ampak so bili tudi zelo okusni. Organizatorji so bili veseli, da jim je uspelo že drugič, želijo pa si, da bi prireditvev bila še prepoznavnejša in bi k sodelovanju privabila še več sodelujočih, ne le iz lokalnega društva, temveč tudi iz sosednjih društev in okolice. Iz Društva podeželskih žena Velike Lašče so članice sodelovale že na lanskoletni prvi razstavi in tudi letos so se opogumile ter šunko v testu pripravile kar štiri članice. Tudi na tem ocenjevanju so za svoje dobrote prejele odlično oceno. Zdenka Škrabec iz Roba je za svoj izdelek prejela zlato priznanje, Jožefa Škrabec iz Škofljice, Tončka Purkart iz Strletja in Draga Ponikvar iz Velikega Osolnika pa so za svoje šunke v testu prejele srebrno priznanje.

Šunka v testu

V Beli Cerkvi je v organizaciji Zveze kmetič Slovenije in Društva podeželskih žena Bela Cerkev sedmo državno ocenjevanje kruha potekalo v začetku aprila. Tri ocenjevalne komisije so skupaj ocenile 129 kruhov, ki so jih razdelili v šest različnih kategorij, in sicer pšenični kruh, rženi kruh, kruhi iz drugih krušnih žit, mešani kruhi, kruhi posebnih vrst in praznični kruhi. Na tekmovanju so s svojimi kruhi sodelovali tudi otroci iz Vrtca Sonček iz Šmarjete, Vrtca Marjetica iz Lešnice ter Plamenčki iz Dolskega. Komisija je ocenjevala zunanji videz, videz sredice, vonj skorjice in sredice ter okus in topnost skorje in sredice. Glede na število točk je bilo podeljenih 12 bronastih priznanj, 53 srebrnih in 62 zlatih ter dve zahvali. Tudi šest članic Društva

Podeželskih žena Velike Lašče je spekle več vrst kruha in zanje prejelo odlične rezultate. Zdenka Škrabec iz Roba je spekla kruh z bučnim oljem, za katerega je v kategoriji kruh posebnih vrst prejela zlato priznanje. Kruh posebnih vrst oziroma kruh s čemažem je spekla tudi Jožefa Škrabec iz Škofljice in zanj prejela bronasto priznanje. Tončka Purkart iz Strletja, Draga Ponikvar iz Velikega Osolnika, Mirjana Arko iz Podhojnega hriba in Ivanka Zabukovec iz Jekičevega pa so spekle več vrst kruha iz pšenične bele moke in vse prejele srebrno priznanje.

Kruhi Bela Cerkev
Dragica Heric

Ne morem

Na klepetu ob kafetu si razkrila,
da obvlada te nevidna sila,
da hudič te zapeljuje
ali te le Bog kaznuje.

Led, točo, slabo vse nase povezuješ.
»Ne morem drugače,« se opravičuješ.
Bog te ne more kaznovati,
on vsem ljudem je pripravljen ljubezen dati.

Rada si med rožami, na vrtu,
brez dela ne znaš živeti,
ustavi se, reci: Ne morem!

Le besedi dve: Ne morem!
Prvi je korak k svobodi;
ne boš več trpela,
za danes in le zase boš živela.

PRAZNIK POMLADI NA GRADEŽU

Letos je minilo deset let, odkar je Društvo za ohranjanje dediščine z Gradeža prvič organiziralo prireditev Praznovanje pomladi. Zaradi neugodne vremenske napovedi smo prireditev zadnja tri leta odpovedovali, letošnjo nedeljo, 23. aprila 2017, pa smo jo kljub mrazu pripravili in upali, da nam bo zeleni Jurij pričaral nekaj več toplote.

Slikarska kolonija

Zjutraj so prispeli ljubiteljski slikarji iz Društva likovnikov Ljubljana, da bi vse dopoldne ustvarjali svoja dela. Nekateri so se sicer dolgo gredli v sušilnici, saj je bilo le nekaj nad ničlo. Posamezniki so samo fotografirali motive, da so doma naslikali svoje umetnine, ker jih je »na terenu« preveč zeblo. Njihova dela so bila od 8. do 15. maja razstavljena v Domu krajanov Turjak. Tako kot obiskovalci so tudi oni navdušeni, da ohranjamo in prizadevno skrbimo za svojo bogato kulturno dediščino. Med tistimi, ki so sliko skoraj dokončali, je bil tudi Vinko Bogataj, Bogdana Winterleitner pa je na začrtan motiv nanesla še nekaj osnovnih barv. Oba sta se kolonije že velikokrat udeležila, ne glede na vremenske razmere.

Slikarka Bogdana Winterleitner

Slikarska družina Šubic

Pogovarjala sem se z dobro razpoloženim Milanom Šubicem, od katerega sem izvedela nekaj zanimivosti o njegovih prednikih. Je eden od članov umetniške družine Šubic, ki izvirajo iz Škofje Loke oziroma Poljanske doline. Prvi Šubici so bili rezbarji in pozlatarji, skoraj vsi pa imajo umetniški talent. Zanimivo je, da med Šubici zelo prevladujejo moški potomci, vendar je znana tudi akademska slikarka Maja Šubic, hčerka akademskega slikarja Iveta Šubica.

Kako je Milan v sorodu z njim, mu žal do njegove smrti še ni uspel raziskati. Poklicno je Milan, skupaj s soprogo Jožico, ki je bila vzgojiteljica, oblikoval lesene didaktične igrače in učne pripomočke. Po upokojitvi se je posvetil predvsem slikarstvu, žena pa pesništvu in risanju mandal.

Leta 2003 se je pridružil likovni skupini pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje. Sodeluje tudi v likovni skupini društva Fran Govekar na Igu in v Društvu likovnikov Ljubljana. Za slikarska dela je prejel že veliko društvenih priznanj, pohval in certifikatov Zveze likovnih društev Slovenije.

Najbolj ga zanimajo motivi iz narave, očarajo ga svetloba in letni časi na Barju, kjer tudi živi. Tudi na gradeško kolonijo se rad

vrača, saj ga navdušujejo prijetno vaško vzdušje, gostoljubje, stare hiše, neokrnjena narava ...

Slikar Vinko Bogataj med delom in slikar Milan Šubic

Sprehod po naravi

Z obiskovalci smo se ob 14. uri od Sušilnice sadja Gradež sprehodili po sadovnjakih in travnikih. Z ljudskimi pesmimi so nas ves čas spremljale domače vokalistke Suhe češplje.

Nastop domače vokalne skupine Suhe češplje

Nekdanji dolgoletni predsednik Boris Zore je poleg vodenja poskrbel za zanimivo razlago o sortah sadnih dreves, od katerih je v starem sadovnjaku večina stara že skoraj 80 let, saj so bila posajena takrat, ko je bila zgrajena tudi sušilnica (1938). Na razgledni točki, ki se imenuje »Nebesa«, je pokazal bližnje kraje, zaselke in mnoge vrhove, med katerimi se vidi celo Snežnik. Povedal je tudi, kako se iz ljubljanske strani vidijo tako imenovana turjaška vrata, ki jih simbolično razmejujeta Kurešček in Ahac.

Med potjo smo si ogledali še okoli 200 let staro Koroščevo klet, kjer sta članici društva postregli pijačo, ter 250 let star Strletov kozolec, katerega posebnost je izvlečna dira, na kateri so nekdanj sušili proso. Ta kozolec je pred leti privabil na ogled tudi študente arhitekture.

Sprehod po sadovnjaku

Program pod vaško lipo in zeleni Jurij

Ob 15. uri nas je v vaškem središču pod staro lipo, nasproti hiše, v kateri je nekaj časa živel skladatelj Marij Kogoj, že pozdravila godba na pihala iz Vodice, ki je zaigrala mnoge zabavne skladbe, folklorna skupina Ponikve iz občine Dobrepolje pa je na cesti zaplesala pester venček veselih plesov, med katerimi je še posebej navdušil tango. Predsednik društva Marko Šavli je tam tudi prisrčno pozdravil nastopajoče in obiskovalce. Ko se nam je pridružil konjenik zeleni Jurij, smo v povorki ob zvokih veselih godbenikov krenili po vasi. Za dobro letino so se Juriju v košari nabirali tudi darovi, ki naj bi simbolično pomagali k dobri letini. Povorka se je končala na končnem prizorišču na začetku vasi, kjer so godbeniki obiskovalce še nekaj časa zabavali z igranjem.

Nastop godba iz Vodice pod vaško lipo

Nastop folklorne skupine Dobrepolje

Darovi za Zelenega Jurija

Pestra ponudba

Za lačne in žejne so članice in člani društva ponujali raznovrstno hrano in pijačo, tudi slastnega odojka v ruladi, krače izpod peke ... Domačinke so kot vedno spekle domače pecivo in potice, med katerimi so nekaj posebnega predvsem moška in kašnata potica, kašnata pita, ocvirkovka ... Na stojnicah so se prodajale tudi tradicionalne dobrote iz suhega sadja – v bolj tekoči ali trdni obliki.

Pod Zoretovim kozolcem so si obiskovalci lahko ogledali nekaj starih opravil (predenje na starem kolovratu, izdelovanje zobotrebcev in predpražnikov), pod Zabukovčevim kozolcem pa stalno zbirko starega kmečkega orodja. Na ogled je bila tudi sušilnica sadja, ki bo drugo leto praznovala 80 let. Za najmlajše so skavti pripravili nekaj pastirskih iger.

Proti večeru je kot pozdrav pomladi simbolično zagorel majhen kres, ki so ga ves čas v pripravljenosti spremljali škocjanski gasilci. Kresovanje je na Slovenskem izjemna kulturna dediščina, ki sega še v poganske čase in nikoli ni bilo prekinjeno. Danes sicer ne gre več toliko za mistične obrede in pomene, ampak ima kresovanje predvsem družabni značaj. Nekoč pa je bilo povezano s tem, kako so ljudje razumeli vsakoletno rojevanje moči sonca. S pomladnimi ognji, plesi in pesmimi naj bi ga počastili in mu pomagali, da bi se čim prej ogrelo in zasijalo s polno močjo.

Malo obiskovalcev

Jernej in Mojca iz Ljubljane sta si na Gradežu že ogledala razstavo jaslic, ko je bilo obisk dokaj številčen. Pomladno prireditev sta si ogledala prvič in sta bila navdušena nad pestrim dogajanjem in prijazno postrežbo. Občudovala sta slikovito vas, ki si je pozimi v temi še nista dobro ogledala. Izrazila pa sta razočaranje, da je tako malo obiskovalcev, čeprav je bila prireditev brezhibno pripravljena. Z veseljem sta sprejela povabilo, da se vrneta tudi na osrednjo prireditev – septembrski Praznik suhega sadja.

Zdenka Zabukovec

ZMAGOVALNA POT PO TRUBARJEVI FARI – PRIZNANJE TURISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

Turistična zveza Slovenije je s partnerjema, to je Zavodom za gozdove Slovenije ter Gospodarskim in interesnim združenjem za pohodništvo in kolesarjenje, tudi leta 2016 razpisala tekmovanje za najboljšo tematsko pot pod geslom Moja dežela – lepa in gostoljubna. Poti so tekmoval v vtisu in privlačnosti, upravljanju in vzdrževanju, vodenju in ponudbi, dostopnosti in varnosti ter sporočilnosti oziroma interpretaciji. Namen TZS je bil prispevek k trajnostnemu razvoju v urejenem in zdravem okolju ter k razvoju turistične in ekološke zavesti ljudi, k večji turistični privlačnosti naših mest in vasi ter učinkovitejši promociji države in turizma. Tekmovanja so potekala po posameznih slovenskih regijah.

Ponosni smo, da je naša Pot po Trubarjevi rojstni fari, ki jo upravlja Društvo za ohranjanje dediščine, na regijskem tekmovanju na območju Ljubljane dobila priznanje za zmagovalno 1. mesto. Priznanje je 4. februarja 2017 na sejmu Alpe-Adria, kjer so člani in članice društva sodelovali tudi s prikazom starih podeželskih opravil, prevzel Marko Šavli, predsednik Društva za ohranjanje dediščine.

Zdenka Zabukovec

SLOVESNOST V SMREČJU

Tradicionalno se člani in simpatizerji Društva Zarja spominov Velike Lašče iz občine in okolice ter gostje iz Ljubljane na dan, ko je bilo v Smrečju na pragu svobode pobito vodstvo OF iz Ljubljane, zberemo ob spomeniku žrtvam na spominski slovesnosti. Tokratna slovesnost je bila še posebej množično obiskana in tudi vsebinska. Srečanje je otvoril predsednik Društva Zarja spominov VL in pozdravil prisotne, še posebej pa predstavnika Ljubljanske organizacije ZZB tovariša Janka Heberla in Julko Žibert ter predstavnike sosednjih organizacij ZB Ribnica, Vrhnika, Škofljica, Borovnica, Grosuplje in Ljubljana Moste. Na slovesnost je bil vabljen tudi župan občine Velike Lašče. Pozdravil je tudi slavnostnega govornika Milana Gorjanca, Pevce izpod Rožnika pod vodstvom Barbare Jovan, recitatorki Polono in Lolo, povezovalca prireditve Matjaža Grudna ter praporščake in častno stražo Slovenske vojske. Delegacija mestnega odbora ZZB je položila k spomeniku venec in z minuto molka počastila spomin na umorjene.

Slavnostni govornik letos je bil Milan Gorjanc, ki se je v vsebinsko in sporočilno bogatem govoru dotaknil vedno bolj agresivne kampanije proti ZB in njenim vrednotam in simbolom. Na posebno željo se je za njim v nagovoru oglasil tudi tov. Radovan Hrast, partizan in dvakratni taboriščnik na Golem otoku, ki pa je bil predvsem kritičen do zgodovinarke in filozofinje Spomenke Hribar, ki vsiljuje spravo in s tem ponovno po nepotrebnem razdvaja Slovence.

Kulturni program je odlično in z njemu lastno energijo povezoval in prebral tudi dve sporočilni pesmi Matjaž Gruden. Tradicionalno srečanje je po zaključku programa nekoliko zmotila kratka ploha, ki pa ni pokvarila dobrega razpoloženja in druženja okoli 150 prisotnih ob dobrem pasulju ekipe Janeza Lukančiča z obljubo, da se ob letu spet srečamo na tem mestu. Na tem mestu moram spet ugotoviti, da nestrpnosti vsako leto na javnem oglasnem mestu na Rašici odtranijo plakate, ki vabijo na slovesnost v Smrečju, letos pa je bil prelepljen tudi plakat na Turjaku. To zagotovo ne prispeva k boljšemu razumevanju in sožitju v občini.

Srečo Knafelc, foto Srečo Knafelc

AKTIVNOSTI DRUŠTVA UPOKOJENCEV VELIKE LAŠČE OD JANUARJA DO MAJA LETOŠNJEGA LETA

Leto 2017 smo začeli bolj ali manj s predavanji o zdravju, kar je za naša leta zelo pomembno. Vseskozi smo naše člane obveščali o mesečnih aktivnostih, sedaj pa bi naredili kratek obračun o tem za tiste, ki se ne morejo udeleževati naših aktivnosti.

V mesecu januarju smo začeli s srečanjem s predstavnicami Europa Donna in se glede na zanimanje dogovorili, da bomo v jeseni letošnjega leta nadaljevali s predavanjem in razgovori. Že v lanskem letu smo se seznanili s težavami inkontinence ter v januarju svoje znanje o tej težavi še poglobili s predstavniki podjetja HartmannPlus.

Februar smo začeli z obiskom ogleda prenosa baleta Labodje jezero v izvedbi Bolšoj teatra iz Moskve. To je bila predstava za oči in dušo. Sredi februarja smo imeli predavanje zdravnice Duše Hlade Zore o osteoporozi. Zaradi velikega zanimanja smo se dogovorili o testiranjih, ki bodo izvedena v jeseni.

Kakor vsako leto pa smo februar zaključili z občnim zborom društva upokojencev. Prisotnih je bilo 185 članov. Srečanje nam je v svojih prostorih zopet omogočila OŠ Primoža Trubarja, za kar smo vodstvu zelo hvaležni. Da ne bi govorili samo o naših problemih in dejanjih, so nam sobotno dopoldne popestrili učenci OŠ pod vodstvom gospe Branke Levstek, pevci pevskega zbora Zvon in plesalci DPŽ.

Marec smo začeli s snidenjem ob svetovnem dnevu žensk, to je 8. marca. Bilo je prijetno popoldne ob tradicionalno velikem številu udeleženk. Ker je kopalni dan v januarju odpadel zaradi raznih obolenj, smo v marcu nadaljevali s predavanjem o težavah starejših ljudi z ravnatežjem v Termah Laško, in sicer pod strokovnim vodstvom fizioterapevta. Izvedli smo telovadbo na suhem in v vodi. V oktobru bomo nadaljevali s telovadbo za starostnike v Laškem. Marec smo zaključili pogovor, t. i. Alzheimer caffe, pod vodstvom gospe Kragelj, dr. med., o demenci in stiskah svojcev pri bolnikih z demenco.

V aprilu sta odpadla dva napovedana dogodka, in sicer obisk Škofje Loke in Ljubljanskega gradu zaradi bolezni in velikonočnih praznikov. Imeli pa smo vseeno tri srečanja, in sicer s Tonijevimi s Škofljice o konoplji ter z gospo Jamnikovo o spomladanskih zeliščih in njihovih učinkih na zdravje. V večjem številu smo se zbrali na poziv ZD Ribnica 22. aprila pred Gasilskim domom v Velikih Laščah ter se sprehodili in opravili vsa predvidena testiranja. Bilo je lepo vreme in takih srečanj se bomo vedno radi udeleževali. Predvsem je zanimanje med našimi člani za predevanje o zdravi prehrani.

Že na božično-novoletnem koncertu Mandolina Ljubljana smo se navdušili nad idejo obiska koncerta tega orkestra, napovedanega za maj 2017, in smo se ga v sicer manjšem številu 17. maja tudi udeležili. Koncert z naslovom Letni časi nas je seveda navdušil.

To bi bilo na kratko vse o našem delovanju; za nekatere preveč, za nekatere premalo.

V maju se bomo odpravili v Kamnik in Kamniško Bistrico, v mesecu juniju organizirali razstavo ročnih del v naši pisarni ter se odpravili v večjem številu na dopust na Makarsko riviero. Dopust bomo imeli v juliju in avgustu.

V naslednji številki Troble vas bomo na kratko obvestili še o dejavnosti od septembra do konca leta.

Tudi v juliju in avgustu smo vam rade volje na razpolago, če nas

boste potrebovali.

Želim vam lepe poletne mesece in nasvidenje.

Marija Trotovšek

JUBILEJNI 20. KRPANOV KROS

V torek, 25. 4. 2017, je bilo v popoldanskem času spet zelo živahno na Turjaku, saj je v organizaciji OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče potekal jubilejni, dvajseti Krpanov kros. Tudi letos smo imeli pestro in številčno udeležbo, saj so se zbrali učenci in učenke desetih osnovnih šol. Po tekmovalni plati je bila najuspešnejša OŠ Dobrova, ki je osvojila 13 medalj.

Krpanov kros se je pred več kot dvajsetimi leti razvil iz ideje takratnega ravnatelja Edija Zgonca in športnih pedagoginj. Ob podpori zdajšnje ravnateljice Metode Kolar z organizacijo uspešno nadaljujemo. Prvotna lokacija kroša je bila v Velikih Laščah, a smo se kasneje preselili na ustrežnejšo lokacijo v Turjak. Kljub temu da kros organiziramo v aprilu, prav veliko prestavitev in odpovedi v vseh teh letih nismo imeli.

Veseli nas, da nam vsako leto priskočijo na pomoč številni posamezniki in društva, saj tako velikega organizacijskega zaloga ne moremo izpeljati sami. Sicer precej neraven in za tek precej neprimeren travnik dan pred tekmovanjem velik valjar spremeni v skoraj idealno podlago za tek. Veliko zahvalo smo dolžni Primožu Petriču, ki nam to omogoči. Turjaški gasilci poskrbijo za prostor za odlaganje garderobe ter za elektriko (agregat), Uroš Centa pa za postavitve odra.

Letos se je skoraj 400 osnovnošolcev v tipičnem pomladnem vremenu pomerilo na treh različno dolgih in zahtevnih progah. Kros smo morali najprej enkrat prestaviti (iz predvidenega 11. 4.) zaradi slabega vremena, zato se ga niso mogli udeležiti naši učenci osmega in devetega razreda, ki so bili tiste dni na tridnevni taborih. Tudi v njihovi odsotnosti so naši učenci dosegli zelo dobre rezultate.

Na teku je zadnja leta nepogrešljiv tudi nekdanji učenec Tadej Bavdek, ki uspešno prestavlja trakove na progi in usmerja učence na prave proge. Zahvalo smo dolžni tudi zdravniku Matjažu Čeču, ki vodi zdravstveno službo na prizorišču.

Zadnja leta teke začenjajo najstarejši učenci, ki pretečejo tudi najdaljšo progo. Proti koncu prireditve, ko nastopajo najmlajši učenci, se tako okrog proge nabere veliko število staršev, ki na poti iz službe pogledajo tek svojega otroka. Veseli smo, da velja za teke najmlajših tako zanimanje, podpora staršev pa je pri ukvarjanju s športom silno pomembna.

Med našimi učenci so se na progi najbolj odrezali:

– **NAJHITREJŠI** v svojih kategorijah: Ina Iva Šeme (1. r), Jakob Šeme (3. r) in Hana Starc (5. r);

– **DRUGOUVRŠČENI** v svojih kategorijah: Martin Čop (3. r) in Domen Benčina (7. r);

– **TRETJEUVRŠČENI** v svojih kategorijah: Ana Zelnik (1. r), Lenart Jaklič (2. r), Ula Klobučar (3. r) in Anže Šeme (7. r).

Ob 20-letnici krosa smo poleg tradicionalnega žrebanja praktičnih nagrad poskrbeli še za eno presenečenje. V goste smo povabili znanega slovenskega glasbenika raperja Zlatka. Ta je s svojo igrivostjo, spontanostjo in neposrednostjo poskrbel za pravo popestritev dogajanja. Po številnih avtogramih in zapetih pesmih se je celo podal na progo in tekel s četrtošolkami. Naključje je hotelo, da je imela ena izmed tekačic zdravstvene težave in Zlatko se je takoj odzval in deklico prinesel do bolničarja.

Drugo presenečenje smo pripravili na odprtju prireditve, ko smo se s skromno pozornostjo spomnili Edija Zgonca, začetnika krosa. Veseli smo bili njegove navzočnosti.

Na koncu se želim kot vodja tekmovanja zahvaliti ravnateljici šole za podporo in pomoč ter številnim sodelavcem za požrtvovalno pomoč pri sami organizaciji. Zahvala tudi Občini Velike Lašče za finančno podporo.

Bojan Novak

ZA LJUBITELJE KOLESARJENJA

Kolesarsko društvo Grosuplje je letos pripravilo 3. izvedbo kolesarske akcije z naslovom Zahodno dolenski krog, ki je namenjena dobro pripravljenim in tudi manj pripravljenim kolesarjem.

Kaj je Zahodno dolenski krog?

ZDK je kolesarsko turistična akcija z imenom Zahodno dolenski krog. Njen namen je popestritev dni na kolesu in odkrivanje zanimivosti med vožnjo po zahodni dolenski pokrajini. Obiščete lahko enajst krajev, v katerih so sodelujoči lokali, ki imajo v svoji bližini zanimive kulturno-zgodovinske točke ali pa lepe razglede na ožjo in širšo okolico. Povsod vam bodo postregli z dobro hrano in s hladnimi napitki. V sodelujočih gostinskih lokalih prejmete žig v evidenčni kartonček. Vsak dan lahko v posameznem lokalu dobite samo en žig. Seveda pa si dnevno število lokalov (žigov) izbirate po želji. Lahko se vso sezono vozite samo na eno točko – lokal ali na dve, tri ali pa na vseh enajst. Žigi v lokalih so enakovredni in jih lahko dobite samo med njihovim delovnim časom.

Akcija se je začela v soboto, 1. aprila 2017, in bo trajala do nedelje, 17. septembra 2017.

V akciji sodelujejo:

- Turistična kmetija GIOAHIN na Peči,
- Izletniška kmetija PR*JAKOPC na Malem Lipoglavu,
- Okrepčevalnica ROZIKA – pizzerija na Turjaku,
- Gostišče KRKA na Krki – Gabrovčec,
- Gostilna PRI GRADU v Žužemberku,
- Bistro BRIGITA v Selih pri Šumberku,
- Gostilna RAVNIKAR na Čatežu pri Trebnjem,
- ŽEJA BAR na Vratih pri Bogenšperku,
- Kantina na postaji v Šentvidu pri Stični,
- Gostilna JELENOV ROG na Peščeniku nad Višnjo Goro,
- Okrepčevalnica pri Petru v Strugah.

Prijavite se lahko:

- na vseh evidenčnih točkah oz. okrepčevalnicah,
- v Kolesarskem društvu, Kolodvorska 2, Grosuplje (vsak petek med 20.00 in 22.00).

Ob prijavi, ki stane 10 evrov, prejmete evidenčni kartonček in zloženko z zemljevidom in opisi posameznih točk.

Nagrade:

- zlata medalja za 60 žigov na kateri koli evidenčni točki,
- srebrna medalja za 40 žigov na kateri koli evidenčni točki,
- bronasta medalja za 20 žigov na kateri koli evidenčni točki.

Posebno nagrado dobijo vsi tisti, ki bodo obiskali vsaj trikrat vseh enajst evidenčnih točk.

Evidenčne kartončke morate oddati najkasneje do 17. septembra na eni od kontrolnih točk. Zaključek akcije bo v soboto, 23. septembra 2017, ob 16. uri na Turjaku v gostišču Rozika. Istega dne bo vožnja na čas (kronometer) na trasi od Želimelj do Turjaka. Sledila bo podelitev priznanj in praktičnih nagrad. Vse ostale informacije dobite na spletni strani društva www.kolesarsko-drustvo-grosuplje.si.

Se srečamo na kolesu!

AKTIVNI ZASUK HRBTENICE IN DINAMIČNO RAZMIŠLJANJE

Naj poskrbimo za dobro počutje našega hrbta, slišimo večkrat na dan. Predvsem v zimskem času. Zato je vsak trenutek ravno pravi čas, da se lotimo zasukov. Koliko se resno lotimo razmišljanja o tem in koliko truda vložimo, da se lotimo dinamičnega zasuka brez nakupa čudežnih pripomočkov, ki naj bi nekaj naredili namesto nas? Vprašanje, ki bi ga morali z vso pozornostjo ozavestiti in si odgovoriti nanj. Osredotočiti bi se morali predvsem na znane težave in obremenitve, ki so že prisotne kot bolečina na določenem predelu kjer koli v hrbtenici ali njeni okolici in tudi v malih sklepih. Naj bo bolečina že dlje časa trajajoča ali samo občasna, vsaka potrebuje našo pozornost. Ponavljajoče obremenitve so lahko resen pokazatelj, da nekaj delamo narobe. Zato priporočamo redno izvajanje zasuka hrbtenice na vse načine: stoje, sedeže, leže, s pripomočki ... V vodi je to še posebno sproščujoče. (Na trampolinu in vodni blazini ni priporočljivo, če nimamo predznanja, saj lahko pri nepravilni vadbi pride do ukleščenja živca!) Kontinuirana vadba in delo na sebi nam prineseta več energije, volje, motivacije in izboljšata počutje. Saj tudi rečemo: če ti gre vse narobe, se zasukaj na drugo stran in poišči novo pot!

DINAMIČNO RAZMIŠLJANJE – uporaba in učinki

Raziskave o zdravju hrbtenice so potrdile, da je človeško telo namenjeno gibanju. Z gibanjem, predvsem s pravilnimi izvedbami in ozaveščeno obremenitvijo z vso pozornostjo poskrbimo za mišice, ki se na ta način dobro prehranijo s kisikom.

Tako za žile in limfni ter imunski sistem poskrbimo s tem, da ta pretok poskrbi za hranila kot izgradnjo in notranje izločanje kot razgradnjo. Gibanje preprečuje staranje v telesu, okostju in prav tako tudi med medvretenčnimi prostori. Z gibanjem so hrbtenični diski hidrirani ob vsakem premiku. Pomislite, kaj vse lahko storimo in uporabimo pri lažšanju in odpravi vzroka za bolečine v hrbtenici? Na voljo je bioenergija, toplota, masaže, nanosi mazil, terapije v vodi, redno jutranje raztezanje in vodena vadba z ozaveščanjem in sproščanjem ter meditacijo ...

Bolečina hrbtenice in degeneracija diskov je lahko eden od vzrokov za povišan holesterol, vrtoglavice, šumenje, aritmije in oteženo dihanje, artrozo žil, sklepov, krče v nogah ... K temu pripomorejo tudi slabe navade glede prehranjevanja, enolična hrana, nezadovoljivi in preveliki obroki, obroki pozno zvečer in pitje premalo tekočine v dnevu, spanje v nepravilnih legah in s slabim vzglavnikom, pretopli ali prehladni prostori. Vse vemo in znamo, le še delovati moramo začeti. Več o tem lahko izveste na naši Vadbi ob ponedeljkih na Turjaku. Vedno se lotimo razmišljanja in vaj, ki delujejo večplastno.

Zdaj pa k vaji IZVEDBA ZASUKA!

Vzamemo palico (ali metlo ...) in stol, osemkrat preprosto sedemo in se dvignemo s stola v stoječ položaj, opiramo se na palico, ki jo držimo navpično pred seboj, z obema dlanema na vrhu.

Nato sedemo. Zravnamo hrbtenico, poravnamo stopala. Palico primemo na obeh koncih in jo položimo na stegna. Roki, pokrčeni v komolcih, s palico dvignemo nad glavo ter z ravno hrbtenico naredimo 8 predklonov in v vsakem predklonu stegnemo roki, pokrčimo roki v komolcih še v predklonu in se dvignemo v izravnani sedeč položaj, v končnem položaju spet stegnemo roki nad glavo. Roki v komolcih pokrčimo in ponovimo vajo v predklon.

Vajo ponovimo tako, da se zasukamo stran, stegnemo in pokrčimo roki ter se vrnemo v sredino, se s trupom dvignemo, stegnemo in pokrčimo roki, se nato spustimo v predklon, se zasukamo v drugo stran in spet stegnemo in pokrčimo roki ter se vrnemo v sredino.

Kako nas dihanje napolni z energijo?

Vsakokrat, ko imamo roki nad glavo, VDIHUJEMO, in ko se spuščamo v predklon, IZDIHUJEMO (vdih štejem do 8, izdih štejem do 16). Vsakokrat, ko gremo v zasuk, izdihujemo, v sredini vdihnemo in nadaljujemo. Ko roki krčimo, naredimo premor – ne dihamo!

Vajo izvajamo najprej zelo počasi, potem tempo stopnjujemo. Ponovitve so odvisne od vaše volje in tudi zaznavanja pretoka energije po telesu. Po končanih ponovitvah predklona in zasuka še 8-krat vstanemo in sedemo (kot na začetku).

Blagodejni učinki sprostitve.

Čisto na koncu se za pet minut za zaprtimi očmi sproščamo. Vizualiziramo – predstavljamo si – da umirjeno sedimo in na nas sije toplo sonce, ki ogreva tilnik in celo hrbtenico. S svojo toploto jo hrani in obnavlja. Topota se širi po vsakem vretencu – od trtice preko križnega dela (5 vretenc), ledvenega dela (5 vretenc), prsnega dela (12 vretenc) in vratnega dela

(7 vretenc) v glavo in preko glave. Ponovno vdihnemo in izdihnemo, občutimo, da topota napolni prostor okrog nas (vsaj 35 cm). Nekaj trenutkov vztrajamo v tem nežnem in subtilnem občutku. Napolnjeni z novo energijo se z vso močno voljo vrnemo vase, pripravljeni na nove izzive.

Poigrajte se s svojo zmogljivostjo in igrivostjo ne glede na izgovore: ne morem, ne znam, nimam časa ... Vse to je povezano z našim živčevjem, kar včasih slišimo tudi pri obisku pri zdravniku. Z ozaveščenim gibanjem in uporabo naše hrbtenice bomo ugotovili marsikatero težavo in jo odpravili sami!

S pohodnimi palicami na Ahac in meditacijo v naravi!

Vabimo vse zainteresirane posameznike, družine, prijatelje, znance ter obiskovalce vadbe prejšnjih sezon

in te sezone na sprehod na Ahac 5. 6. 2017. Ob 17.00 se dobimo na parkirišču pred dvorano oz. Mercatorjem. Vzemite s seboj pohodne palice in primerno obutev. Naučili se bomo hoditi s pohodnimi palicami, nekateri samo ponovili znanje. Naredili bomo še nekaj vaj in sproščanje z meditacijo v naravi. Vabimo tudi k vpisu na Vadbo, ki se bo pričela v septembru.

Prijave in informacije:

041 745 363 ali sesek.tina@gmail.com

Samo trenutek je potreben in vse se lahko spremeni.

Za vas pripravila
vaditeljica in terapevtka Tina Sešek (041 745 363)

<i>Vretenca</i>	<i>Povezava živca z organom</i>	<i>Mogoči simptomi</i>
C1 – C4	možganske krvne žile, oči, solzna žleza, vratne žleze, čelo, baza lobanje, vratne mišice, glasilke	glavobol, migrena, vrtoglavice, težave s sinusi, alergije, utrujenost, težave z vidom, kapljanje iz nosu, vnetje grla, togost vratu, kašelj, golšavost, bolečine v rokah, astma, visok krvni tlak, težave s srcem
C5 – C7	ramena, roke, sklepi, zapestja, prsti, požiralnik, srce, pljuča, dojke	bolečine in pomanjkanje občutka v sklepih, pesteh in prstih, bolečine v srednjem delu hrbta, napenjanje, težave z dihalni, astmo, visok krvni tlak, težave s srcem, bronhitis, pljučnica, žolčni kamni, zlatenica, jetrne in prebavne težave, gastritis, razjede, ledvične težave
T1 – T4	roke, požiralnik, srce, pljuča, dojke, grlo, sapnik	bolečine in pomanjkanje občutka v srednjem delu hrbta, napenjanje, težave z dihalni, astmo, visok krvni tlak, težave s srcem, bronhitis, pljučnica, žolčni kamni, zlatenica, jetrne in prebavne težave, gastritis, razjede, ledvične težave
T5 – T10	žolč, jetra, trebušna prepona, želodec, trebušna slinavka, vranica, ledvica, tanko črevo, slepo črevo, nadledvične žleze	bolečine in pomanjkanje občutka v spodnjem delu hrbta, napenjanje, težave z dihalni, astmo, visok krvni tlak, težave s srcem, bronhitis, pljučnica, žolčni kamni, zlatenica, jetrne in prebavne težave, gastritis, razjede, ledvične težave
T11	tanko črevo, debelo črevo, maternica	zaprtje, kolitis, driska, vetrovi, razdraženo črevesje, težave z mehurjem, menstrualne težave, bolečine v križu in pomanjkanje občutka v nogah
T12	maternica, debelo črevo, zadnjica	zaprtje, kolitis, driska, težave z mehurjem, menstrualne težave, bolečine v križu, bolečine in pomanjkanje občutka v nogah
L1 – L5	debelo črevo, zadnjica, dimelj, reproduktivni organi, kolena, noge, stopala	zaprtost, driska, težave z mehurjem, menstrualne težave, bolečine v križu, bolečine in pomanjkanje občutka v nogah
SAKRALNA KOST	zadnjica, reproduktivni organi, mehur, prostata, noge, sklepi, stopala, prsti	zaprtost, driska, težave z mehurjem, menstrualne težave, bolečine v križu, bolečine in pomanjkanje občutka v nogah

OBČINSKA LIGA V MALEM NOGOMETU VELIKE LAŠČE

PO POLOVICI SEZONE 5 EKIP V BOJU ZA NASLOV PRVAKA

Letošnja sezona občinske lige v malem nogometu bo, kot kaže, ena izmed najbolj izenačenih v zadnjih letih. Po 8 odigranih krogih od skupno 18 kaže, da se bo 5 ekip borilo za naslov prvaka.

September, ko se bo tekmovanje nadaljevalo in tudi zaključilo, bo očitno zelo vroč ne glede na zunanje temperature. Ekipa na polovici sezone čaka še Pokalno tekmovanje Občine Velike Lašče v malem nogometu; to se bo odvijalo v soboto, 10. junija, na šolskem igrišču v Velikih Laščah z začetkom ob 9. uri, zaključek prireditve s podelitvijo pokalov pa je predviden ob 16. uri.

Vabljeni vsi nogometni navdušenci in simpatizerji občinskega tekmovanja.

Jani Levstik, vodja tekmovanja

TRENTNA LESTVICA

mesto	moštvo	število tekem	zmage	remiji	porazi	dani goli	prejeti goli	točke	gol razlika	forma
1.	GALAKTIKI	7	6	0	1	42 : 7	18	35		L W W W W
2.	A'JETO!? AA - ŠPORT DESIGN	7	5	1	1	61 : 10	16	51		W W W W D W
3.	KMN VELIKE LAŠČE	7	5	1	1	59 : 22	16	37		W W L D W
4.	ŠMD TURJAK FERVITAL	7	5	0	2	37 : 18	15	19		L L W W W
5.	LAŠČE	7	5	0	2	37 : 24	15	13		W W W L W
6.	ALA TEAM	7	2	0	5	20 : 29	6	-9		L L W L L
7.	FK ROB	8	2	0	6	18 : 66	6	-48		W W L L L
8.	MLP UNITED	7	0	1	6	4 : 49	1	-45		L L L L L
9.	KOMARJI	8	0	1	7	7 : 60	1	-53		L L L L L

NAJBOLŠI STRELCI

zadetkov

1.	PIRMAN ALEŠ (KMN VELIKE LAŠČE)	22
2.	ČOŽ KRISTJAN (A'JETO!? AA - ŠPORT DESIGN)	13
3.	ŠKULI GAL (GALAKTIKI)	12
4.	ANDOLŠEK ŽIGA (A'JETO!? AA - ŠPORT DESIGN)	11
	ANDOLŠEK PETER (LAŠČE)	11
6.	KLARIĆ ROMAN (LAŠČE)	10
	FEGUŠ MIHA (ŠMD TURJAK FERVITAL)	10
	MAROLT ROK (GALAKTIKI)	10
9.	SALČINOVIČ ALEN (KMN VELIKE LAŠČE)	9
10.	MAROLT ERIK (KMN VELIKE LAŠČE)	8

FAIR PLAY

kazenske točke

1.	KOMARJI	-1
2.	MLP UNITED	4
3.	KMN VELIKE LAŠČE	11
4.	A'JETO!? AA - ŠPORT DESIGN	15
5.	GALAKTIKI	23
6.	FK ROB	24
	ALA TEAM	24
8.	ŠMD TURJAK FERVITAL	29
9.	LAŠČE	36

ŠMD Turjak drugo leto zapovrstjo vodi občinsko ligo v malem nogometu, kjer letos nastopa 9 ekip, skupno pa več kot 120 tekmovalcev. Glede na to, da teče šele prvi del tekmovanja, ki se bo zaključil v sredini junija, nadaljeval pa v jeseni, o rezultatih še ne moremo poročati. Bi pa se na tem mestu rad zahvalil PGD Velike Lašče, ki nam je tako kot lansko leto velikodušno priskočilo na pomoč pri čiščenju šolskega igrišča pred začetkom tekmovanja v začetku aprila. Lansko leto mi je javna zahvala »ušla«, zato letos velja za obe leti. Zahvala gre predsedniku Franciju Modicu, ki je vse skupaj omogočil, ob tem pa tudi Matjažu Hočevarju, ki je vodil in organiziral to čistilno akcijo, ter Urbanu Grudnu, ki je pri tem tudi aktivno sodeloval.

Jani Levstik, vodja tekmovanja

ANA KASTIGAR V SLOVENSKI PLAGALNI REPREZENTANCI

V začetku aprila se je v Maribora odvijal tradicionalni miting POMLAD, ki je privabil več kot 400 plavalcev in plavalk iz 7 držav. Plavalci in plavalke PK Ribnica so se domov vračali zadovoljni in veseli, saj so odplavali nekaj odličnih rezultatov, osebnih rekordov in dosegli zavidljivo število stopničk.

Najbolj vesela med vsemi je bila Laščanka Ana Kastigar, ki se je uvrstila v kadetsko reprezentanco Slovenije v disciplini 100 m delfin. Ana je v tej disciplini tudi slavila na tekmovanju, poleg tega pa je osvojila še drugo mesto na 200 m prosto in 50 m delfin.

Na siki: Ana Kastigar

Med drugimi plavalci in plavalkami so najbolj izstopali v kategoriji članov Robert Lovšin z zmago na 200 prosto in 200 m delfin.

Med mladinci je Sodražičan Jan Arko na 50 prosto in 50 m delfin osvojil 3. mesto.

Med deklicami je Nana Poje osvojila 3. mesto na 100 m hrbtno. Prav tako tretja je bila Maja Levstek na 100 m hrbtno.

Med najmlajšimi je Filip Čirović zmagal na 100 m hrbtno in 200 m prosto. Tretje mesto pa je osvojil na 200 m prsno in 200 m hrbtno.

Zmage se je veselil tudi Klemen Topolnik na 100 m prsno in 400 m prosto.

Drugo mesto je osvojil Maks Kastigar na 400 m prosto ter tretje na 100 m hrbtno.

Tretje mesto med najmlajšimi dekletji je osvojila Dora Đukić na 200 m in 100 m hrbtno.

Tretje mesto je osvojila tudi Laščanka Hana Starc na 400 m prosto.

Izkazali so se tudi drugi z osebnimi rekordi in uspešnimi nastopi.

Na sliki: ekipa PK Ribnica

ČESTITAMO!

Foto: Miha Koren
Avtor: Miha Koren

ŠD EXTREM U13A - ŠPORT ZDRUŽUJE!

V minulem slovenskem prvenstvu v futsalu – dvoranskem nogometu je uspešno zgodbo pisala tudi ekipa ŠD Extrem U-13A. Ekipo sestavljajo fantje letnika 2004 in 2005 iz občin Ribnica, Sodražica in Velike Lašče.

Skupinski del lige zahod, kamor klub sodi, so končali na 2. mestu za ekipo KMN Oplast Kobarid in s štirimi točkami zaostanka. Uvrstitev jim je odprla vrata v finale vseslovenske lige U-13, v kateri se je pomerilo 8 najboljših slovenskih futsal ekip te starostne kategorije.

V borbi za prvo in drugo mesto sta bila tekmeča KMN Meteroplast in FC Ptuj premočna. Z borbeno igro in vztrajnostjo so v domači dvorani premagali ekipo Sevnice ter se tako uvrstili v tekmo za tretje mesto, kjer so se pomerili z ekipo KMN Oplast iz Kobarida.

Med fanti iz obeh ekip so se med letom stkale prijateljske vezi in tako sta bili obe tekmi, domača in povratna v Kobaridu, dokaz, da šport tudi zблиžuje. Domač parket je bil za naše igralce usoden, saj so gostje iz Kobarida tekmo končali s sedmimi goli prednosti. Ampak zgodba povratne tekme v Kobaridu je skoraj bila usodna za Kobarijce. Naši fantje so igrali, kot bi jih nosil vihar. Tekma je bila napeta in izenačena od samega začetka, končala pa se je z rezultatom 6 : 6. Fantje so igrali odlično. Kobarid je tako le stežka ubranil prednost tekme v gosteh in si prislužno priigral pokal za 3. mesto.

Ekipo U-13A je bila v skupni razvrstitvi na 4. mestu in s tesnimi prijateljskimi vezmi igralcev in staršev iz ŠD Extrem in KMN Oplast iz Kobarida. Na domači tekmi za tretje mesto v Sodražici smo izmenjali znanje in izkušnje z njihovim trenerjem Aleksom in spremljajočimi starši. V Kobarid smo se na zaključek sezone

odpravili s torto, na kateri sta bila znaka obeh klubov. Podelitev pokalov obema ekipam je minila v športnem prijateljskem vzdušju. Borbena in odlična igra naših fantov je navdušila vse gledalce.

Avtor slike: KMN Oplast Kobarid

Podelitvi pokalov je sledila pogostitev, ki so jo pripravili starši in člani kluba KMN Oplast. Po pašti smo razrezali dve torti in se posladkali. S prijetnimi spomini in lepimi prijateljskimi vezmi med starši, igralci ter trenerji smo odšli domov.

Piše: N. A.

ŠESTI VETERANSKI TURNIR +35 V MALEM NOGOMETU

Tradicija veteranskih turnirjev v Velikih Laščah se je letos nadaljevala že šestič. Tokrat so 11. marca v športni dvorani nastopile štiri ekipe. Zaradi manjšega števila ekip je vsaka odigrala tekme z vsemi ostalimi.

Trem tradicionalnim veteranskim ekipam Bar Majolka ŠD Ponikve, KMN Sodražica in NK Velike Lašče se je prvič pridružila ekipa Mina Cafe. Vlogo glavnega favorita so s prepričljivimi zmagami na vseh treh tekmah upravičili igralci Bar Majolka ŠD Ponikve in tretjič postali zmagovalci tega turnirja. Ekipa Mina Cafe je že v svojem prvem nastopu med veterani osvojila pokal za drugo mesto.

KMN Sodražica je bila v tesnem medsebojnem obračunu boljša od NK Velike Lašče in osvojila pokal za tretje mesto. Letos je bilo število udeleženi ekip najmanjše v dosedanji zgodovini velikolaških veteranskih turnirjev, a organizatorji iz NK Velike Lašče verjamemo, da bo že naslednje leto udeležba spet številčnejša.

Rezultati:

Mina Cafe : NK Velike Lašče	3 : 3
Bar Majolka ŠD Ponikve : KMN Sodražica	4 : 1
KMN Sodražica : Mina Cafe	1 : 8
NK Velike Lašče : Bar Majolka ŠD Ponikve	0 : 3
KMN Sodražica : NK Velike Lašče	2 : 1
Bar Majolka ŠD Ponikve : Mina Cafe	8 : 0

Lestvica:

Bar Majolka ŠD Ponikve	3	0	0	15 : 1	9
Mina Cafe	1	1	1	11 : 12	4
KMN Sodražica	1	0	2	4 : 13	3
NK Velike Lašče	0	1	2	4 : 8	1

Marko Žužek

PREVENTIVNI DAN IN PREVENTIVNE AKTIVNOSTI V OBČINI VELIKE LAŠČE

V soboto, 22. 4. 2017, je v občini Velike Lašče pod okriljem Zdravstveno vzgojnega centra Ribnica in zdravstvene postaje Velike Lašče potekal preventivni dan. Izvedli smo test hoje na 2 km in Svitov dogodek. V prvi vrsti bi se radi zahvalili vsem udeležencem. Na testu hoje je sodelovalo skupno 48 ljudi; ti so se lahko sprehodili tudi skozi model Svitovega debelega črevesa. Dan je bil namenjen druženju in gibanju vseh generacij.

Na naše povabilo so se odzvali tudi iz Društva onkoloških bolnikov Ribnica; ti so imeli svojo stojnico in so udeležencem preventivnega dne predstavili svoje delovanje. Srečujejo se vsak 4. ponedeljek v mesecu ob 17. uri v sejni sobi (predavalnici zdravstvenega doma) v prvem nadstropju Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma v Ribnici, Majnikova 1.

Zahvala gre tudi vsem sponzorjem, ki so pomagali in tako podprli dogodek. Naša želja je, da bi se dogodka v prihodnje udeležilo še več ljudi. Test hoje je brezplačen in se ga udeleži lahko vsak, ki želi izvedeti, kje je s svojo telesno zmogljivostjo.

Društvo Onkoloških bolnikov Ribnica z Ladom Golouhom, predstavnikom programa Svit

Utrinek z dogajanja pred napihljivim modelom debelega črevesa

Na tem mestu pa bi radi občanom občine Velike Lašče predstavili tudi delovanje Zdravstveno vzgojnega centra Ribnica. Naše delo je v prvi vrsti delovanje na preventivni ravni odrasle, šolske in predšolske populacije. Vse delavnice in programi so za udeležence brezplačni, oziroma so plačani s strani zavarovalnice in osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Na delavnicah udeleženci dobijo različno literaturo ter znanje in veščine o temah.

Programi zdravstveno vzgojnega centra

Krajše, začetne oz. temeljne delavnice

Življenjski slog – uvodna delavnica, namenjena je vsem odraslim s prisotnimi dejavniki tveganja. Udeleženec pridobi osnovne informacije o pomenu zdravega načina življenja, zdravi prehrani, telesni dejavnosti.

Preizkus hoje na 2 km – namenjen je vsem odraslim osebam, ki želijo izvedeti, kakšna je njihova telesna zmogljivost.

Udeleženci izvedejo praktični preizkus hoje na 2 km, ki je, znanstveno dokazano, ustrezen in natančen terenski test za ugotovitev stopnje telesne zmogljivosti posameznika.

Dejavniki tveganja – (zvišan krvni tlak, zvišanje maščob v krvi – holesterol, krvni sladkor).

Tehnike sproščanja – spoznamo osnovne značilnosti tehnik sproščanja in preizkus 3 različnih tehnik sproščanja (dihalne vaje, postopno mišično sproščanje ter vizualizacija pomirjujočega kraja).

Daljše, poglobljene delavnice

Zdrava prehrana – delavnica traja štiri zaporedna 90 minutna srečanja. Udeleženci pridobijo znanja o pomenu zdrave prehrane, kako izbrati zdrava živila v pestri ponudbi na trgovskih policah, kako sestaviti zdrav jedilnik na enostaven način in kako se zdravo prehranjevati v različnih življenjskih situacijah.

Telesna dejavnost (gibanje) – delavnico zaradi zagotovitve fizioterapevta in primerne prostora trenutno izvajamo samo v ZD Ribnica.

Zdravo hujšanje – namenjena je preventivno pregledanim odraslim osebam z indeksom telesne mase (ITM) nad 27,5 oziroma osebam z ogrožajočo telesno težo in drugimi dejavniki tveganja za zdravje. Druženje traja 16 zaporednih srečanj po 90 minut, kjer udeleženec dobi strokovno podporo in motivacijo pri ZDRAVEM HUJŠANJU ter spodbudo za gibanje in umestitev tega v vsakdanje življenje.

Psihoedukativne delavnice:

Spoprijemanje s stresom

Podpora pri spoprijemanju z depresijo

Delavnice trajajo 4 zaporedna srečanja po 90 minut,

Podpora pri spoprijemanju s tesnobo

udeleženci prejmejo tudi literaturo.

Skupinsko in individualno svetovanje za opuščanje kajenja Šola za bodoče starše – zgodnja in pozna nosečnost.

Vse zgoraj naštetih delavnice v zdravstvenem domu Ribnica že potekajo. Želimo si, da bi preventivna dejavnost pričela delovati tudi v vašem okolju. Če ste bili preventivno pregledani v referenčni ambulanti ali pri vašem osebnem zdravniku in dobili vabilo na uvodno delavnico Življenjski slog oziroma predavanje Kje sem in kaj še lahko storim za svoje zdravje in ste za katerega od zgoraj naštetih programov zainteresirani, se odzovite vabilu. Za vse dodatne informacije o terminih in poteku delavnice boste pravočasno obveščeni, lahko pa se obrnete tudi na nas.

Kontakt:

Email: zdravstvena.vzgoja@zdr Ribnica.si

Anka Debeljak, dipl. m. s; 040 664 754

Teja Arko, dipl. m. s; 070 790 964

Ribnica, 2017

Teja Arko, dipl. m. s

1. MAKE UP DELAVNICA

ŽO SDS Velike Lašče in SDM Brezovica, Ig in Velike Lašče sta s pomočjo OO SDS Velike Lašče organizirala 1. MAKE UP DELAVNICO KAKO SE NALIČITI ZA VSAK DAN v Velikih Laščah, ki je potekala 4. maja v prostorih Levstikovega doma.

Bistvo ličenja je, da poudarimo svojo naravno lepoto. Ni potrebno pretiravati z ličili in stremeti k temu, da bi bile videti kot znan model iz naslovnice. Gre za sprejetje svoje lepote in da to čim lepše izpostavimo.

Na delavnici ličenja smo se najprej posvetile najpomembnejšim temam za dober make up: nega kože, popolna tekoča podlaga in lepo oblikovane obrvi.

naučile trikov obstojnega ličenja, kako z minimalnim doseči maksimalen učinek, spoznale nadgradnjo dnevnega make upa v večernega. Svetovali so nam o osnovnih ličilih, potrebnih za vsakodnevno ličenje, predstavili pripomočke za ličenje.

Z nami je ustvarjala Anja Skok, odlična vizažistka, ki se z ličenjem ukvarja že 7 let. Svoje izkušnje je nabirala na modnih fotografiranjih, modnih revijah, snemanjih za TV, snemanju

Ko smo dodobra spoznale to pomembno osnovo, je sledil prikaz tehnik na modelu, kjer nam je vizažistka razkrila trike, ki jih bomo brez težav same uporabljale pri vsakodnevnom ličenju. Na koncu smo namenile nekaj časa za individualna vprašanja in odgovore.

Kaj smo se naučile? Pridobile smo osnovno znanje o vsakodnevni negi kože, izvedele, kako izbrati popolno tekočo podlago za svoj obraz, vse o nanašanju tekoče podlage, kako si oblikovati in poudariti obrvi, kako si zasenčiti oči, skrivnosti subtilno zasenčenega obraza, kako se naličiti v 10 minutah, se

reklam, v gledališču in operi, ličila pa je tudi za Max Factor, Bourjois, IsaDoro in Etre Belle.

Naše 3-urno druženje s 24 udeleženkami je ob manjši pogostitvi minilo zelo hitro, tako da se že veselimo novih dogodkov, s katerimi želimo občankam in občanom olajšati soočanja z vsakodnevnimi izzivi.

Hvala vsem za prijeten odziv in zanimanje.

LASTNIKI ZEMLJIŠČ MORAJO DOVOLITI ČEBELARJEM, DA POBEREJO SVOJE ROJE ČEBEL

Rojenje čebel je naravno razmnoževanje čebeljih družin. Pri tem se družina razdeli na dva dela. En del ostane v panju, drugi del pa ga zapusti. Približno polovica čebel, včasih tudi več, se pridruži stari matici in si poišče novo domovanje. Preostale čebele ostanejo v panju in čakajo, da se iz pokritih matičnikov izleže mlada matica, se oprasi in začne zalegati. Roj je popoln naraven začetek nove čebelje družine, saj z izjemo satja, zalog hrane in zalege s seboj prinese vse, kar potrebuje mlada čebelja družina za svoj razvoj.

Ker velika večina čebelarjev vzreja čebele zaradi pridelovanja medu in drugih čebeljih pridelkov, jim je rojenje nezaželeno. Rojilno razpoloženje poruši delovno harmonijo v čebelji družini. Čebelje družine, ki so v rojilnem razpoloženju in pozneje tudi rojijo, pridelajo tudi do 70 % manj medu. Izrojenec in roj, še posebej, če sta kasnejša, sta za določeno čebelarstvo sezono tako rekoč izgubljena. Prav tako nam roji niso potrebni za povečanje števila družin, saj te lahko povečamo umetno – z narejenci ali ometenci.

Naloga naprednega čebelarja je, da si na več načinov prizadeva, da mu družine ne izrojijo. S pravilno oskrbo in pravnimi posegi v panj se lahko izognemo marsikateremu roju. To je še posebej pomembno, če čebelarimo z večjim številom panjev v čebelnjakih, ki so daleč od našega kraja bivanja.

Žal ne gre vedno vse gladko, in če zamudimo optimalni čas za preprečevanje rojenja, je rezultat roj na veji. Za uspešno ogrebanje rojev čebelarju zelo koristijo hladnokrvnost, preudarnost, iznajdljivost, spretnost in mirna roka.

Roj je najlaže ogrebsti, če sedi v obliki grozda na koncu veje, na robu krošnje nizkega drevesa. Pred ogrebanjem roj popršimo z vodo, ki smo jo za ta namen pripravili v ročnem tlačnem razpršilniku, saj s tem preprečimo, da bi se čebele takoj razletele. Povsem mirno, da čebele ne začutijo nobenega tresljaja, sunemo z ogrebalnikom navzgor, da se roj sesuje vanj. Skoraj nikoli ne prestrežemo vseh čebel, saj jih nekaj vedno zleti mimo, nekaj pa jih ostane na veji. Zaradi tega ogrebalnik toliko časa pustimo na mestu, da se večini, med katero je navadno tudi matica, pridružijo tudi te čebele. Na koncu ogrebalnik pokrijemo z mrežastim pokrovom in roj odnesemo za dan ali dva v hladno v klet, da se čebele umirijo.

Marsikateri čebelar izgubi kar nekaj čebeljih družin, ker jim lastniki zemljišč ne dovolijo pobrati svojega roja čebel. Lastniki zemljišč morajo dovoliti čebelarjem, da poberejo svoje roje čebel. To je opredeljeno v zakonodaji in sicer v Stvarnopravnem zakoniku (Uradni list RS, št. 87/2002 z dne 17. 10. 2002), kjer je v

84. členu, ki govori o zasledovanju živali, napisano:

(1) Domače in udomačene živali sme lastnik zasledovati na tuji nepremičnini.

(2) Lastnik ali posestnik lahko lastniku živali prepove dostop na nepremičnino le, če žival brez odlašanja sam izroči lastniku.

Maj in junij je čas rojenja čebel in v kolikor na vaš vrt prileti roj, pokličite bližnjega čebelarja, ki mu je pobegnul roj in mu dovolite, da si ga pobere. V kolikor ne poznate nobenega čebelarja v vaši okolici, vam v nadaljevanju podajamo kontakte čebelarjev, ki bodo roj na vaši nepremičnini strokovno odstranili in ga tudi pravilno oskrbeli.

IME IN PRIIMEK	LOKACIJA	TEL
Jan Krizstan	Ljubljana z okolico	068/130-043
Gorazd Trušnovc	Ljubljana z okolico	031/253-929
Simon Fridau	Vitomerci	041/958-434
Brane Pajič	Ljubljana z okolico	041/792-801
Darko Glušič	Savinjska dolina	070/753-359
Jakob Šink	ČD Britof Predsoslje	041/386-662
Janez Vertič	Ptuj z okolico	040/290-739
Andreja Smrdelj	obalno čebelarstvo društvo	040/778-223
Miran Vogrinc	ČD Krško	041/471-702
Bojan Gavez	ČD Ravne-Šoštanj	040/648-719
Stanislav Drev	ČD Ravne-Šoštanj	051/341-748
Francišek Rojc	ČD Stična	041/777-211
Irena Urbanija	ČD Moravče	070/213-168
Zoran Grager	ČD Ivan Jurančič	051/635-125
Vido Blažič	ČD Ivan Jurančič	041/371-518
Leon Grager	ČD Ivan Jurančič	051/382-283
Matic Kimovec	ČD Šenčur	040/957-885

Zlatica Kovačević
Čebelarstva zveza Slovenije
Javna svetovalna služba v čebelarstvu

ČEBELE IN OPRAŠEVANJE

Opraševanje rastlin je v preteklosti potekalo spontano in brez posredovanja ljudi. Na poljščine, ki potrebujejo opraševanje, so opraševalci prihajali iz bližnjih habitatov (mejic). Z intenziviranjem kmetijstva so se najprej povečale velikosti posameznih sejanih poljščin, nato pa tudi mejne površine, ki so s tem postale manj primerne za bivanje opraševalcev, poleg tega jim niso več nudile zadostnega vira primerne hrane. Na nekaterih območjih se je zaradi odsotnosti teh opraševalcev močno povečala potreba po vzpostavitvi načrtovanega opraševanja poljščin, predvsem z dovozi čebel in čmrljev.

Opraševanje je pomembno za ogromno število rastlin. Od približno 240.000 cvetočih vrst rastlin je kar 220.000 takšnih, ki jih oprašujejo opraševalci. Ostale vrste oprašujeta veter ali voda.

Če govorimo o gospodarskih rastlinah, je kar $\frac{3}{4}$ poljščin, ki imajo koristi od opraševanja. Med njimi je veliko sadja: jabolka, hruške, češnje, melone, jagode ..., nekatera poživila, kot sta kava in kakav ..., poleg tega je opraševanje potrebno tudi za pridelavo semena za večino zelenjave, zelišč in začimb. Končno je potrebno opraševanje tudi za proizvodnjo vlaken, kot so bombaž in lan.

Skupna globalna vrednost opraševanja rastlin je zato ocenjena na 218–530 milijard evrov na leto.

Čebele opravijo pretežni del opraševanja v okolju

V zadnjem obdobju se pomena čebel in opraševalcev zavedamo veliko bolje kot v preteklosti. Pozornost javnosti je tema pridobila predvsem zaradi množičnega izginjanja čebel, kateremu so bile priča najprej Združene države Amerike, nato pa delno tudi Evropa. Poleg tega so bili v zadnjem obdobju pogosti primeri visoki padci čebeljih družin čez zimo zaradi različnih in ne povsem razjasnjenih vzrokov.

Te spremembe so imele široko odmevnost in so nas opominjale na krhkost ekosistema, v katerem živimo in od katerega smo zelo odvisni. Bolj kod kdajkoli smo pričeli razmišljati o posledicah, ki bi nas doletele, če bi opraševalci izumrli, navsezadnje na svetu že obstajajo področja, kjer je potrebno opraševalce v času svetenja rastlin na površine načrtovano vnašati in na ta način zagotavljati servis opraševanje, ki je prej potekal spontano in brez naše pozornosti.

Organizacije združenih narodov (OZN) so za Evropo zapisali, da se število čebel zmanjšuje že od leta 1965. Posamezni čebelarji pa predvsem od leta 1998 poročajo o neobičajni šibkosti in umiranju čebel, zlasti konec zime in v začetku pomladi.

Pomena opraševanja se zelo dobro zavedamo tudi na Čebelarški zvezi Slovenije, zato v zadnjem obdobju vse bolj delujemo tudi v smeri, da bi zagotovili čim boljše pogoje za preživetje čebel in ostalih opraševalcev.

Zato smo podali že mnoge pobude in izpeljali številne projekte. Tudi pobuda, da 20. maj postane svetovni dan čebel, je posledica razmišljanja, da je na globalni ravni pomembno, da se ljudje čim bolj zavedamo pomena čebel in okolja, v katerem živimo, in da ga poskušamo vsi skupaj na različne načine izboljšati. Veseli dejstvo, da je predlog do sedaj bil vsepovsod soglasno sprejet in potrjen in da bodo Združeni narodi (ZN) verjetno že v letošnjem letu pobudo potrdili.

Nova spletna stran o SDČ nudi osnovne informacije o projektu

S tem se bomo Slovenci zapisali v zgodovino kot narod, ki si prizadevamo za ohranitev narave, čebel in drugih opraševalcev ne le doma, ampak na celem svetu. Več o pobudi si lahko preberete na novi spletni strani (<http://worldbeeday.org/si/>).

Dr. Peter Kozmus,
strokovni vodja rejskega programa za kranjsko čebelo

MED

Med je naravna sladka snov, ki jo izdelajo medonosne čebele (Apis mellifera). V naravi navadno v cvetovih rastlin najdejo nektar ali medičino ali pa mano, ki jo po sesanju rastlinskega soka izločajo uši, kaparji, lahko tudi škržati. Medičino ali mano predelajo z določenimi lastnimi snovmi, shranijo, posušijo in pustijo dozoreti v satju. Pokrijejo ga z voščenimi pokrovc in čebelar ga iztoči. Med je lahko tekoč, viskozen ali delno do popolnoma kristaliziran. Barva, okus, vonj in aroma medu se razlikujejo glede na rastlinski izvor.

SESTAVA IN LASTNOSTI MEDU

Med je zelo kompleksno živilo. Vsebuje okrog 200 različnih snovi. V glavnem je koncentrirana vodna raztopina ogljikovih hidratov, med njimi fruktoze, glukoze, saharoze, maltoze in drugih oligoter polisaharidov. Povprečna energijska vrednost medu je 321,4 kcal/100 g. Kljub temu, da vsebuje veliko sladkorjev, je vseeno cenjen v prehrani ljudi, saj v manjši meri vsebuje tudi beljakovine, encime, organske kisline, aminokisline, maščobe, vitamine, minerale, flavonoide, fenolne snovi, ki spadajo med antioksidante.

Svež med ima podobno antioksidativno učinkovitost kot nekatero sadje in zelenjava. Antioksidanti naj bi preprečevali nastanek rakavih obolenj, raznih vnetij, preventivno naj bi delovali pred procesi staranja. Vsebnost teh sestavin v medu je majhna in lahko zelo variira glede na botanično in geografsko poreklo, v manjši meri pa nanje vplivajo tudi postopki pridobivanja medu in pogoji skladiščenja.

Od slovenskih medov imajo najvišjo antioksidativno učinkovitost hojevi medovi, sledijo smrekovi, gozdni, kostanjevi, cvetlični, lipovi in nazadnje akacijevi.

Medovi se med seboj zelo razlikujejo, ne samo med vrstami, ampak tudi znotraj vrst medu obstajajo velike razlike, saj čebele medičine ali mane ne naberejo samo na eni, ampak vedno na več rastlinah. Kadar prevladujejo lastnosti ene rastline, ga lahko označimo po tej rastlini.

Najpogostejše vrste medu v Sloveniji so: akacijev, lipov, smrekov, kostanjev, hojev, tudi med oljne ogrščice. Kadar čebele nabirajo medičino in ne prevladujejo lastnosti ene rastline, govorimo o cvetličnem medu, kadar pa mano, pa tak med označimo kot gozdni med.

UPORABA MEDU

Med se večinoma uporablja kot nepredelano živilo, uporablja pa se tudi v živilsko predelovalni industriji kot sladilo. Uporabljajo ga tudi zaradi okusa in viskoznosti.

Zaradi njegove sestave se prebava medu pri človeku razlikuje od prebave drugih vrst sladkorjev. Med vsebuje predvsem enostavne sladkorje, ki jih naše telo lahko neposredno izkoristi. Če ga primerjamo z belim sladkorjem, ima med tudi manjši vpliv na količino glukoze v krvi, in to predvsem zaradi visoke vsebnosti fruktoze.

Raznolikost medu lahko s pridom izkoristimo pri pripravi raznovrstnih jedi in napitkov. Uporabimo ga lahko za zajtrk, malico, večerjo pa tudi pri pripravi kosila je uporaben.

Poda se pri pripravi piščančjih, divjačinskih in azijskih jedeh. Tudi omake, prelive, marinade in zelenjava dobijo z dodatkom medu posebno armo. Nepogrešljiv je seveda pri pripravi slaščic. Le kdo ne pozna medenjakov?

izdelek iz medu

Pri pripravi jedi iz medu je potrebno upoštevati tudi njegovo armo. V splošnem je za svetlejšje vrste medu značilna mila, nežna aroma, temnejše vrste pa imajo močnejšo armo. Zato bomo za slajenje nežnih jedi, kjer ne želimo, da prevladuje okus medu, uporabili nežen akacijev med, v golaž bomo dodali temen gozdni med, medenemu pecivu pa bo odlično armo dal kostanjev med.

Medu pri peki in kuhi ne uporabljamo zaradi njegovih zdravilnih lastnosti, ampak predvsem zaradi njegove arome. Če je le mogoče, ga dodamo na koncu kuhanja, da ohranimo več sestavin.

Uživajmo med slovenskega porekla, ki je lokalno pridelan. Poiščite medove, ki so vključeni v sheme kakovosti (Slovenski med z geografsko označbo, Kočevski gozdni med z geografskim poreklom in Kraški med z geografskim poreklom) ter ekološki med, saj so ti deležni še dodatnega nadzora.

Mag. Andreja Kandolf Borovšak,
Čebelarska zveza Slovenije

FRANCE ZAKRAJŠEK – BANČ

Je sosed z Raškega klanca. Luč sveta je zagledal na Krkovem v zaselku Drkovo pod hribom Krcelj, v vznožju Ostrega vrha (745 m). Rojstna hiša je tik pod gozdno mejo, le dobrih sto metrov nad cesto, ki s Črnim potokom vzdolžno ločujeta pretežno zeleno Mišjo dolino. Vasi in zaselki pa so vpeti po robovih doline ob strma zakrasela pobočja. Zaradi oddaljenosti med vasm, zlasti pa zaradi hribovskih, ki so bile kakor koli vezane na Karlovico in Lašče, so tu poznali bližnjice – Jurjeve poti, ki so se smele uporabljati od jeseni do sv. Jurija 23. aprila. Odraščal je v krščanski in poštenih kmečkih družini, v kateri je bil zakon delo, a je zadostovalo le za golo preživetje takratnih razmer.

France je v fantovskih letih veliko pomagal drugim, zlasti pri košnji. Sam pravi: »Imeli so me radi, ker sem vztrajno in čisto kosil.« Čas in razmere v njegovi mladosti so zahtevale celega človeka, a kljub temu si je vzel čas, da je občudoval in opazoval travniško življenje. Ostal je skromen in preprost človek, kot so preprosta krajevna imena, med katerimi je odraščal s poštenim značajem in zdravim ponosom v zavednega Slovenca.

Ko je dozorel v moža tridesetih let, se mu je ponudila življenjska prilika. Stric Domen, ki je že več let živel čez veliko lužo, mu je ponudil svojo Bančevo domačijo z vsem posestvom na Rašici in hkrati dejal: »Ne mislim se vračati, ker sem si v "Amjariki" ustvaril družino in vse, kar rabim.« France se je oprijel ponujene priložnosti. V Srnjaku si je poiskal življenjsko sopotnico in se leta 1962 vselil v podarjeno domačijo z vsemi gospodarskimi poslopi. Posestvo je bilo za tedanje razmere precej veliko. Ob tem se ga je prijelo tudi domače ime – Bančev France.

nadomestno delo. Govorili so: »Se ne spleča matrat po njivah.« France pa je vztrajal in z leti ostal še edini pravi kmet na vasi in večkrat dejal: »Živina je na vasi samo še v mojem hlevu.« Poleg kmetijstva je ljubiteljsko pričel izdelovati lesene žlice in nekaj malega palet, da je bil kakšen dinar za sproti. A predvsem, kadar je imel za to čas. Leta in delo sta mu pričela kazati zobe, lotila se ga je tudi bolezen. Ne kaj resnega, toda obraba kolka je za kmeta velika ovira, a še vedno je vztrajal in se z berglo vlačil po njivah in hlevu. Po nekako dveh letih so mu le zamenjali kolk, a v osemdesetih ni bil več rosno mlad. Kar tako opustiti kmetijo pa mu vest ni dovoljevala. Otroka sta si ustvarila svoji družini, da sta ostala sama. Marija je odšla od doma, Franci si je na vrtu zgradil svojo hišo in jima pomagal, kolikor mu je dovoljevala služba. Francetu ni kazalo, kot da jim je dejal: »Obdelovali bomo le toliko, kolikor rabimo, in obdržali nekaj živine; če boste pripravili seno, ji ga bom že zmetal v jasli.« Pri tem je tudi ostalo.

Bančeva domačija na Rašici, za katero že več let ni nihče skrbel (Pod stoletno lipo ob hiši pa so odraščale številne generacije vaških otrok, dokler je ni France leta 2009 posekal in na istem prostoru posadil oreh.)

France in mlajši brat Anton Zakrajšek (Z njima sem sem prehodil veliko poti njune mladosti.)

Francetu in njegovi ženi Micki se ni bilo potrebno navajati na kmečko delo, saj sta ga že dobro poznala. Delala sta od jutra do večera, da sta preživela, in predvsem, da sta imela mir pred ljudmi. Pričela sta obdelovati njive in kositi seno za nekaj malega živine, ki sta jo vsak nekaj pripeljala od doma. Roko na srce, kmetu pomeni živina več kot družina, a poskrbela sta tudi za to. Žena Micka mu je povila sina Francija in kmalu še hčerko Marijo. Otroka sta odraščala in temu primerno rabila vedno več. Oba je dal v trgovsko šolo in jima dejal: »Naprej si bosta pa sama pomagala.« Denarja ni bilo, zlasti v tedanjih razmerah, zato je vse več ljudi pričelo opuščati kmetijstvo in si iskati kakršno koli

Francetu je sicer ostajalo več prostega dne. Ostalo mu je tudi več lesenih žlic zaradi izgube trga po osamosvojitvi Slovenije, a si je umislil svoj način trženja. Ob prostem času si je natovoril na rame nahrbtnik z lesenimi žlicami in se okoli vasi prek Devc, kjer je malo položneje, z berglo podal pod vas, na Trubarjevo domačijo. Našel si je primeren prostor, da ni bil nikomur v napoto, in če je le prišel kdo blizu, mu je ponudil lesene žlice za primerno ceno. Večkrat mi je dejal: »Veš, da si moram včasih iz svojega plačati kavo, a se kljub temu bojim, da se bom pogospodu. Izletniki, ki jih ni malo, me povprašajo to ali ono: O razmerah, ali poznam tega ali onega, kakor tudi o Trubarju. Življenje pa teče svojo pot vse hitreje, da mu komaj še sledim. No, nekaj pa tudi prodam, in če mi bo dal Bog zdravja, se bom počasi znebil žlic.«

Neko soboto dopoldne sva se zapeljala na Kurešček z namenom, da bo France prodajal žlice. Ustavila sva se pod domom in čakala prvo stranko. France mi pove, da je ob sobotah maša za upokojence. In res sva zagledala nekaj žensk, ki so šle od maše, a žlic ni hotela nobena niti zastopj. Do svojega avtomobila je prišel od cerkve prijeten gospod in France mu ponudi žlice. Le

ta ga vpraša: »Koliko pa stanejo?« France ima v ličnih vrečkah po štiri različne dolžine žlic, ki mu jih pokaže in doda: »Dva evra, gospod, pa še eno vam šenkam.« Gospod mu da dva evra. »Žlice pa kar obdržite,« reče, sede v avto in se odpelje. »Pa tudi prav,« reče France in doda: »Danes ne bo nič, kaj ko bi se kar pobrala.« »Ja, najbolje bo, France, maša je končana. Kaj nisi videl, da je imel gospod, ki ti je dal vbogajme tista dva evra, križec v gumbnici na suknjiču?«

»Veš kaj, France, do kosila bova že prišla domov, pa stopiva še v dom na malo pivo, mogoče bo pa kelnarca vzela kakšno žlico.« Pa je ni.

France je na prostoru, kjer je stal zanimiv kozolec topolar, zgradil večnamensko gospodarsko poslopje, za vse mogoče aktivnosti.

Delno obnovljena Bančeva hiša sredi vasi

»Tu sem vedno rad sedel.«

France je član Društva upokojencev Velike Lašče in se je redno udeleževal vseh organiziranih izletov. Poznali so ga vsi, ker je bil vedno prijazen in potrpežljiv, pravi dobrovoljček. Nekateri so ga imeli za posebnega, kajti s seboj je vedno imel berglo in nepogrešljivo naramno torbo, v kateri je imel lesene žlice, kuhalnice in po nekaj zavitkov zobotrebcev in kot je sam večkrat dejal: »Žlico in kuhalnico rabijo vsi, vse skupaj pa ni vredno več kot nekaj 10 evrov s torbo vred.« To robo je večinoma prodajal ženskam kar po ulici, kjer smo se ustavili za kakšen zanimiv organiziran ogled. Če mu ni uspelo prodati vse robe, je preostanek pri kosilu ponudil »oštirju« rekoč: »Bo to dovolj za liter janževca?« Običajno se je ponudba končala v Francetovo korist.

Franceta nismo nikoli čakali, vedno je prišel pravočasno ob določeni uri do avtobusa, kadar smo imeli predviden postanek. Izjema je bil izlet na Bled, kajti medtem ko smo šli vsi organizirano na znane "blejske kremšnite", je Franceta zaneslo okoli jezera med turiste. Ko je minil dogovorjeni čas za odhod avtobusa, Franceta ni in ni bilo. In kaj nam je preostalo drugega, kot da smo se držali dogovora in se odpeljali brez njega.

Drugi dan je prišel do mene sam in se mi opravičeval, ker smo ga zaman čakali. Dejal mi je: »Jožko, a veš, da sem vse prodal, celo naramno torbo. Lahko bi tudi berglo, a kaj, ko jo rabim sam.« A, ko sem ga vprašal, ali je imel dovolj denarja za avtobus do Ljubljane in do Rašce, se mi je samo namuznil in mi nekako dal vedeti, da so ga domov pripeljali kar policaji. Več ga nisem hotel spraševati; mislil sem si le, da je Banč čisto ta pravi »raški Krjavl«.

Nad Bančevo hišo je vaški zvonik, višji od lip.

KMETIJSTVO

ŠKODLJIVCI NA VRTU

Za zatiranje škodljivcev je dobro o njih tudi nekaj vedeti. Poznati moramo njihov način življenja in lažje se bomo borili proti njim. Pogosto nam na vrtu ali njivi pridelek uničujejo bramorji, strune, vse pogostejša nadloga na vrtu pa so tudi polži lazarji. Nasvet, kako se znebiti bramorja in strun, nam je podala znana specialistka za zelenjadarstvo Miša Pušenjak.

Bramor je vsejed

Bramor živi v rovih, ki jih izkoplje in so le nekaj centimetrov pod zemljo. Zaključijo se s kamricami, kamor samička konec maja polaga jajčeca, zato je smiselno v začetku junija slediti tem rovom po vrtu in jih uničiti. Nekateri v te rove vlivajo tudi vrelo vodo, kar ni najbolj priporočljivo, saj z vrelo vodo uničimo tudi koristen živelj v zemlji. Poleti se lahko dela lotita dva. Eden v rove vliva vodo, drugi pa opazuje, saj se običajno iz drugih vhodov v rove pojavijo osebk, ki bežijo pred vodo. Tako jih lahko uničite kar nekaj. Če je ta voda zasmrajena tako, da ste v njej teden dni namakali bezgovo listje, boste še bolj uspešni. Tak smrad prežene celo voluharja.

V jeseni, pred prvo slano, nekje do konec oktobra, izkopljite na vrtu 50 cm globoko in približno 50 cm široko jamo. Vanjo nanosite približno 30 cm debelo plast svežega gnoja, najboljši je goveji ali konjski. Jamo zasujte z zemljo in si mesto označite. Vonj in toplota gnoja bosta privabila bramorje, ki si bodo v tem našli prezimovališče. V januarju vse skupaj izkopljite in uničite.

Bramorja zatiramo od druge polovice maja do konca avgusta, a najbolj uspešni boste v maju in juniju. Bramor je vsejed. Koreninice objeda takrat, ko nima dovolj mesne hrane, žuželk v zemlji. Zato škodo dela tam, kjer zemlja na vrtu ni več živa. Njegov naravni sovražnik je krt. Poleg krta ga ponoči lovi samo še jež, medtem ko ptiči niso najbolj uspešni.

Strune zatiramo spomladi in jeseni

Pri zatiranju strun se še vedno dogaja, da so tudi nasveti za uporabo pripravkov proti njim v trgovinah povsem napačni. Predvsem je potrebno vedeti, kdaj jih sploh lahko zatiramo. Strune so ličinke hroščev pokalic. V tleh v prvem letu prezimijo odrasli osebk, hroščki, ki prilezejo na dan odvisno od vrste in temperatur zraka in tal nekje v začetku aprila. Seveda se takrat začne njihov ljubezenski ples in posledica so jajčeca, ki jih samičke od konca maja pa do začetka julija odlagajo v tla. Konec julija ali pa vse do konec avgusta se izlegajo ličinke prvega stadija, ki pa se prehranjujejo tako malo, da niso škodljive. Po krajšem prehranjevanju se ličinke v tleh levijo. V ugodni topli jeseni se proti koncu septembra in v oktobru prehranjujejo že ličinke drugega stadija, ki pa jih že opazimo. Ta dva stadija sta tudi najbolj občutljiva in jih z naravi in našemu zdravju prijaznejšimi pripravki tudi najlažje zatiramo. Nato se tri leta ličinke spomladi nekje v sredini aprila pričnejo prehranjevati, vmes se levijo in po vsaki levitvi so seveda

večje in bolj požrešne. Da se spomladi prebudijo, potrebujejo nekje okoli 10 stopinj Celzija zemlje, prej je zatiranje povsem nesmiselno, v jeseni pa gredo v globlje plasti zemlje takoj, ko se pričneje temperature spuščati pod 5 stopinj Celzija. Zato je zatiranje ob prekopavanju prepozno, zgodaj spomladi pa tudi prezgodnje.

V letu 2009 smo dobili registracijo biološkega pripravka na osnovi glivice *Beauveria bassiana*, soj ATCC 74040, ki deluje na tega škodljivca. Glivica preprosto okuži ličinke, te zbolijo in propadejo. Glivica deluje le, če pride v stik s škodljivci. Zato morajo biti ti prisotni. Pomembno je tudi, da jih zatiramo v obdobju prehranjevanja in pred levitvijo: maja in septembra oziroma v začetku oktobra.

Ker se strune prehranjujejo ponoči, ga vedno uporabimo zvečer. Zjutraj s prehranjevanjem prenehajo, v suhem toplim vremenu se strune čez dan skrijejo v globlje plasti zemlje in pripravek jih ne doseže. Da bo na gredicah, kjer uporabimo ta pripravek, prisotnih čim več ličink, je priporočljivo nastavljanje vab, narezanih jabolk, krompirja ali paradižnika, ki jih zakopljemo 10 cm v zemljo. Pripravek lahko uporabimo na celem vrtu, tudi tam, kjer vrtnine še rastejo, saj ni nevaren za naše zdravje ali za zdravje otrok in domačih živali. Tako bomo najbolj učinkoviti.

Strune zatiramo takoj spomladi, konec aprila ali v maju in postopek ponovimo jeseni, septembra, in to po celem vrtu. Vztrajamo štiri leta, da bo učinek dolgoročen.

Lazarji na solati

V zadnjem času veliko škode nasploh na vrtovih in predvsem na solati delajo lazarji. Poznamo ekološke, biološke, mehanične in kemične metode uravnavanja števila polžev. Pomembno je, da tla redno obdelujemo, predvsem pa, da pazimo na razpoke, ki nastanejo v tleh, saj te polžem omogočajo idealno zatočišče in skrivališče za odlaganje jajčec. Če so težka tla, je priporočljivo jeseni počakati na prvo zmrzal, nato pa tla preorati. Spomladi pa tla čim prej zrahljati in uničiti skrivališča. Trava je primerno zatočišče za polže, zato

je treba travo okrog vrta pokositi, pokošeno travo pa zavreči in je ne uporabiti za zastirko.

Ker se polži ogibajo rastlin z neprijetnim vonjem, je priporočljivo, da na vrtu posadimo vrtni ognjič, kapucinko, kalifornijski mak, grobeljnik, žajbelj, timijan, črniko, čebulo, česen, sivko, bezeg in vratič – oblegane gredice lahko obdamo z natrganimi deli omenjenih rastlin. Na koncu gredice, kjer so posajene polžem priljubljene rastline, vkopljemo v tla jogurtove lončke, napolnjene s pivom. Lončka ne napolnimo do vrha, da polži zlezejo v lonček in se v pivu utopijo.

Raztopina kofeina je učinkovita pri zatiranju in odganjanju lazarejev, če jo dodamo na liste ali rastni substrat. Kofein velja za naraven pripravek in je označen za okoljsko sprejemljivo snov.

Po vrtu potrosimo žagovino od 5 do 15 cm na debelo. Žagovina učinkuje tako, da pri polžih povzroča močno izločanje sluzi, saj je higroskopična. Pri prečkanju žagovine se polži obrnejo nazaj ali pa poginejo. Žagovina ob dežju izgubi svojo učinkovitost, zato moramo ob vsakem nalivu z grabljami žagovino zrahljati oziroma jo na novo potresti. Debelina natrosa naj bo od 1 do 3 cm, širina varovalnega pasu pa od 0,5 do 1 m.

Lesni pepel ali kameno moko prav tako potrosimo po površini od 1 do 3 cm na debelo. Oba pripravka sta higroskopična, povzročata izsušitev in izločanje sluzi. Učinek je viden le ob suhem vremenu. Priporočljiva širina varovalnega pasu je od 10 do 20 cm.

Žgano apno ali apneni dušik lahko nastavimo v dveh pasovih, širokih po 20 cm, ali pa samo enem, širokem najmanj 50 cm. Poraba žganega apna je od 20 do 30 kg/ar. Ob dežju izgubi učinkovitost; če ga uporabljamo kot oviro, ga moramo potresti na odprta in suha tla. Priporočljiva širina pasu je od 15 do 20 cm.

Žgano apno ali apneni dušik lahko uporabimo tudi drugače, in sicer tako, da ga potrosimo po površini. Površino najprej pokosimo in odstranimo pokošeno maso. Pozno zvečer ali zgodaj zjutraj ob suhem ali rahlo vlažnem vremenu apno oziroma apneni dušik potrosimo v dveh odmerkih od 3 do 4 kg/ar žganega apna oziroma 1,5 do 2 kg/ar apnenega dušika. Med odmerkoma počakamo vsaj od 15 do 30 min. Pripravek mora priti v neposreden stik s polži.

Apneni dušik je izdelan iz naravnih sestavin: apnenca, premoga in zračnega dušika. Dokazano je, da pri redni uporabi gnojila uspešno zmanjšamo pojav številnih talnih škodljivcev (strun) in bolezni (golšavost kapusnic, bela

gniloba...), prav tako pa vplivamo tudi na trajno zmanjšanje populacije polžev ter manjšo zapleveljenost. Na Biotehniški fakulteti v Ljubljani so v laboratorijskem poskusu preučevali učinkovitost delovanja izbranih okoljskosprejemljivih snovi na zatiranje lazarejev. V poskus so vključili lesni pepel, hidrirano apno, sol, diatomejsko zemljo in žagovino, vsako snov posamično in v kombinacijah. Žiga Laznik je povedal, da so najvišjo stopnjo smrtnosti lazarejev ugotovili pri uporabi hidriranega apna in soli ter kombinaciji hidriranega apna z drugimi snovmi.

Miša Pušenjak še pravi, da naj bo na vrtu čim več vrtnin v čim več barvah. Vsaka vrtnina ima drugačen namen, drugačen spekter koristnih snovi, vsekakor pa mora biti tudi za kolobarjenje vsaj pet različnih vrtnin. Zagotovo pa bi moralo biti na naših vrtovih več metuljnic oziroma stročnic. Samo te namreč zagotavljajo ustrezno preskrbo mikroorganizmov in rastlin z dušikom, organsko snovjo, rahljajo zemljo ..., ne da bi se pri tem pojavljali viški fosforja in včasih celo kalija.

Prav tako so na vrtu zelo dobrodošla vsa zelišča, saj ima vsako svojo vlogo in pomagajo različnim vrtninam. Med njimi Pušenjakova izpostavlja baziliko ob plodovkah in šetraj ob metuljnicah. Kobulnice naj rastejo povsod, samo med njihovimi sorodniki (korenček, peteršilj) ne. Poleg zelišč naj bo na vrtu tudi cvetje, med najbolj pomembnimi so žametnica /tagetes), ognjič in kapucinka. Posebej zadnja je tudi užitna, lahko uporabimo vse: liste, poganjke, cvetove in semenske zasnove. Odganja pa talne škodljivce.

Dragica Heric

**OBČINSKA ORGANIZACIJA SOCIALNIH
DEMOKRATOV VELIKE LAŠČE
VABI NA**

**POHOD OD
TURJAKA DO
RAŠICE**

**V soboto, 3.6.2017, s pričetkom ob 8. uri pri
Partizanskem spomeniku na Turjaku – pri balinišču**

Med potjo se bomo seznanili z dogodki v Smrečju maja 1945 in prisluhnili kratki razlagi o Turjaškem gradu. Na Rašici si bomo ogledali Trubarjevo domačijo, mlin in žago, nato sledi druženje ob prigrizku.

**VLJUDNO VABLJENI VSI ČLANI IN SIMPATIZERJI
STRANKE SOCIALNIH DEMOKRATOV**

PREGLJEDNICA PODATKOV O DRUŠTVIH

Ime društva	Naslov	Kraj	Namen ustanovitve ali vaše poslanstvo.	Kaj počnete?	Kontaktna oseba	Vloga v društvu	elektronski naslov	Spletna stran	Telefon	Opombe - razno
Planinsko društvo Velike Lašče	Levstikov trg 1	Velike Lašče	Ljubiteljem pohodništva omogočiti, da pod vodstvom šolanega vodnika varno hodijo v hribe. Pohodi so prilagojeni različnim fizičnim sposobnostim pohodnikov.	Organiziramo pohode in vzpone	Olga Verovšek	Predsednica	planinsko.drustvo@velike-lasce.si	http://pd.velike-lasce.si/	041 561 561	Letni program je na spletni strani, informacije - 041 533 716 (Magdi), pohodi in izposoja opreme 031 657 873 (Matjaž).
Claustra Alpium Iuliarum (CAI)	šolska ulica 11	Velike Lašče	Društvo za ohranjanje rimske vojaške gradbene zapuščine s posebnim poudarkom na zahodni in jugozahodni Sloveniji	Rimski zaporni zid približati ljudem	Manfred Deterding	predsednik	deterding.manfred@gmail.com	/	031 397 377	
Kolesarsko društvo Velike Lašče	Levstikov trg 1, Velike Lašče	Velike Lašče	Spodbujanje kolesarstva in kolesarske kulture	Kolesarimo, organiziramo izlete, maratone ...	Primož Jakše	Predsednik	primoz.jakse@gmail.com	v delu	041 393 799	Pošta: Primož Jakše, Male Lašče 4b, 1315 Velike Lašče
Velikolaška vokalna skupina	Trubarjeva 81	Velike Lašče	Pevska obogatitev kulturnih in drugih prireditev v domači občini in širše, negovanje večglasne vokalne glasbe v mešani zasedbi (14 pevk in pevcev).	Sodelujemo na različnih prireditvah v občini Velike Lašče in širše, organiziramo samostojne koncerte z gosti - od leta 1990 dalje.	Martina Kovačič, predsednik Miha Kovačič	umetniški vodja	kovacicmartina68@gmail.com		031 500 088	Načrtujemo letni koncert, ki bo v mesecu novembru 2017 v Levstikovem domu. Pevske vaje imamo v hiši družine Urše in Matjaža Grudna, ponavadi ob petkih zvečer.
TVD PARTIZAN	Stritarjeva cesta 1	Velike Lašče	športna rekreacija in organizacija športnih prireditev	zdrava hrbtenica	Anita Jaklič	vodja sekcije	anitajaklic@gmail.com	x	031 339 703	torek 19,30-20,30 in četrtek 19,00-20,00 v športni dvorani
TVD PARTIZAN				kineziotit	Anita Jaklič	vodja sekcije	anitajaklic@gmail.com	x	031 339 703	torek 18,30-19,30 in četrtek 19,00-20,00 v športni dvorani
TVD PARTIZAN				odbojka	Igor Sever	predsednik	sever.i@siol.net	x	041 515 453	torek 20,30-22,00 v športni dvorani
TVD PARTIZAN				namizni tenis	Igor Sever	predsednik	sever.i@siol.net	x	041 515 453	torek 18,30-20,30 in četrtek 18,00-20,00 v športni dvorani
TVD PARTIZAN				badminton	Igor Sever	predsednik	sever.i@siol.net	x	041 515 453	ponedeljek 17,30-19,00 in torek 20,30-22,00 v športni dvorani
TVD PARTIZAN				kolesarstvo	Jože Starič	vodja sekcije	joze@starc.net	x	031 361 564	Kronometer Knej-Karloviča, Vzpon na Sv. Primož in Kolesarjenje po Mišji dolini (razpisi v Trobli)
Društvo UZRI - ljubitelji gibanja in zdravja	Zavoglje 14	Ljubljana	Vadba za hrbtenico in celo telo, pilates, meditates, cardio vaje, burnjoga, chi gong, gong terapije, taichi, masaže, sproščanje, meditacija	Vadimo na prijazen način dihalne vaje in raztezne vaje, z žogami, stoli, trakovi, palicami, utežmi, terapija z glasbo in meditacija	Tina Sešek, Sonja Mehlin	vaditeljica in terapevtka	sesek.tina@gmail.com	v pripravi	041-745-363	Vadimo v dvorani na Turjaku vsak ponedeljek med 19 in 20 uro
KUD Primož Trubar	Stritarjeva cesta 1	Velike Lašče	Ukvarjanje s kulturno dejavnostjo	Gledališka, likovna in druga kult. dejavnost, UTŽO	Matjaž Gruden	Predsednik	Mat.Gruden@gmail.com	kud.trubar.si	041-787-405	Pošta: Matjaž Gruden, Jon-tezova 9, 1315 Velike Lašče
Športno društvo NK Velike Lašče	Levstikov trg 1	Velike Lašče	S strokovnostjo in pozitivnim pristopom k delu z osnovnošolci postati »valilnica« mladih nogometašev.	treniramo in igramo nogomet	Marko Žužek	Predsednik	marko.zuzek@siol.net		041-771-900	Treningi so ob torkih 16.30 - 18.30 in ob četrtek 16.00 - 18.00
KUD MARU KOGOJ	Turjak 17	Turjak	"Predvsem v kraju Turjak ozaveščamo ljudi o pomenu obstoja kraja Turjak in njegove kulturne dediščine. D"	Organiziramo tradicionalne in druge kult. prireditve.	"Katarina Gačnik"	Predsednica	kud.marjokogoj@gmail.com	www.kreart.si/marjokogoj	031 204 594	Prirejamo prireditve tudi ob raznih državnih in drugih jubilejih.
Zavod PARNAS	Gornje Retje 3	Velike Lašče	Varstvo kulturne dediščine	vođenja po Geološki poti v Kobilji curek, Mišji dolini ...	Metka Starič	direktorica zavoda	metka@zavod-parnas.org	zavod-parnas.org	041 833 456	po dogovoru, spremljajte objave na spletni strani
Zavod PARNAS				kolesarska vođenja	Jože Starič	predsednik sveta	joze@starc.net	zavod-parnas.org	031 361 564	po dogovoru
ZSKSS (Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov)	Gradež 25	Turjak	Delujemo na področju župnije Škocjan in Turjak, ter v občini Velike Lašče	Nudimo vzgojo otrok in mladostnikov po skavtski metodi in katoliškimi vrednotami, učenje veččin za preživetje tako v naravi kot v sodobnem svetu.	Jan Šavli, Miha Šavli		savli1990@gmail.com, miha.savli@gmail.com		Jan - 040/425-970, Miha - 040/953-128	Srečanja ob petkih ob 18.00, v Škocjanu. Razdeljeni smo v tri starostne skupine od 8-11, 11-16, 16-19, ter voditelji nad 19 let.
Mladinsko društvo VRT	Levstikov dom Velike Lašče in drugje po dogovoru		Mladim občanom nudimo možnost druženja in ustvarjanja, nudimo festival Rocktronica.		Tomaž Lenič	Predsednik			041 212 123	Termini so določeni po dogovoru preko telefonskega ali Facebook omrežja.
Velikolaška vokalna skupina, kulturno društvo	Trubarjeva cesta 81,									običajno ob petkih zvečer

Ime društva	Naslov	Kraj	Namen ustanovitve ali vaše poslanstvo.	Kaj počnete?	Kontaktna oseba	Vloga v društvu	elektronski naslov	Spletna stran	Telefon	Opombe - razno
OZVVS	Levstikov trg 1	Velike Lašče	Skrbimo za ohranjanje spomina na osamosvojitveno vojno in se udeležujemo različnih srečanj in tekmovanj med veterani v ožjem in širšem krogu po Sloveniji.	Sodelujemo z enotami SV, združenjem slovenskih čatnikov, združenjem Sever in drugimi domovinsko usmerjenimi društvi.	F. Dušan Hočevar	Predsednik	dusan.hoc@siol.net	www.ozvvs-velikelasce.zvvs.si	041 670 913	srečanja, tekmovanja, pohodi, delovne akcije v domu veteranov v Krvavi Peči
Športno društvo Sokol Bežigrad	Trg 9. maja 1	Ljubljana	Športna dvorana Velike Lašče	Vadba poteka enkrat tedensko v dveh starostnih skupinah. Pri mlajši skupini so cilji: osvojiti osnovna gibanja in položaje telesa, naučiti osnovne gimnastične elemente na posameznih orodjih, skladen telesni razvoj, vzgojiti čut za red in disciplino.	Pri starejši skupini stremimo k: izvajanju težjih prvin, udeležbi na tekmovanjih, sodelovanju na skupnih treningih in pripravah, pripravi nastopa, itd		Jure_kern@yahoo.com, info@sokolbezigrad.si	www.sokolbezigrad.si	031 629 954	1.-3. razred: petek od 14. do 15:30. ure, 4.-9. razred: petek od 15:30. do 17. ure
Društvo za medsosedsko pomoč Strojni krožek URBAN.					Milan Kaplan	Predsednik	milan.kaplan@gmail.com	041 533 883		
Društvo podeželskih žena			Nudimo možnost videti naše izdelke (kruhi, cvetje, pridelki, vložnine), pa tudi tečaje izdelovanja, peke in ustvarjanja iz različnih materialov.		Magdalena Peterlin	Predsedica	magda.peterlin@gmail.com	041 889 794		Smo pa tudi zelo dejavne ob različnih prireditvah s svojim delom, znanjem in ustvarjalnostjo.
Društvo podeželskih žena			Razgibalne vaje v ROBU v dvorani krajanov Rob		Tatjana Janko	Fizioterapevtka		031 683 043		Sreda in petek ob 18 h
Društvo podeželskih žena			Folklorna skupina Velike Lašče	Ohranjanje naše dediščine, bogatiti kraj tudi s plesi drugih narodov in sodelovanje na prireditvah	Mentor: Tina Vindiš, Koordinatorica Jožica Mavsar Nosan					Torek ob 20.00 - Levstikov dom - velika sejna dvorana
Mladinska skupina			Starostno smo dokaj razgibana skupina; od 15. do 25. leta.	Vsako srečanje obravnavamo eno izmed tematik po predlogih mladih, ki nam pomagajo rasti v veri in ljubezni do Boga, sebe in bližnjih.	Vodja skupine: Lara Petrič,		larapetric@gmail.com	Srečanja (ob sobotah po dogovoru), med 17.00 in 19.00 uro.		V poletni organiziramo oratorij za osnovnošolce, sodelujemo in priskočimo na pomoč pri priložnostnih dogodkih v župniji.
Društvo upokojenčev Velike Lašče	Šolska ulica 18	Velike Lašče		Pogovorjamo se o aktualnih temah z vseh področij dela in življenja v občini	Trotovšek Marija	Predsednica	Vsi podatki o društvu so na naši spletni strani DU Velike Lašče			
Društvo Zarja spominov Velike Lašče	Turjak 17	Turjak	Ohranjamo pozitivno izročilo upora proti okupatorju.	Skrbimo za spominska obeležja in organiziramo spominske slovesnosti v občini. Pomagamo starejšim članom.	Srečko Knafelc	Predsednik	sreco.knafelc@gmail.com		041 289 417	zadnji četrtek v mesecu ob 18. uri v društveni sobi na občini.
Zavod za razvijanje ustvarjalnosti	Kukmaka 1	Velike Lašče	Razvijanje ustvarjalnih potencialov oseb/skupin vseh starosti, povezovanje različnih umetniških zvrsti in drugih dejavnosti ter umetniško ustvarjanje in poustvarjanje.	Ustvarjalne, zlasti literarne in gledališke delavnice, spletni portal za objavlanje poezije www.pesem.si. Izdajanje leposlovja ter pesniških zbornikov portala in organizacija kulturnih prireditev	mag.Ana Porenta	direktorica in urednica	porentana@gmail.com	www.pesem, www.zru.si in www.dansonca.si	041 527 197	
Turistično društvo Turjak	Turjak 17	Turjak			Klemen Fele	predsednik	klemenf@hotmail.com			
Kulturno umetniško društvo – KUD Rob		Dom krajanov Rob	Organiziramo prireditve in uprizorjamo dramske igre. Starejšim so namenjena četrtkova srečanja - Čajanke.		Blaž Juvanec, Majda Tekavec	Predsednik, voditeljica Čajank	kudrob5@gmail.com	x	Majda - 031 363 561	Srečanja za starejše: četrtek od 9h do 11h
Mladinsko društvo VRT	Levstikov dom Velike Lašče in drugje po dogovoru		Mladim občanom nudimo možnost druženja in ustvarjanja, nudimo festival Rocktronica.		Alen Salčinović	Predsednik			070 196 556	Termini so določeni po dogovoru preko telefonskega ali Facebook omrežja.

SPOROČAMO, DA BOMO V NASLEDNJI ŠTEVILKI OBJAVILI ŠE OSTALA DRUŠTVA, KATERA STE BILA SPREGLEDANA. ZATO VAS PROSIM, DA SE JAVITE OZ. SPOROČITE PODATKE NA OBČINO ALI SPLETNO STRAN GLASILA TROBLA.

Spoštovani!

**VABLJENI V
SREDO, 14.
JUNIJA OB 20.00
NA ENOURNO
MEDITATIVNO DRUŽENJE
STOPI KORAK BLIŽJE K
IZBRANEMU CILJU.**

Preko samoanalize na drugačen način kot smo vajeni to početi v vsakdanjem življenju, boste dobili odgovore k izbrani temi. Vse je v nas, tako tudi uspehi in prepreke, ki jih je dobro odkriti, ozavestiti in spremeniti, uspehe pa seveda nadaljevati. Pred tem boste dobili navodila. Za napredovanje se priporoča ponovitev; primerno je tudi za začetnike. Oblecite se udobno, prinesite podlogo, za bolj sproščen položaj so na voljo tudi stoli.

Vabi vas Društvo Joga v vsakdanjem življenju Ribnica
v **Levstikov dom v Velikih Laščah**
Vstop je prost.
Informacije na M: 041 397 789

**ORATORIJ 2017
DOTIK NEBES
21. 8. – 25. 8. 2017**

**DRAGI OTROCI,
OB KONCU POČITNIC VAS VABIMO NA
ORATORIJ V VELIKE LAŠČE.
NA LETOŠNJEM ORATORIJU BOMO
SPOZNAVALI POMEN MARIJE – BOŽJE
MATERE.**

Dotik pa je vedno nekaj osebnega, konkretnega, saj tako občutimo drugo osebo. Dotik pa je tudi nekaj lepega. Tudi na oratoriju bomo spoznavali veliko lepega.

PRIJAVE – DO 15. AVGUSTA

Branka 031414867, branka.levstik@gmail.com,
v župnišču, zupnija.velikelasce@rkc.si

SOBOTA, 17. JUNIJ 2017
TRUBARJEVA DOMAČIJA NA RAŠICI
Trubarjeva domačija bo za obiskovalce odprta
med 18. in 23. uro.

OB 18. URI
TRUBARJEVO POTOVANJE
delavnica za otroke

Primož Trubar je na svojih potovanjih spoznal veliko nemških mest. V zanimivih delavnicah bodo otroci spoznavali, kaj vse se je dogajalo v teh reformacijskih mestih: v Tuebingenu bodo Trubarju pomagali zapakirati knjige, skozi Bad Urach jih bodo tovorili v sodih, spotoma pomagali pogasiti požar v Kemptnu in še marsikaj.
(izvaja zavod Parnas)

OB 20.30
TRUBAR PROTESTANT
Predavanje Andreja Perhaja v spominski sobi

Na ogled bodo:

Žagarska zbirka v Temkovi žagi
in
razstava 35. srečanja likovnih umetnikov
Trubarjevi kraji: Trubarjeva misel v Evropi danes
galerija Skedenj
(KUD Primož Trubar Velike Lašče).

Vstop prost!
Vabljeni!

Občina Velike Lašče

Človeška bitja, ki ne pustijo za seboj
nobenih velikih dosežkov,
temveč le niz majhnih dobrih del,
niso zaprvala svojega življenja.
(Charlotte Gray)

Tako naš

BOGOMIR SAMŠA,
pravnik, družbeni delavec in kulturnik,
ni maral velikih besed.

Zato vsi, ki ste ga spremljali na njegovi življenjski poti, sodelovali z njim, mu bili v pomoč in oporo v težavah, mu izkazovali iskreno naklonjenost in prijateljstvo ter se tako spoštljivo in svečano od njega poslovili, prejmite izraze naše globoke hvaležnosti.

Žena Marija in hčerka Majda v imenu žalujočih
Dolnje Retje, februar 2017

Tiho, tiho mi srce zaspi,
tam pod rušo, tam so tihi sni,
tam je mir, ki tu ga človek išče.
(K. H. Mocha)

ZAHVALA
Za vedno je zaspal
naš

MARTIN GREBENC
(1963–2017)
iz Malih Lašč

Iskreno se zahvaljujemo vaščanom in prijateljem, ki ste Martina spremljali v času bolezni in ob njegovem odhodu v večnost darovali za svete maše.

Hvala za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče ter za tako množično udeležbo na njegovi zadnji poti.

Zahvala duhovniku za lepo opravljen obred ob poslednjem slovesu in sodelavcem pogrebnega zavoda Zakrajšek za vso organizacijo.

Žalujoči vsi njegovi

OPRAVIČILO

Iskreno nam je žal, da je v prejšnji številki Troble prišlo do napak pri zahvali ob smrti gospoda Bogomirja Samse.

Svojem pokojnega se iskreno opravičujemo.
Objavljamo popravljeno zahvalo.

Uredništvo

Rad si imel ljudi okoli sebe,
jih razveseljeval in spoštoval,
sovraštva in zlobe nisi poznal.
Toda ni besed več tvojih
in ne več stiska rok,
ostal je le nate spomin,
a ob spominu trpek jok.

ZAHVALA
V 76. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi

JOŽE MIKLIČ
iz Gotske 11, Ljubljana

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem za darovano cvetje, sveče in mašne darove ter izrečena sožalja.

Zahvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovo zadnjo pot.
Zahvaljujemo se tudi osebju iz zdravstvenega doma Velike Lašče, posebno Milenki Starc Vidrih in Mileni Peterlin. Zahvaljujemo se tudi pogrebnemu zavodu Zakrajšek.

Žalujoči vsi njegovi

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
 GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
 GSM: 031/356 668
 TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

- slikopleskarstvo
- fasaderstvo
- knauf

ANDREJ JAPELJ
 Rašica 19,
 1315 Velike Lašče

M: 031 404 404
 E: andrej.japelj1@gmail.com

VZDRŽEVANJE OBJEKTOV

microera

Microera Jože Šilc s.p.
 Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)
 1310 Ribnica
 ☎ 01 8373 116
 📠 051 358 762
 ✉ info@microera.si
 www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI APARATI NA OBROKE!

DELOVNI ČAS:
 PON - PET
 8.30 h - 12 h
 ter 14 h - 18 h
 SOB
 8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije
 POOBlašČENI PRODAJALEC

ZZ

Goran Petrović dr. dent. med.
 zasebna zobozdravstvena ordinacija

20 let

Za sproščen nasmeh skrbimo že 20 let.

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev breident SKY implantatov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

**BREIDENT
 IMPLANTANT**
 480,00 €

breident medical

Goran Petrović dr. dent. med., Adamičeva 30, 1290 Grosuplje, tel.: +386 1 787 34 13, gsm: +386 41 723 731

KLANČAR
 Servis vozil Renault in Dacia

Ugodne in kvalitetne rešitve za vaš Renault

**JUNIJSKI POPUST NA
 STROKOVNI PREGLED VOZILA**

☎ **041 710 151**
BREZSKRBNNO NA DOPUST

Redna cena pregleda je 25.62 EUR, akcijska cena je 17.93 EUR.
 Akcija velja od 1.6. do 30.6.2017 in se ne seštevava z morebitnimi drugimi akcijami.

Klančar d.o.o. Groznikova 11, Lj-Rudnik www.klancar.si

**ZOBNA AMBULANTA
 PRENADENT**

- estetsko zobozdravstvo,
- protetika,
- implantologija,
- otroško zobozdravstvo,
- brezbolečinsko lasersko zobozdravstvo,
- zdravljenje parodontalne bolezni

Draga 1, 1292 Ig • GSM: 040 954 000 • www.prenadent.si

**OKREPČEVALNICA
ROZIKA**
PIZZERIA
OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK
01/7881 680

MALICE - KOSILA - PIZZE - JEDI PO NAROČILU
NOVO: možnost pogostitve skupin do 45 oseb

**PAN
JAN**
IVANČNA GORICA
01/32 04 707

**TEHNIČNI PREGLEDI
NOVA VOZILA (Škoda)
RABLJENA VOZILA
ZAVAROVANJA
SERVIS**

ŠKODA

NOVO - SERVIS VOZIL KIA

 www.panjan.si

**RASTLINSKA ČISTILNA
NAPRAVA LIMNOWET®**

1. Izkoristite subvencijo Občine Velike Lašče do kar 1.300 eur!
2. Brezplačen ogled na terenu!
3. V ceni vključene obvezne prve meritve!
4. Deluje brez elektrike, tudi pozimi.
5. Ne smrdi, vsa voda je pod površino.

Ne zamudite
enkratnih ponudb!

Primerno za družinske hiše, kmetije,
vikende, kot tudi za skupine hiš!

www.limnowet.si
041 325 227

LIMNOS
Podjetje za aplikativno ekologijo

BORDAX // // // // //
transportni betoni

NUDIMO PO AKCIJSKIH CENAH:

- mešanje certificiranih betonov
- prevozi betonov
- vgrajevanje betonov s črpalko

POKLIČITE
051 630 582 | 01 54 29 020
prodaja@bordax.si

www.bordax.si

PROIZVODNJA PVC IN ALU STAVBNEGA POHIŠTVA

PVC okna in vrata • rolete, žaluzije, senčila, komarniki • ALU okna in vrata • notranje in zunanje police • garažna vrata • adaptacije stanovanj, hiš in poslovnih prostorov

ALU VHODNA VRATA – PRIBA BASIC

- ☑ debelina 67 mm
- ☑ nerjavni ročaj 80 cm/nerjavna kljuka HOPPE E5726
- ☑ toplotna prevodnost UD = 0,9 W/m²K
- ☑ cilindrični vložek + 3 kosi ključev
- ☑ pokrivno krilo zunaj in vstavljeno znotraj
- ☑ 3-točkovno zaklepanje
- ☑ DOSTAVA IN MONTAŽA
- ☑ elektrozapirnik

ENOKRILNA VRATA

1.899 EUR

(z DDV)

SUPER CENA!

CENA VELJA ZA:

- enokrilna vrata brez stranske svetlobe, dimenzije do 1000 x 2100 mm (narejeno po meri)
- standardne barve RAL TIGER: 9010, 9016, 9003, 9006, 9007, 7016, 8017, 6005, F29/80077, Grigio ANTICO, PUNTO Grigio
- cena vsebuje dostavo, montažo in 9,5 % DDV
- steklo standard: SATINATO, ČINČILA, PESEK
- cena ne vsebuje demontaže starih vrat, odvoza na deponijo in obdelave špalet z ALU letvicami ali mavčno-kartonskimi ploščami
- aplikacije so samo na zunanji strani

OKNA PRIBA

priba@amis.net-www.priba-okna.si

Sedež podjetja: Kompolje 68, 1312 Videm - Dobrepolje
Razstavnici salon in proizvodnja: Javorškova 3, 1315 Velike Lašče

Kontaktne podatki:

telefon: 01 510 55 30; faks: 01 510 55 31; gsm: 041 402 780, 041 449 334, 051 402 780

e-pošta: priba@amis.net

www.priba-okna.si

Rigler

AVTOKLEPARSTVO
VULKANIZERSTVO

T: 01 7807 065
M: 041 990 868
KOMPOLJE 77
1312 DOBREPOLJE

POPRAVILO IN CENITEV VOZIL ZA VSE SLOVENSKE

ZAVAROVALNICE
BREZPLAČNO NADOMESTNO VOZILO
VULKANIZERSTVO

POPRAVILO VOZIL NA RAVNALNI MIZI
SERVIS VOZIL

PRIPRAVA VOZILA NA TEHNIČNI PREGLED

POLNJENJE IN POPRAVILO KLIMATSKIH NAPRAV

IZPUŠNI SISTEMI

AVTO DIAGNOSTIKA

AVTOVLEKA

POMOČ NA CESTI

POGODBENI SERVIS ZA ZAVAROVALNICO

HITRA ReŠITEV!
Akcija takoj!
Selitve po vaši meri!

• montaža in demontaža
pohištva

• čiščenje in kosovni odvozi

• dostava pohištva

• iz trgovskih centrov

• preselitev občutljivih
predmetov

• Rent-a-kombi

Maksi servis d.o.o.

www.selitve-prevozi.si

• praznenje kleti in
podstrešij

• odvoz na deponijo
kombi prevozi

POKLIČITE NAS

070 718 718

DOBRODELNA AKCIJA V TEDNU RK SLOVENIJE

V Sloveniji vsako leto od 8. do 15. maja obeležujemo teden Rdečega križa Slovenije, ko se s hvaležnostjo spominjamo poguma in dosežkov številnih ljudi, ki so in ki lajšajo ter blažijo stiske mnogim ljudem in v tem obdobju s številnimi akcijami in dogodki zbiramo finančna sredstva in dobrine, namenjene izključno ljudem, ki potrebujejo različne oblike pomoči.

V tednu Rdečega križa Slovenije se odvija že tradicionalno dobrodelna akcija Otroci za otroke, ki je namenjena krepitvi solidarnosti in sočutja med mladimi.

V dobrodelno akcijo se je vključila tudi naša šola. Učenci in njihovi starši so podarili nove šolske potrebščine (zvezke, radirke, ravnila, barvice, voščenke, ali druge šolske potrebščine) glede na svoje zmožnosti. Lahko pa so podarili 1 evro za nakup novih šolskih potrebščin. Zbrane šolske potrebščine bodo dobili otroci iz socialno in materialno ogroženih družin, ki prejema pomoč Rdečega križa Slovenije.

Zahvala vsem učencem in njihovim staršem, ki so sodelovali v tej akciji.

Simona Bavdek

Območno združenje
Ljubljana

PROSTOVOLJNO ČLANSTVO V NASTANITVENI ENOTI

Obveščamo vas, da smo RKS-OZLJ odprli razpis za članstvo v nastanitveni enoti.

Nastanitveno enoto sestavljajo prostovoljci. Enota je aktivirana ob večjih nesrečah, kadar evakuirani potrebujejo varno streho nad glavo. Aktivira jo poveljnik Civilne zaščite Republike Slovenije.

Z namenom, da razpis doseže čim večje število oseb, ki jih prostovoljstvo v enoti zanima, vas prosimo, da dokument in prijavitni obrazec v priponki objavite na spletni strani občine oziroma novico o razpisu razširite po vaših ustaljenih komunikacijskih poteh z javnostjo.

Vaše sodelovanje nam bo v veliko pomoč.

Za vsa vprašanja smo vam na voljo.

Za sodelovanje in podporo se vam zahvaljujemo in vas lepo pozdravljamo.

Vedrana Pokleka,
strokovna sodelavka RKS-OZ Ljubljana

Rdeči križ Slovenije
Območno združenje Ljubljana
Tel: 01 62 07 293, GSM: 041 706 657
vedrana.pokleka@rdcikrizljubljana.si
www.ljubljana.ozrk.si

AKCIJA
NIŽJA CENA - VISOKA KVALITETA
- BREZPLAČNA DOSTAVA

Naše stranke zadovoljno poročajo, da so konopljne bio CBD kapljice Darilo narave ugodno vplivale na:

- anksioznost, vznemirjenje
- zmanjšanje števila epileptičnih napadov
- nespečnost
- luskavico
- znižanje krvnega tlaka
- uravnavanje krvnega sladkorja
- Parkinsonovi bolezni

Bio CBD kapljice pridobimo iz vršičkov ekološke industrijske konoplje, ki nimajo psihotropnih učinkov. Endokanabinoidi, ki so v človeškem telesu, vplivajo na notranje ravnovesje. V kolikor jih nimamo dovolj, se lahko pojavi bolezen. Konopljni kanabinoidi dobro nadomestijo človeške endokanabinoide, prav zato se za zdravljenje uporabljajo že 5000 let.

KONTAKT: Dodatne informacije o kapljicah lahko dobite na spodnji telefonski številki ali na kmetiji pri Tonijevih, Šmarska cesta 40, Škofljica, kjer vam ponujamo tudi druge domače izdelke iz ekološke industrijske konoplje. **tel. 051 220 321, www.darilonarave.si**

laboratorijsko pregledan
prehranski dodatek

Koledar prireditev

ČETRTEK, 8. JUNIJ, ob 18. uri

Trubarjevi domačiji, Rašica

TRUBARJEV DAN ali DOM V JEZIKU

(RTV SLO ARS1, Društvo slovenskih pisateljev,
SPD Primož Trubar podružnica Rašica)

ČETRTEK, 8. JUNIJ, ob 19.30 uri

Trubarjeva domačija, Rašica

Otvoritev 35. likovne razstave Trubarjevi kraji

»TRUBARJEVA MISEL V EVROPI DANES«
(KUD Primož Trubar)

PETEK, 9. JUNIJ, ob 19.30 uri

pred občinsko stavbo v Velikih Laščah

PROMENADNI KONCERT GODBE DOBREPOLJE

PETEK, 9. JUNIJ, ob 20. uri

Športna dvorana Velike Lašče

SLAVNOSTNA AKADEMIJA OB OBČINSKEM PRAZNIKU

(Občina Velike Lašče)

SOBOTA, 10. JUNIJ, od 9.00 do 12.00 ure

Trg Velike Lašče

TRŠKI DAN

(Občina Velike Lašče)

SOBOTA, 10. JUNIJ, od 9.00 do 16.00

Igrišče pri športni dvorani, Velike Lašče

POKAL OBČINE VELIKE LAŠČE 2017 V MALEM NOGOMETU

(ŠMD Turjak)

SOBOTA, 10. JUNIJ, ob 19. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

21. REVIJA PEVSKIH ZBOROV

(KUD Marij Kogoj)

NEDELJA, 11. JUNIJ, začetek med 7.00 in 10.00

Velike Lašče

25. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI

LEVSTIK - STRITAR – TRUBAR
(PD Velike Lašče)

NEDELJA, 11. JUNIJ, od 12.00 do 15.00

Trubarjeva domačija, Rašica

NEDELJSKO POPOLDNE

(OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče, Občina Velike Lašče)

SOBOTA, 17. JUNIJ, od 18. do 23. ure

Trubarjeva domačija, Rašica

POLETNA MUZEJSKA NOČ

(Občina Velike Lašče – Trubarjeva domačija in Zavod Parnas)

NEDELJA, 18. JUNIJ, ob 17.00

Knej-Karlovica

KOLESARSKI KRONOMETER

(TVD Partizan Velike Lašče)

PETEK, 23. JUNIJ, ob 20. uri

Levstikov dom, Velike Lašče

FOLKLORNI VEČER

(Gostujejo plesalci iz Novega Sada in domače skupine.)

PETEK, 23. JUNIJ, ob 20.30

Središče Roba

KRESNI VEČER V ROBU

(KUD Rob)

TURJAŠKI DNEVI:

PETEK, 23. JUNIJ, ob 19.30

Dom krajanov, Turjak

24. MEDOBČINSKO SREČANJE HARMONIKARJEV

»TURJAŠKI HARMONIKAR 2017«

(JSKD, OI Ljubljana okolica in KUD Marij Kogoj Turjak)

SOBOTA, 24. JUNIJ, ob 20. uri

Sušilnica sadja, Gradež

VEČER NA VASI

(Društvo za ohranjanje dediščine)

NEDELJA, 25. JUNIJ ob 8. uri

Pred Domom krajanov, Turjak

31. POHOD PO TURJAŠKI TURISTIČNI POTI

(TD Turjak)

Organizatorji si pridržujejo pravico do morebitnih sprememb.